

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Iskanja vsak dan svojo izvedenost oddajo in praznično.
Iskanja veljajo: petstopenjski peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parle in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih inercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inercije itd. to je administrativne stvari.

Poslano štampa velja 10 vinarjev.
Ne pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 53.

Posl. Gangl v proračunski debati.

Govor v deželni zboru dne 13. februarja 1912.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica! Na današnji proračunski razpravi se hočem v prvi vrsti dotakniti svojega volilnega okraja, oziroma svojega volilnega mesta, kakor je to moja navada ves čas, odkar mi je čast biti zastopnik mesta Idrije v tej visoki zbornici; zakaj še današnji dan velja resnica, da Idrijo poznajo samo tedaj, kadar mora odplačevati razne svoje obveznosti v državno in deželno blaginjo, ne poznajo pa mesta Idrije tedaj, kadar bi moralo uživati kakšne dobrote od teh blaginje.

Poslužiti se hočem obenem starega običaja, ki že od nekdaj velja v proračunskih debatah, da je namreč govorniku dovoljena možnost, dati svojim besedam

nekoliko politične barve.

In čeprav nihče gospodov poslancev ne bi bil upravičenejši, nego je deželni poslanec idrijskega mesta, da napoji vsako svojo besedo z nevoljo, jezo in protestom, hočem vendar ohraniti svoj govor v mejah stroge stvarnosti in dopustnosti, kakor to zahteva resnost stvari in dostojnost te visoke zbornice, ki je naj bi nikdar ne zasenčila razpaljenost divjih strasti.

Preverjen sem, da je mogoče vsako, še tako boleče očitjanje izraziti v takih besedah in v taki obliki, da ne pade na ubogega ljudskega tribuna neusmiljena moč §§ 57 in 58 našega slovečega poslovnika, zakaj jaz sem s svojimi somišljeniki prepričan, da je treba

delavnost našega deželnega parlamenta ohraniti

in da ne smem niti jaz, niti moji somišljeniki dati povoda, da se naš deželni parlament razide prej, nego ne poteče njegova zakonita doba. Prepričan sem, da je samo v strogo stvarnem, premišljenem in v strogo objektivnem delovanju te zbornice mogoče rešitev vseh tistih vprašanj, ki trkajo na naša vrata.

Gospodje, jaz sem vsaj za svojo osebo mnenja, da je tudi politika vzgojna disciplina, in kar se vrši zlasti tukaj v tej zbornici, napravljaj naznanaj, navzgor in navzdol vtisk, da je vsemu izvor, začetek in konec

resnica in pravica.

Strankarski interesi bi morali stopiti v ozadje pred splošno koristjo, pa bodi ta materialnega ali moralnega značaja. Tako, gospodje, teorija! Kako je pa s prakso, to boste lahko razvideli iz mojih izjavljanj.

Razveljavljanje mandatorov obeh deželnih poslancev Reiserja in Ribnikarja, ki se je izvršilo dne 25. januarja t. l. v tej zbornici, je napravilo na vse strani slabo kri. (Klici na levi: »Oho!«) Preverjen sem, gospodje, če bi zmagala nasprotna kandidata S. L. S., na podlagi istih volilnih imenikov in z isto večino glasov, bi tega razveljavljanja

ne predlagala S. L. S.

in bi tudi zanje ne glasovala, ako bi predlagal to razveljavljanje — kdorkoli. (Posl. dr. Zajec: »Kako pa to veš!«) Govoril sem z možem, ki je zvest pristaša S. L. S. (Posl. Jaklič: »Po čem ga pa poznate!«) Saj je z menoj v sorodstvu. (Klici na levi: »Čujte, čujte!«) No, če je z menoj v sorodu, zaradi tega je vendar lahko pristaša S. L. S.! (Klici v središču: »Tako je! Vsi nismo enaki!«) Ta mož je z vso dušo vdan S. L. S. in služi z vsako besedo in z vsem svojim življenjem svojem versemu prepričanju, ampak ko se je zgodilo to razveljavljanje v tej zbornici, je dotičnik to ravnalje

odločno obsodil.

In ko bi zadnjič gospod deželni glavar ugodil moji prošnji in odredil poimenovalno glasovanje, slutim, da bi se morda glasovanje ne izteklo tako, kakor se je. (Posl. Jare: »Nas slabo poznate!« — Posl. dr. Triller: »Bi se bili ženirali!« — Smeh na levi.)

Kolikokrat smo čuli iz ust S. L. S. besede: »Ljudska volja, volja našega dobrega ljudstva — ta nam je najvišji ukaz!« Tako teorija!

Toda, pogledajte, gospodje! Izvolitev gospoda Ribnikarja in Reiserja za deželna poslance je bila tudi

izraz ljudske volje,

ali ker to ni bila volja večine, volja S. L. S., se je morala ta volja ubiti z razveljavljanjem dveh mandatorov, in to se je tudi zgodilo. (Posl. dr. Triller: »Resnica!«)

Ne morem trditi, da se je to dejanje zgodilo zgolj z ozirom na pravičnost, temveč prepričan sem, da se to razveljavljanje opira na znani izrek železnega nemškega državnika kneza Bismarcka:

Moč hodi pred pravico!

In po tem izreku tega železnega kanclerja se je ravnala pri razveljavljanju teh dveh mandatorov tudi častita večina te visoke zbornice!

Tako dejanje se obsoja že samo po sebi, toda tega dejanja pa tudi ne obsoja nihče drugi, nego sam dr. Jan. Ev. Krek, ki je dne 3. julija 1910. na nekem mladeniškem shodu na Sv. Gori pri Gorici izrekel te-le značilne besede (bere): »Kjer ni pravičnosti, tam ni svobode; tam je lumparija in nasilje!« (Posl. dr. Lampe: »To je res!«)

Gospodje, ako sta bila imenovana dva gospoda poslance — pripominjam, da tukaj ne gre za osebo — ako sta bila imenovana gospoda izvoljena na podlagi volilnega zakona in ako ste to volitev razveljavili, potem je ubita pravičnost in je odvzeta volilcem svoboda,

da ne smejo voliti po svoji volji zastopnikov v deželni zbor. (Posl. Jare: »Teorija za Hrvaško!« — Posl. dr. Triller: »Smo prepričani!«) In zato res velja tudi za to dejanje sodba in označba, kakor jo je izrekel poslanec dr. Krek. (Posl. dr. Lampe: »Krek nas je zapustil!«)

Dotičnega dejanja, kakor se je izvršilo na seji dne 25. januarja, si jaz, pa tudi nihče drugi ne more razlagati drugače in ga tudi ni mogoče drugače utemeljevati, nego samo z

individualnim egoizmom,

(Posl. Jare: »Saj deželna zbornica ni individuum, zaradi tega ni mogoče govoriti o individualnem egoizmu!«) ki ne preveča deželnozbornske delegacije S. L. S. kot celote, ampak ki naravnava pota in dejanja le nekaterih posameznikov v tej celoti. (Poslanec Jare: »To je napačna psihologija!«) Le počakajte, kaj vam še povem o tej napačni Vaši psihologiji! — Večini večine moramo priznati čast in spoštovanje, toda druga stvar je, ki jo moram poudarjati, da se je namreč to razveljavljanje izvršilo proti volji nekaterih v Vaši lastni stranki! Tega dejanja ne obsojam jaz sam, temveč obsodbo je izrekel zopet tisti dr. Jan. Ev. Krek, in sicer s takimi besedami, kakršnih si v izvirniku že z ozirom na prej citirana dva paragrafa našega poslovnika ne bi upal izgovoriti! Gospod dr. Jan. Ev. Krek je imel dne 3. novembra 1908 v Ljubljani predavanje o socialni sebičnosti in psihologiji mas, in to predavanje je bilo objavljeno v »Slovencu«

dne 5. novembra istega leta. Iz tega govora gospoda dr. Kreka sem si izpisal te - le besede (bere):

»Ali boste tistega človeka — to je človeka, ki ga nehotoma potegne s seboj masa — tako sodili, kakor človeka, ki mirno, iz osebne sebičnosti, zato, da bi sebi, svojemu žepu, nekaj pridobil, svoji slasti ugodil, gre in tuhta, kako bi bližnjega osleparil? Ne takem človeku ni nič drugega, kakor skrb zase še nekaj človeškega. Vse drugo je umazano in vzbuja naš stud.« — To so besede, ki jih je izrekel gospod dr. Krek.

Nadalje je govoril gospod dr. Krek te - le besede: »In kdor rajši obsoja, kakor odpušča, jaz bi mu rekel: nekaj lumpa je v tebi; ljudi ne poznaš, ker sebe poznati nečeš. (Posl. Jare: »Ubogi Krek!«) Ko bi ob takih prilikah bolj upoštevali veliko moč, ki jo ima masa na človeka in vzbujena socialna zavest, bi marsikaj bolj razumeli in pravičnejše sodili. — Saj nas že natura sama sili, da se bolj potegnemo za družbo nego zase, da se čutimo bolj junaške in se nam krivica hujša zdi, kakor če se nam osebno kaj zgodi.« (Posl. dr. Lampe: »Tako je!« — Posl. dr. Triller: »Teorija!«) — »Predvsem pa želim, da bi vsak dobil trdno prepričanje, da ni sam na svetu, ampak da je član družbe in da je individualni egoizem nekaj drugega in da mora to posamezno sebičnost umoriti v topli, gorki zavesti socialni, v zavesti, da pripada družbi, rodovini, narodu, za katerega čast je dolžan, da tvega tudi sam ob danih prilikah več kakor zase — da je član cerkve, države, človeštva. In v vseh teh zvezah, ki se jim pridružuje še stanovska, naj bo socialna zavest močnejša kakor posamezni egoizem.«

Torej, gospodje, ako hoče imeti večina ljudstva Ribnikarja in Reiserja za deželna poslance, je to gotovo dokaz

socialne zavesti

večine volilcev, in posamezni egoizem bi se moral po teoriji gospoda dr. Kreka ukloniti tej zahtevi. Ker se pa volja večine kot brezpomembna meče ob tla, ne more to ravnanje imeti naziva dobre vzgojne politike, ampak mora na široke mase le slabo vplivati. (Posl. Jare: »Saj ni res!«) Res je, zakaj v takem postopanju ne vidimo morale, temveč vidimo navajanje posameznika, in ker iz njih obstoja celota, torej tudi navajanje celote k

nasilnemu uveljavljanju političnih interesov.

(Posl. dr. Lampe: »Kaj pa socialni demokratje k temu pravijo, ki so Vas volili!« — Posl. Jare: »Kaj pa socialna revolucija!«) O revoluciji ne bom govoril, socialni demokratje so pa proti temu razveljavljanju. Namestnik deželnega glavarja baron Liechtenberg (pozvonil):

Ich bitte keine Gespräche zu führen.

Poslanec Gangl (nadaljuje): Usoda gospoda Ribnikarja in gospoda Reiserja lahko zadene vsakega izmed nas, zakaj kakor nam kaže izkušnja iz dotične seje, se da vsako, še tako jasno zakonito določilo tako zasakati, kakor kažejo strankarski interesi.

Gospodje, če sem prav poučen (Posl. dr. Zajec: »Tebe ne bomo razveljavili!«) Mi je čisto vseeno, če me, ali ne! (Posl. dr. Triller: »Si ne upajo!«) Torej, gospodje, ako sem prav poučen, se je zgodilo na zadnjih volitvah v deželni zbor, da n. pr. tisti uradniki, ki stanujejo v Šiški, ampak imajo službo v Ljubljani in v Ljubljani plačujejo davke, niso imeli volilne pravice. (Posl. dr. Triller: »Deželnozborni svetnik Travnar!«), medtem, ko je glavni argument za to razveljavljanje, da tisti kmetovalci, oziroma posestniki, ki stanujejo izven Ljubljane in tamkaj opravljajo tudi svoje posle, a v Ljubljani plačujejo samo kak malenkostni zemljiški davek, niso imeli volilne pravice. Ako niso imeli volilne pravice oni uradniki, ki bi tudi drugi ne smeli imeti, zakaj nikjer tako, kakor ravno z ozirom na volitve nobena res demokratska stranka ne soglaša s takim poudarkom

principa enakosti.

Ako pa obvelja tako načelo, kakor je zadnjič odločilo pri častiti večini te visoke zbornice, potem je v teoriji tudi možno, da vsak volilec dobi četverno volilno pravico, in na ta način dobimo pluraliteto, ki vsaj v teoriji pomenja višek ter ustvarja zopet nov privilegij in s tem še to malo dobro, kar je dobrega na novem volilnem redu,

pokvari in popači.

Brez ozira na pravno stran tega vprašanja, kakor sta jo zadnjič utemeljevala naša govornika dr. Tavčar in dr. Triller, trdim, da je tako postopanje kvarno, ker jemlje volilecem pravico do zastopstva v deželnem zboru, ker vnema strasti in dviga

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Prva knjiga.

(Dalje.)

III.

Položaj priljubljenega patricija v časih ljudske nevolje. — Prizor v Lateranu.

Patricij, ki ljubi ljudstvo, je v takih časih, ko oblast pritiska, svoboda pa se bori, ko se na dve stranki razdeljeni možje med seboj bore, v najneprijetnejšem in v najzamotnejšem položaju, kar si jih more usoda izmisliti. Ali naj se postavi na stran plemstva? Izdal bi svojo vest! Ali naj se zavzame za ljudstvo? Zapustil bi svoje prijatelje! Ali ta posledica, če se odloči za drugo, ni edina in za močnega duha tudi ne najhujša. Vsi možje so v oblasti in v sponah javnega mnenja; to je javni sodnik. A javno mnenje ni za vse stanove enako. Tisto javno mnenje, ki plebejca vzpodbuja ali ga plaši, je mnenje plebejcev, tistih ljudi, ki jih vidi, s katerimi občuje in ki jih pozna; tistih, s katerimi se je seznanil

v otročjih letih, katerih hvalo vsak dan sliši, katerih graja se mu v vsaki uri postavi pred oči. Javno mnenje za velikaše pa je mnenje njihovih stanovskih tovarišev, tistih, katere je rojstvo in slučaj za vedno postavilo na njihovo pot. Če beremo v naših časih v najprijetnejšem listu kakega dogmatizirajočega časnikarja, da se ta ali oni plemič ne upa storiti tega ali onega dejanja — ugnati kakega zakupnika ali podkupiti kakega volilca — ker se boji javnega mnenja: — ali ga obsodi javno mnenje tistih, ki stoje v njegovi bližini? Javno mnenje njegovih pristašev, njegovih zavezancev, njegovih stanovskih tovarišev in njegovih kameradov v politiki in v nazorih? Ne! Obsodi ga javno mnenje drugega stanu, drugega razreda, ki nikoli ne križa njegovih potov, razreda, čigar hvala ali graja zavreni le redkokdaj v njegovih ušesih, razreda, katerega mu kljubovati smatra javno mnenje njegovega stanu morda za pogum, kateremu pokazati nespoštovanje smatra za dostojanstvenost. To razločevanje vstvari polno važnih, praktičnih zaključkov, takih, da jih globokomiselni politik ne sme pozabiti. Še manj kakor večina načel. Prestati je treba strašno skušnjo, ki zadene malokakega plebejca. Druga silna težava za patricija v takem položaju je gotovost, da bodo tako aristokracija, ki jo zapusti, kakor ljud-

stvo, kateremu se pridruži, krivo tolmačilo nagibe njegovemu postopanju. Ljudem se zdi tako nenaravno, če kdo očitno odpade od svojih visokih stanovskih tovarišev, da podtakajo takemu skrivnostnemu dogodku vse mogoče nagibe, samo počenega prepričanja in plemenitega rodoljublja nečjejo priznati. »Častilakomnost« pravi eden. »Uničena upanja,« kliče drugi. »Zasebno sovraštvo« meni tretji. »Puntarska nečimernost« se roga četrti. Ljudstvo takega človeka najprej občuduje, potem pa mu postane sumljiv. Od trenutka, ko se kaki ljudski zahtevi ustavi, je izgubljen; dolže ga, da je hinavec, da je nosil ovčjo obleko in pravijo zdaj: Lejte, pokazal je voljeje zobe. Če je z ljudstvom prijazen — velja to za hlinjenje; če se ljudstva izogiba — je to ošabnost. Kaj pa drži moža v takem položaju pokonci, da sledi svoji vesti, dasi vidi vse nevarnosti na njegovi poti? Proč s čenčami o javnem mnenju, proč z ubožno domišljijo o poznejšnji pravičnosti: prvo bo razlail, druge ne bo nikoli deležen. Lastna duša ga drži pokonci! Vseskozi velik mož goji neko preziranje za one, ki jih podpira; njih blagor jim je vse, njih hvala in njih graja mu ne šteje več. Zapustivši krog, v kateri spada po rojstvu in po navadah, je gluh za malenkostne nagibe majhnih ljudi. Kakor zvezda na nebu vodi in razsvetljuje, a hrup

pod njim ga ne doseže; ni mu za noben glas z zemlje, ker se zaveda svojega sijaja in je vsled tega zadovoljen, da je sam. Toda duhovi take vrste so redki. Ne rodi jih vsako stelletje. To so izjeme navadne človeške kreposti, ki jo zunanje okolščine, če je ne ugonobe vsaj določijo in vodijo.

Te okolščine in te misli so imele svoj vpliv tudi na Adriana. Njegov razum in njegova vest sta bili za Rienzijske načrte in njegov pogum in njegova podjetnost bi ga bili lahko pripravili do tega, da bi se bil dejanjsko udeležil ureditvenja teh načrtov. To pa so mu branile vse njegove zveze, vsa prijateljstva, vse zasebne in krvne vezi. Kako naj se zaroti in gre v boj zoper svoj stan, zoper svoj rod, zoper tovariše izza mladih dni? A kraj cilja, h kateremu ga je vlekle njegovo rodoljubje, sta stali hinavščina in nehvaležnost. Kdo naj bi izdalca svojih prijateljev smatral za zvestega bojovníka za domovino?

Po svojih naravnih darovih bi bil moral postati voditelj svoje dobe, a je ostal samo gledalec. Zaradi svoje nedelavnosti je tolažil sam sebe s spoznanjem, da je njegovo vedenje politično pravilno. Kdor se ne udeležil začetka javnih prevratov, postane lahko pozneje krèpak posredovalec med strastni in med strankami.

Mirno je Adrian čakal nadaljnjih dogodkov. Če se Rienzijski načrti izjalove, bi mogel prav zaradi svoje neudeležbe toliko bolje obvarovati ljudstvo pred novimi verigami in ljudskega junaka pred smrtjo. Če pa se prevrat posreči, bi mogel svojo hišo braniti pred ljudsko besnostjo in podpirajoč svobodo preprečiti izgredo. Tako je italijanska zvitost in previdnost njegovega značaja pomirila in omejila navdušenje njegove mladosti in njegove hrabrosti.

Mirno je z brezoblačnega neba sijalo sonce na velikansko množico, ki se je zbirala na velikem trgu cerkve sv. Ivana Lateranskega. Deloma iz radovednosti, deloma na željo škofa orvietskega in deloma, ker je bila dana prilika pokazati krasoto svojega spremstva, je prišlo semkaj tudi mnogo odličnih rimskih baronov.

Na eni v cerkev vodečih stopnic je stal Gautier de Montreal. Vrgel je bil svoj dolgi plašč čez ramo in je gledal plemiče in njih spremljevalce, ki so prihajali po potih, katere so jim skozi množico napravili cerkveni vojaki. S pozornim zanimanjem je gledal, kako je ljudstvo sprejemalo posamične velikaše. Pred vsakim so nosili bandero in grbe in Montreal si je skrbno zapisal v spomin šale, graje in pohvale, ki jih je izrekalo ljudstvo.

(Dalje prihodnje.)

nasprotstva do nepremostljivosti ter ustavlja kolo mirnega, rednega in stvarnega delovanja v zbornici že zato, ker ne more priti do postavnega števila poslancev. (Burno ploskanje v središču.)

Gospodje, meni je resnica sveta nad vse in tej resnici hočem po svojem prepričanju služiti tudi s tem svojim govorom, brez ozira na to, ali se komu zamerim, ali ne! Zakaj kakor je zadnjič dejal tovariš dr. Tavčar, bi tudi meni bilo treba moči vseh nebeskih jezikov, da bi Vam moje besede odprle sluh in da bi moje besede rodile sad spoznanja.

Toda vžletemu se usojam izreči te-le besede: Dokazati si upam, da visi v prostorih dež. dvorca kranjskega

dvojna mera

in dokler to dvojno mero uporabljajo po načelih večine te zbornice, je gotovo, da ima pri tem največje korist S. L. S., morda malenkostno korist napredni elementi v deželi, absolutno nebene koristi pa nima pri tem

mesto Idrija, in sicer po načelih političnega bojkota.

Gospodje, to ni samo golo sumničenje, to ni samo golo natolecevanje, temveč vsako trditev, ki jo izrekam, si upam podpreti z dokazi, ki so neovrtni!

Ako vzamemo v roke poročilo deželnega odbora, ki se z njim predlaga proračun za leto 1912, se moramo vprašati, kaj nam kaže to poročilo. Od strani 5. do strani 41. s poglavjem »potrebnosti« ne vidimo mesta Idrije zapisane s nobeno črto! Samo na strani 49. čitam, da je za vzdrževanje živinozdravnika določen državni prispevek 400 K. Toda na strani 54., kjer je priobčen izkaz neposrednih davkov za leto 1911, ki so podlaga proračunu za leto 1912., čujem, kako se oglašajo Idrija s svojim prispevkom

okroglo 70.000 K,

ki jih plačujejo leto za letom v deželno blagajno, iz katere pa ne prejmejo ničesar. (Posl. dr. Triller: »To je zato, ker je poslanec Gangl! Če bi bil pa poslanec dr. Zajec, bi bilo pa boljše!« — Posl. dr. Zajec: »Bolnica, ceste, javna varnost!«) To je vse bridka resnica, kar sem imel tekot starih let, kar mi je čast zastopati idrijsko mesto v tej zbornici. Je večkrat priliko poudarjati. Mnogokrat sem že naglašal nevaležno stališče, ki ga ima naše mesto nasproti deželi Kranjski: drugih slajših dolžnosti in pravic nima, kakor da leto za letom na deželnih dokladah, oziroma dokladah na državno užitnino plačuje okroglo 70.000 K v deželno blagajnico! Na vprašanje, kaj je dežela dala za naše mesto, moram odgovoriti s kratko besedo: Ničesar! (Posl. Višnikar: »Kobalovo klet!«) Pride na vrsto!

Za šolstvo ne žrtvuje dežela v Idriji nobenega vinarja, ker ljudsko šolstvo vzdržuje rudniški erar s tem, da plačuje stvarne potrebnosti in učno osobje. Torej za ljudsko šolstvo nima dežela nobenih izdatkov. Ravnotako je tudi z realko. Prej je realko vzdrževala občina sama:

edini slučaj na Kranjskem in daleč naokrog.

(Klic: »Res je!«) Občina je sama zgradila poslopje za vsoto 300.000 K, in v tistih letih, dokler realke ni prevzela državna učna uprava, ni občina idrijska žrtvovala za ta zavod nič manj, kakor vsoto 600.000 K, tako, da je mesto Idrija žrtvovalo za svojo

srednjo šolo naravnost ogromno vsoto

okroglo 900.000 K

Mesto je seveda poleg šolskega poslopja sezidalo tudi telovadnico, imajoč vedno pred očmi dejstvo, da je tisti denar, s katerim razpolaga rudnik in mesto

produkt naporov idrijskih rudarjev, ki iz mrtve zemlje na živi dan dvigajo neizmerno zaklade državi in deželi!

Tisti delavski sinovi pa, ki se ne šolajo na idrijski realki, naj tudi imajo nekaj koristi od tega šolskega poslopja, ki se je zgradilo z delavskimi žulji! Zato je občina dala na razpolago »Sokolov« telovadnico, da se tam kaj rudarski sinovi vžibajo in krepijo svoje moči. Gotovo je, da je telovadba za delavca največje važnosti. To razume tisti, kdor pozna delavčovo življenje in enostransko gibanje njegovih telesnih sil. — A kaj se je zgodilo? Ni dolgo temu, kar je prišel od deželnega šolskega sveta ukaz, da morajo sinovi tistih delavcev, ki so s svojimi žulji poslopje zgradili, to poslopje nemudoma ostaviti, in tako je bila tem delavskim sinovom odvzeta možnost, vžibati si telesne sile! (Posl. dr. Lampe: »Saj ta prepoved za Orle tudi velja!« — Posl. dr. Triller: »Strah Vas je Sokolov!« — Posl. dr. Lampe: »Na občinske stroške se vzdržujejo politične stranke!«) Saj ni res! O politiki z naše strani ni nobenega govora! Strah je prava beseda. To pa, kar je storil deželni šolski svet, gotovo ni lepo! (Odobravanje.)

Ravnotako vidimo, da nima dežela za vzdrževanje cest v Idriji in okolici nobenih stroškov, ker je cesta Kalce - Idrija sedaj podržavljena. (Posl. dr. Lampe: »Saj nove ceste delamo!«) Katere? (Posl. dr. Lampe: »Skozi Kanomljo!«) Bo naravnost krasna cesta! Pa za Idrijo kot takoj? Celo podporno društvo za idrijske realce doslej od deželnega zbora ni dobilo nobenega prispevka! Spominjam se na tisto sejo deželnega zbora, ko sem predlagal, da naj se z ozirom na visoke vsote, ki jih mora občina plačevati za realko, dovoli v poravnavo stroškov za ustanovitev in vzdrževanje realke vsota 40.000 K. Ta moj predlog pa je bil z glasovi večine odklonjen. Danes torej ne morem reči nič drugega, kakor da ima Idrija še do te ure to neprijetno dolžnost, da plačuje in plačuje, ne uživa pa od tega svojega plačevanja nobenih dobrot!

Ampak, gospodje, krivično bi bilo, ako bi trdil, da Idrija ni dobila od dežele ničesar! Saj je bila Idrija ravno tisto mesto, ki mu je deželni odbor

vzel avtonomijo

in Idrija je bilo tisto mesto, s katerim se pričinja doba gerentstva v naši deželi, ki je o nji govoril prejšnji gospod govornik. In če vprašamo, zakaj se je to zgodilo, tedaj vidimo, da se to ni zgodilo morda na podlagi revizijskega poročila, temveč je zopet ubil ljudsko voljo individualni egoizem! Ljudstvo je hotelo, da bodi od občine sezidani dom pristopen vsem slojem brez razlike strank in stann. (Posl. dr. Lampe: »O seveda!«) Ta zahteva idrijskega ljudstva je bila izražena na dotičnih pristojnih mestih in na številnih ljudskih shodih, in ker je občinski zastop hotel ugoditi tej

želji ljudstva,

je naletel na odpor pri deželnem odboru, ki je poslušal glas enega samega posameznika in zaradi tega ni uva-

ževal volje ljudstva, temveč je voljo ljudstva potlačil in zatrl! (Posl. dr. Triller: »Na zahtevo enega kateheta!« — Posl. dr. Lampe: »Ki je bila upravičena pritožba!«) S stališča individualnega egoizma gotovo! Jaz pa nočem nikomur delati krivice, ampak sem za vsako svojo trditev odgovoren, in dejanja sama govore bolj kot papir rekurov! (Klic: »Dobro!«)

Gospodje, če bi kdo mislil, da je danes drugače, bi se jako motil. Na zadnjih občinskih volitvah je S. L. S. dobila v občinskem odboru 9 zastopnikov, in zgodilo se je v eni zadnjih sej, da se je soglasno sprejel predlog, naj se vendar tista sloveča številka 509 spravi v kak red ter naj se poslopje prezida, da bo služilo katere-mukoli namenu. Za ta predlog so glasovali tudi pristaši S. L. S., potem so pa vložili zoper ta sklep rekuro, in sicer samo na zahtevo ene same osebe. In tako se je v naši deželi pričela z dobo gerentstva tudi doba rekurov! Prepričan sem, da na deželnem odboru ni bilo prej nikdar toliko rekurov, kakor jih je danes.

To nekonsekventnost pa opazuje-mo tudi drugod. Jaz sem že dvakrat stavil v tej zbornici predlog, ki meri na to, da se pozove vlada, naj prispeva za vzdrževanje ljudskega šolstva 50%, in sicer z ozirom na to, ker se mi zdi, da je to dolžnost vlade! Ta si je v letu XVII. državnega osnovnega zakona pridržala vse nadzorstvene pravice in vso oblast nad šolstvom. Pa naj ima torej onajsta država, ki si je pridržala vse pravice nasproti temu šolstvu, tudi nekaj dolžnosti! Zgodilo se je, da so prišli v razgovor temu predlogu slični predlogi v državnem zboru. Tedaj pa je prišlo tudi veliko razočaranje! Rekli so, da z ozirom na avtonomijo deželnih zborov ne morejo dovoliti nobenega primerne državnega prispevka za vzdrževanje ljudskega šolstva. In kmalu bi se zgodilo: kakor je nemški učitelj premagal svoje dni avstrijskega generala, bi avstrijski učitelj razbil avstrijski parlament. (Klic na levi: »To je groza!« — Posl. dr. Triller: »Ampak resnično!«) Avtonomija deželnih zborov trpi! Ampak, gospodje, ako bi bila vlada pripravljena žrtvovati kako gotovo vsoto, recimo, za podporo združništvu, če bi jo s tem izrečnim pristavkom nakazala deželam, (Posl. Jarc: »Združništvo ne spada sem!«) jaz mislim, da bi potem ne bilo takih zagovornikov avtonomije, kakor so bili sedaj, ko je šlo za šolstvo! (Medklici na levi, odobravanje v središču. — Deželni glavarja namestnik baron Liechtenberg pozvoni.) Priznavam, da leži na nesrečni rešitvi učiteljskega vprašanja v državnem zboru velika krivda na nemško - nacionalnem združenju.

Toda jaz lahko pokažem tudi še na druge nekonsekvence.

Gospodje, v tem zasedanju so jako veliko govorili o pospeševanju obrtništva. Imamo tak urad, ki je pripravljen z vsemi silami podpirati obrtništvo, in to je tudi prav, zakaj vsi smo prepričani, da je obrtništvo potrebno pospeševanja in da tudi to pospeševanje zasluži. Toda, gospodje, v eni zadnjih sej sem vložil nujni predlog glede ustanovitve

obrtne delavnice v Idriji,

ki bi dežele ne stala niti pol vinarja, ampak sem samo hotel, da se potom soglasnega sklepa deželnega zbora opozori delavsko ministrstvo, da naj stori svojo dolžnost in ustanovi v Idriji tako obrtno delavnico, kjer se

bodo dečki od 14. do 17. leta izučili raznih obrti, da bodo postali dobri obrtniki in bi se tako dvignil obrtni stan na stroške delavskega ministrstva. Takrat, gospodje, ste imeli toliko ljubezni do delavskega stanu, da ste glasovali proti nujnosti tega mojega predloga. (Poslanec dr. Lampe: »Temu je bilo krivo vaše časopisje!« — Poslanec Hladnik: »To glasovanje je bilo namenjeno proti vam, ne pa proti stvari sami!«)

Namestnik deželnega glavarja baron Liechtenberg pozvoni.

»Meine Herren, ich bitte keine Gespräche zu führen.«

Poslanec Gangl nadaljuje:

»Jaz vašega ravnanja ne morem razumeti in se mi tudi ne zdi konse-

kventno.

Na drugi strani pa tudi vidim

nesocialno barvo

v tem, kar se je zgodilo v zadnjem času v Idriji glede zakupa državne užitnine. Do zadnjega časa je imelo to užitnino v zakupu posebno odkupno društvo, in sicer za leto vsoto 48.000 K, letos je pa vzela to užitnino dežela v zakup, in sicer za vsoto 54.000 K. Če odkupno društvo ni moglo izhajati, je čisto gotovo, da bi imela dežela najmanj 6000 K letne izgube, vrhutega je pa vrgla še tri ducarje z družinami vred na cesto sredi najhujše zime. (Poslanec dr. Triller: »Socialno delovanje!«) Da, to je socialno delovanje!

V zadnjem času so pa zopet vložili nov rekuro na deželni odbor, ki je zopet nov dokaz njihovega socialnega delovanja. Na zadnji občinski seji (Deželni glavar prevzame predsedstvo.) je občinski odbor sprejel novo službeno pragmatiko za mestne uradnike in služabnike. Toda zapela je zopet struna rekurov, in je bil tudi zoper ta občinski sklep vložen rekuro na deželni odbor. Kako bo ta rekuro rešen, tega ne vem, a lahko si mislim.

Najlepše se pa kaže to, kar sem prej govoril o dvojni meri, v dveh slučajih, ki ju hočem tukaj navesti.

Gospodje se gotovo spominjate razprav v deželnem zboru

o pospeševanju združništva

o povzdigi gospodarstva,

ki je v zvezi s tem združništvom.

Kolikor mi je znano, nalaga dežela svoj mobilni denar pri Združni zvezi in pri Vzajemnem podpornem društvu (Poslanec Jarc: »Drugod tudile!«), da; toda nihče ne more trditi, da je v teh dveh zavodih denar pupilarno varno naložen. (Posl. Jarc: »Smo zahtevali pupilarno varnost!«) Nekaj podobnega imamo tudi v Idriji. Tamkaj smo pred dvema letoma ustanovili »Stavbno in kreditno združbo«, in sicer zaradi tega, ker je v Idriji pomanjkanje stanovanj tako veliko, kakor morda nikjer drugod v deželi. Da so stanovanjske razmere res tako slabe in da skrajno neugodno vplivajo na zdravstvene razmere delavskih slojev, je dokaz temu, da boleha do 25% idrijskih bolnikov na jetiki. (Poslanec Zajec: »Živo srebro, prijatelji!«) Prosim, te podatke je podal meni eden izmed zdravnikov v Idriji in torej mislim, da je to strokovnjško mnenje. Da je kolikortoliko odpornostem temu živemu nedostatku, smo bili prisiljeni, da smo ustanovili tako stavbno združbo, ki naj bi zidala primerne hiše s primernimi in zdravimi stanovanji. Da dobimo nekaj denarja na razpolago, je občina nalagala svoj tekoči denar pri tej združbi, ali proti temu načinu pospe-

ševanja združništva je prišel ukaz deželnega odbora, da mora občina takoj dvigniti denar iz tega zavoda, najbrže samo za to, da se zopet pokaže, kako deželni odbor razumeva pospeševanje združništva! (Klic: »Tako je!«)

Še lepše, gospodje, se pa kaže to v slučaju

Kobalove kleti.

Gotovo je še vsem gospodom v spominu tisti moj nujni predlog, ki sem ga stavil v tej zbornici in ki se je glasil v tem zmislu, da naj se podiranje kleti odloži za toliko časa, dokler ne pride zadevna rešitev od upravnega sodišča na Dunaju, kjer se je nahajala takrat ta zadeva v razpravi. Toda to se ni zgodilo, nujnost mojega predloga je bila odklonjena. Kmalu po tistem razgovoru o povzdigi gospodarstva in združništva in kmalu po utemeljevanju mojega nujnega predloga je pa priobčil gosp. dr. Lampe v »Slovenca« članek, v katerem je naglašal strogo objektivnost, ki se je hoče posluževati deželni odbor pri pospeševanju obrti. Takrat je bila že nevarnost, da pridejo podirati Kobalovo klet. In jaz sem dne 23. februarja 1911 vprašal gospoda poslance dr. Lampeta, in sicer brzojavno, kako se strinja dotični članek s takojšnjim podiranjem Kobalove kleti. Na ta svoj brzojav seveda nisem dobil nobenega odgovora. (Poslanec dr. Lampe: »Jaz ne morem celih črtov brzojavljati!«) Toda, gospodje, zgodilo se je potem še nekaj drugega. Vsak dan je bilo pri čakavati, ker v Idriji ni bilo dobrih obrtnika, ki bi podrl Kobalovo klet, da pridejo podirajoči Kobalove kleti iz Ljubljane. Med tem je pa mati Kobala, stara nad 70 let, zbolela. Ležala je takorekoč na smrtni postelji. Mislim sem si, ako pridejo sedaj razdirati klet pred hišo, kjer leži na smrtni postelji mati, stara nad 70 let, mora vzeti konec ne samo telesne, ampak tudi duševne bolesti, ter sem se obrnil na bivšega deželnega glavarja pl. Šukljeta (ter sem mu obrazložil ta položaj, proseč ga, naj počaka z izvršitvijo vsaj toliko časa, da se vidi, kaj bo z boleznijo Kobalove matere. (Poslanec Lampe: »Norec ste se delali takrat iz nas!« — Poslanec dr. Zajec: »Cel čas!«) Seveda, to se pravi norec delati!

Deželni glavar pozvoni:

Prosim, da se gospoda govornika ne moti! Gospod poslanec Gangl ima besedo!

Poslanec Gangl nadaljuje:

V istem zmislu sem se obrnil tudi na gospoda dr. Pegana. Ampak, kakor sem že prej povedal, nisem niti od gospoda dr. Lampeta, niti od gospoda dr. Pegana dobil nobenega odgovora. Pač pa je gosp. bivši deželni glavar pl. Šuklje, ki je bil finejših oblik in lepšega vedenja (Veseliti in ploskanje na levi.) imel toliko vljudnosti, da mi je v kratkim besedah odgovoril to-le (bere):

»Tikoma pred odhodom v Belo Krajino Vam sporočam, da v zadevi Kobalove kleti, žal, ne morem ničesar ukreniti.« (Poslanec dr. Triller: »Ni smel!«)

Tako govori fin mož, ki da človeku vsaj odgovor. (Poslanec dr. Triller: »Zato je pa šel!«) Tako se je zgodilo, da moje prošnje niso absolutno nič izdale. (Poslanec dr. Triller: »Krščanska ljubezen!«) Prišli so ljudje, ki so podrli Kobalovo klet. Potem pa pride kmalu nato razsodba upravnega sodišča, ki pravi, da je bilo postopanje pomanjkljivo. In kmalu je prišel tudi gosp. dr. Pegan ogledat si razvaline Kobalove kleti

bit tako globoko, da bi vi mislili, da zato šepa, v resnici je bil pa že prej kruljav.

»Nič ne de,« reče ta malomarno, saj sem ga plačal s ponarejenim denarjem!

Vesel sem bil, da nisem imel konja, ker bi bil gotovo ogoljufan pri prodaji.

Drugi dan sem zapustil ameriška tla in se odpeljal v domače kraje.

Na ladji sem prišel med silne umazance; bili so sami Lah in Ogrji. Smrdeli so kot dihurji, ker se ni nihče nikoli umival in nikoli preoblačil. Če so se kregali med seboj, očitali so si samo telesno umazanost. Da so bili ti popotniki res neznansko nečedni, potrdil mi je naslednji dogodek.

Neki Lah je prišel neko jutro ves vesel k svoji ženi na krov. »Pomisli, Marija,« reče ji, »telovnik sem našel.« »Kateri telovnik?« vprašala je ona. »No, ali ne veš, da sem se pred dvema letoma preoblekel, pa mi je telovnik kar izginil! Danes sem se spet preoblekel in dobil sem telovnik pod srajco.«

Pa tudi sicer je bilo na ladji umazano. V juhi, če se tista čobodra sme tako imenovati, sem dobil nekoč toliko las, da sem moral vzeti kar glavnik, da sem jih počesal z nje. Seveda tiste svinjarije nisem jedel.

(Dalje orihodajte.)

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohljin.)

(Dalje.)

Po ameriškansko tepen biti je ravno narobe od našega. Pri nas ga nabrišejo zadaj, v Ameriki pa spredaj. Reveža so toliko stolki in zbilji, da mu je ves trebuh otekel, kot bi v trebuhu bil izvir njegove prehode ljubezni, in konec je bil, da je moral revež v bolnišnico, da so ga operirali.

Amerikanski zdravniki so pa fufre kot vsi Amerikanci. Kar na hitro so naredili in mu zašili trebuh nazaj. Ravno vozil so mu na pravili, kar se spominjajo, da so pozabili nožek v njem. Hitro ga spet razparajo, vzamejo nožek iz njega in ga nazaj zašijejo. A zdaj so hudourniki pozabili v njem kleščice, s katerimi so šive pobirali iz njega. Znova so ga odparali in potegnili kleščice ven. Zid je trpel kot v vcih, vendar je bil še toliko pri zavesti, da je rekel:

»Gospodje, prosim, naredite mi kar gumble na trebuhu, bo bolj pravno za odpiranje.«

Prošnje mu niso uslišali, pa tudi trebuhu mu niso več odpirali, ker zdaj k sreči niso ničesar pozabili v njem.

Zid je ozdravel hude boleznine trebue, a v srcu je bil še vedno neumen na babe.

Zatelebal se je spet. Zdaj mu je bila všeč neka hišna. Ta ni bila več tako trdovratna kot prejšnja, zato sta se z svojim prijateljem kmalu razumela to in ono, kar je za smeh in kratek čas.

Vse mu je dovolila, samo poljubiti se mu ni pustila, ker je imel pristrizene mustace in se ni dalo dognati, ali se žid smeje ali se kislodržji ali je jezen. On je pa na poljub veliko dal, zato je izvoljenki svoj, ki ji je bilo Uršika ime, obljubil petdeset dolarjev, če se da trikrat poljubiti. Petdeset dolarjev je stopetindvajset goldinarjev našega denarja in Uršika si je rekla, da je to tudi že denar ter bila zadovoljna s pogodbo.

Zid jo je dvakrat tako cmoknil na usta, da je kar odmevalo, potem ga je pa minulo to veselje. Ali se mu je zdelo škoda za denar ali kaj je že bilo, kljub svoji vroči ljubezni ji ni hotel dati tretjega poljuba. Uršika ga je zahtevala, on pa je ostal pri svoji trmi in zatrjeval, da je ni dolžan v tretje poljubiti. Uršika je bila jezna, bila prepričana, da je žid slepar in ga šla tožiti. Jaz sem bil povabljen za pričo.

Prišli smo pred sodnika, ki je gledal navskriž. Pred nami so sedeli na zatočni klopi trije grešniki in videl sem ta-le prizor. Sodnik je rekel prvemu: »Kako vam je ime?« A vstal je drugi in dejal: »John Hamilton.« »Ali sem vas kaj vprašal?« zadere se sodnik, »vsedite se!« Pa se

je tretji oglašil: »Saj jaz nisem vstal.«

Ko pridemo mi na vrsto, pove Uršika vse od konca do kraja in meni, da ji naj moj prijatelj plača vsaj dva poljuba, če ji tretjega noče dati. Zid je pa stal na stališču, da dokler je ne poljubi še v tretje, ji ni dolžan plačati ničesar.

»Ali se daste poljubiti še v tretje?« vprašal je sodnik Uršiko in gledal v Zida.

»Seveda, samo vzame si ga naj!« odvrnila je ta.

Zid pa ni hotel.

Tedaj je vstal sodnik, objel Uršiko okrog pasu in jo poljubil na usta, da je cmoknilo, kot bi bila velika žaba v lužo skočila. Uršika se je sprva prestrašila, potem se je pa zasmejala, ker ji je bilo všeč, da jo je tako visok gospod poljubil. Sodnik je pa resno vstal in razglasil razsodbo:

Ker se je Uršika dala trikrat poljubiti, dvakrat od Zida in enkrat od sodišča, se obsodi Zid, da plača petdeset dolarjev Uršiki, ker nista določila, da jo mora ravno Zid poljubiti trikrat.

Moj prijatelj se je držal kislota kot takrat, ko je imel še grdo babnico, plačal je petdeset dolarjev ter se od mene ločil za vselej, ker je bil prepričan, da sem jaz vzrok njegove obsodbe, ko sem se sodniku venomer smejal zaradi njegovega pogleda.

Amerike sem bil kmalu sit zaradi silnega vrvenja. Nobenega miru

ne podnevi ne ponoči in vse se godi s tako naglostjo, da se ti kar v glavi vrti. Zato sem jel kmalu cikati nazaj v Evropo. Bil sem že ves pripravljen domov, ko sem bil vendar priča še ameriškanske sleparije.

Bil je semenj in ker sem imel čas, sem se vstulil med živinske kupce. Videl sem, kako je neki rjavokozec, ki je bil čisto podoben našim ciganom, kupil konja, ki je bil kruljav. Ko je bil kup narejen, pravim kupcu:

»Da ste tako neprevidni in kratkovidni, pa kupite kruljavega konja!«

»Ne bojte se za mene!« pravi mi, »za tako kupčijo imam že dosti pameti. Konj šepa samo zato, ker ima en žebelj pregloboko zabiti. Tega potegnem ven, pa bo konj tako lepo hodil, kot bi slišal angeljce brenkati na harfe.«

Poiščem prodajalca, pa mu pravim:

»Konja ste prepoceni prodali. Mislimi ste, da je konj kruljav, pa šepa samo zato, ker ima en žebelj pregloboko zabiti. Kupec bo žebelj potegnul ven, in konj bo imel najlepšo hojo.«

»Ali ste omejeni!« smeje se mi oni, »žebelj sem zato tako globoko zabil v rog, da bo neumni kupec mislil, da konj zato šepa, v resnici je pa žival bila kruljava že prej!«

Stopim spet h kupcu.

»Prijatelj,« pravim, »vseno ste osleparjeni. Konj ima žebelj zato za-

in je rekel, da je bilo škoda, da ni bil bolje poučen, medtem ko sem jaz zahteval, da naj deželni odbor pošlje strokovnjaka, ki naj konstatira, ali se mora res podreti ali ne. Začeli ste torej zvoniti po toči! Danes ima Kobal dovoljenje, da zida v isti obliki in na istem mestu, kakor je bila stavba prej. (Poslanec dr. Pegan: »Podrli se mu je zaradi upornosti!«)

Vprašanje nastane sedaj, kdo bo Kobalu plačal 5000 kron stroškov, ki jih je imel zaradi tega. (Poslanec dr. Pegan: »Plača naj tisti, ki ga je nahujskali!«)

Deželni glavar zvonil: Prosim za mir! Gospod poslanec Gangl ima besedo!

Poslanec Gangl nadaljuje: Mislim, da bodo dotični gospodje, ki so nahujskali obe Kobalovi sosedu, da sta delali proti tej zgradbi, toliko kavalirski, da bodo spoznali škodo, ki so jo povzročili temu obrtniku, ter posegli v svoj žep in Kobalu plačali tistih 5000 kron. (Poslanec dr. Pegan: »Akte pogledajte!« — Poslanec dr. Triller: »Ti jih malo poznaš!«) Torej v takih razmerah, gospodje — in to so gola dejstva! — človek ne more imeti vere v pravičnost in objektivnost deželnega odbora!

Izjavljati moram nadalje tu v deželni zbornici, da se tudi visoka vlada nasproti našemu mestu drži strogo pasivno.

Znano je vladni najbolje, koliko dobička ima iz idrijskega rudnika. Še danes ima na leto svoj milijon čistega dobička, in vsej visoki zbornici je znano, koliko smo že govorili tukaj o razmerah v Idriji, glede katerih bi bila vlada prva poklicana, da jih odpravi in sanira. (Klic v središču: »Res je!«) Tukaj so na pr. one znane grablje — relikvija, stara nad 400 let, ki bi se morale že davno odpraviti; toda te grablje stoji še danes nekako v zasmeh tistim, ki se trudijo, da se v korist idrijskega mesta odpravijo. Visoka zbornica se gotovo spominja, ko sem leta 1909. stavil nujni predlog glede odškodnine po povodnji prizadetemu Idrijčanom, in tedaj je gospod poročevalec rekel, da je v prvi vrsti primorana država, da povrne škodo prizadetim posestnikom, ker so povodenj provzročile ravno njene grablje. Toda škoda se do današnjega dne ni docela povrnjena.

Poprej sem govoril, da je država prevzela v svojo upravo cesto Kalce-Idrija. Priznati pa moram, da je bila ta cesta poprej, ko jo je vzdrževal cestni odbor, veliko boljše v vsakem oziru, kakor je pa danes, ko jo vzdržuje država. Mi smo že govorili o tem na tem mestu, a dobili smo odgovor, da je taka cesta, kakršna je danes, najboljša, tako da si boljše in lepše misliti ne moremo. Govorili smo tudi že o poštni vrsti Idrija-Logatec in Idrija-Črni vrh ter Idrija-Vipava. Dotični sklep se je sporočil vladi, toda vlada je glede poštne zveze odgovorila, da je taka poštna zveza, kakršna je danes, najboljša. O železnici sploh ne govorim. Govorili smo o regulaciji Nikave, o zgradbi delavskih hiš itd., ampak vlada do danes ni pokazala svoje naklonjenosti v tisti smeri, kakor bi jo smeli od nje pričakovati z ozirom na dobiček, ki ga ima vsako leto iz idrijskega rudnika. Zaradi tega se usojam staviti to-le resolucijo (bere):

»C. kr. vlada se pozivlja, naj čimprej udeleži vse one, v tej legislativni dobi deželnega zbora sprejete predloge, tičeče se mesta Idrije.«

Razmere, visoka zbornica, ki sem jih sedaj v kratkih besedah očitel, se tičejo v glavnem delavskega mesta Idrije, ki so torej, dejal bi, strogo delavske zahteve in potrebe.

Vzporedno z delavskimi težnjami gre pa tudi drugo veliko socialno vprašanje, ki se že dolgo vrsto let vije in razpravlja v tej visoki zbornici, to je namreč

učiteljsko vprašanje.

Jaz bom čisto nakratko omenil to zahtevano, sklicujoč se na besede gospoda dr. Lampeta, ki jih je izpregovoril na tem mestu takrat, ko smo imeli v razpravi izboljšanje plač deželnim cestarjem. Gospod dr. Lampe je rekel, da stoji on in njegova stranka na stališču, da vsak delavec zasluži za svoje delo plačilo. (Poslanec dr. Lampe: »Na tistem stališču stojimo tudi še danes!«) To so lepe besede, ki pa so pravzaprav besede apostola sv. Pavla, ki je tudi stal na tistem stališču, kakor gospod dr. Lampe! (Poslanec dr. Triller: »Ki pa ni zahteval lepega vedenja!«)

Gospoda moja, v ilustracijo, v kakšnih gmotnih razmerah živi danes naše učiteljstvo, naj vam povem sledeči slučaj: Bilo je te dni, ko grem po Prešernovi ulici ter mi pride naproti človek prepadlega obraza, obločen v lahek pomladanski površnik. Gledal sem ga, ker nisem vedel, ali je pravi ali ne. Ko sem ga končno vendarle spoznal, sem stopil k njemu ter ga vprašal, kaj mu je, da je tako potrt! Odgovoril mi je: »Ravno prihajam iz deželne bolnice. Tam-

kaj mi umira žena ter sem pripeljal svojih četvero otrok posloviti se od matere!« Solze so mu zaprle glas, molče mi je stisnil roko. Ampak vem, da si je takrat želel, da bi imela ta roka

moč giganta.

da bi strla in zlomila sistem izkoriščanja, zatiranja in zapostavljanja kranjskega učiteljstva! (Poslanec dr. Triller: »Tako je!«)

Še druga primera: Ime vladnega svetnika Machkota vam je znano. On je dejal nekoč kot iskren prijatelj učiteljstva — dokaz temu je to, da se je učiteljstva spomnil v svoji poslednji volji in zapustil zanj ustanovo — on je torej dejal, da kranjski učitelj za svojo plačo ni nikdar dovolj len! Ta gospod je poznal razmere, poznal je delo in plačilo, pa ni našel pravega razmerja med delom in plačilom. Jaz sem v imenu svoje stranke že imel priliko o tem obširneje govoriti v tej visoki zbornici in sem obnem z izdatki vred pokazal tudi pot, po kateri naj bi dežela izkušala priti do dotičnega potrebnega pokritja. Uvede naj se

kulturni davek,

to je davek na vsa takšna podjetja, kakor so denarni zavodi, banke, velika industrijska podjetja itd., torej zavodi in podjetja, ki imajo leto za leto ogromne vsote čistega dobička, in takšen čist dobiček naj bi se obremenil s posebnim davkom, ki bi bil posvečen v kulturno povzdigo našega ljudstva! Z našo kulturno močjo bi rasla tudi naša gospodarska sila, ker prva dviga in pospešuje drugo. Tisti moj predlog sicer ni bil sprejet, pač pa ga je prejšnji deželni glavar odkazal deželnemu odboru v razsodjo in razmišljanje in zaradi tega si nisojiam staviti drugo resolucijo: »Deželnemu odboru se naroča, naj do prihodnjega zasedanja izdela zakonski načrt o uvedbi kulturnega danka.«

Vprašanje nastane, kaj vlada stori nasproti učiteljstvu. To se je pokazalo v zadnjem zasedanju v dunajskem parlamentu, ko je vlada zagrozila, ako se sprejmejo dotični predlogi, ki so bili stavljeni v prid učiteljstvu, z razpustom državnega zbora. S tem nam je torej vlada pokazala, da nima nasproti učnemu osebju ljudskih šol nobene dolžnosti, ako izvemamo malenkostne prispevke, ki jih daje za okrajne šolske nadzornike in za vzdrževanje učiteljskih. Vlada bi pa učiteljstvu storila veliko uslugo, ako bi teh učiteljskih ne vzdrževala, ker bi tako

ne tirala ljudi v nesrečo

s tem, da se jim daje prilika izobraziti se za stan, v katerem potem nimajo kruha.

Zadnjič smo sklenili, da se da vsem tistim učiteljem, ki doslej še niso imeli draginjske doklade, 25% na draginjska doklada. Toda sprejeto je bilo takrat besedi, ki zbuja sum, da se dotične doklade ne bodo razdelile vsemu učiteljstvu, ki jih doslej ni bilo delezno. Zgodilo se je pa še nekaj več. Naša zupanstva so bila od deželnega odbora pozvana, naj deželnemu odboru poročajo o individualnem in materialnem stanju našega učiteljstva. (Poslanec dr. Zajec: »Kdo je pa to pravil!«) Gospod deželni glavar! Jaz sem gosp. deželnega glavarja prosil, če smem to tudi eventualno javno porabiti.

Deželni glavar pozvoni:

Prosim gosp. poslanca, da se pravilno citirajo moje besede. Jaz sem rekel o »lokalnih in individualnih razmerah. Gosp. poslanec, ako dvomite o tem, kar sem konstatiral, vas pokličem k radu. Jaz sem rekel o »lokalnih.«

Poslanec Gangl nadaljuje:

Prosim, jaz nič ne dvomim o vaših besedah, gospod deželni glavar, in lojalno popravljam, da ste govorili o lokalnih in individualnih razmerah. Jaz sem zamenjal lokalne razmere z materialnimi, kar sedaj lojalno popravljam, kar pa na stvari sami pravzaprav nič ne izpremeni. Toda izjaviti moram, da je v tistem trenutku, ko je bila razposelana dotična okrožnica deželnega odbora, vrasla nad učiteljstvom

nova inštanca,

namreč zupanstvo. Prej smo imeli krajne šolske svete, okrajne šolske svete, imamo deželni šolski svet, naučno ministrstvo, sedaj so pa naenkrat dobila še zupanstva nalog, naj stopijo v število tega velikega kroga šolskih oblasti in naj pošiljajo poročila o lokalnih in individualnih razmerah učiteljstva. (Poslanec dr. Lampe: »Deželnemu odboru so samo župani podložni!«) Saj imate zastopnika v deželnem šolskem svetu, v okrajnih šolskih svetih in skoro vse krajne šolske svete imate vi v rokah. Gotovo bi bilo v korist in ugled učiteljstvu in šolstvu, če ima opraviti samo s tistimi korporacijami, ki imajo dolžnost baviti se z učiteljstvom in šolstvom. Jaz se nečem doklankiti ugleda in časti zupanstev, ampak s stališča šolstva konstatiram,

da se ni pravilno postopalo, ko se je poverilo to posvetovalno županstvu. Saj imamo razne šolske svete, in jaz ne vem, zakaj naj bi se potem ustanavljale še nove oblasti za ubogo učiteljstvo!

Naj se razdelitev te 25% ne draginjske doklade zgodi kakorkoli, jaz sem mnenja, da je draginja

tako splošna in vsestranska,

in so zaradi nje prizadeti vsi stanovi od delavca do učitelja in uradnika, da ne kaže delati nobenih izjem glede podeljevanja draginjskih doklad, ker so v sedanjih časih gotovo vsi učitelji vredni in potrebni primerne, izdatne podpore. (Odobranje v središču.) Zategadelj predlagam (bere):

»Vsemu začasnemu učiteljstvu se dovoli za leto 1912 enkratna draginjska doklada po 10% od temeljne plače poleg že dovoljenih 25%.«

Gospodje, h koncu svojih izjavljanj si dovoljujem še kratko reminiscenco! Od tega je sedaj 20 let. Bilo je v prijaznem mestecu na Dolenjskem. (Poslanec dr. Zajec: »Storijca!«) Storijca je! Pa je lepa! Tedanji državni in deželni poslanec tega mesta je priredil na vrtu volilni shod. Ljudje so ga sprejeli z veseljem in navdušenjem, godba je igrala, peli so in mu nazdravljali. (Poslanec dr. Lampe: »In bele deklice so šopke delile!«) Tega ravno ne, ampak ko so sedeli njegovi volilci okrog njega, se nagne njegov osebni prijatelj proti svojemu sinu, mladeniču osemnajstih let, in mu reče: Vstani in nazdravi mu v imenu mladine. (Poslanec dr. Lampe: »Izvrstno!«) In dotični mladenič vstane in proslavlja naprednost, svobodomiselnost in deloljubnost dotičnega državnega poslanca in pravi, da je on bil edini, ki se je v državnem zboru zavzel za urednika »Ljubljanskega Zvonca«, na katerega je pritiskal naučni minister zaradi tega, ker je priobčeval roman dr. Tavčarja »Vita vitae meae« Ta mož je tisti, v katerega spisih se zrcali globoka ideja francoske revolucije. To je mož iz naših krajev, prejšnji deželni glavar Franc pl. Šuklje, in dotični mladenič — to je bila moja malenkost. (Poslanec dr. Lampe: »Vi ste torej tisti, ki ste nazdravljali!«) Da, jaz, žalibog! (Veselo na levi.)

Danes gospodje, ne bi bil več zmogel takega povzdigovanja in takih proslavljanj, danes so drugi faktorji za to, da dvignejo možje po zaslugah! Ampak nekdo drugi je, ki se ga spominjam danes in ki naj mu veljajo moje besede, to je

idrijski delavec, in to je kranjski učitelj.

To sta dva faktorja, ki sta zapostavljena in ne moreta priti do svojih pravic v tej visoki zbornici, in le čuditi se je, da ta dva faktorja vstopata in da sta nepodkupljiva v veliki svoji večini! Tema dvema veljaj danes moje iskreno priznanje in moje odkritosrečno spoštovanje, zakaj prepričan sem, da iz takih elementov, ki so vajeni trpljenja in pomanjkanja, a ki se ne uklonijo nobeni sili, zraste nov rod, ki nam zagotovi lepšo bodočnost! (Zivahno odobravanje in ploskanje v središču! — Govorniku čestitajo.)

Na poti nasilja.

Zagreb, 16. februarja.

Pod pritiskom vlade se je danes odločil vseučiliški senat proglasiti zimski semester za končan ter zapreti univerzo. Ban Cuvaj upa, da se mu bo na ta način posrečilo udušiti dijaške demonstracije in je mnenja, da bo v bodoče lažje zatreti vsak pojav ljudske nevolje nad njegovim režimom, ako odvzame dijaški mladini svobodna tla univerze.

Ban Cuvaj spravlja preko Budimpešte v javnost, da so vsakodnevne zagrebške demonstracije le prireditve mladih, nezrelih elementov in oficijalni presbiri si je upal pred par dnevi še trditi, da obsoja zagrebško meščanstvo soglasno in z ogorčenjem poulične nastope. Skoraj bi bila ogrska telegrafna agencija pristavila, da so simpatije Zagrebčanov popolnoma na strani policije...

Ban Cuvaj upa zama. Časi, v katerih so se odigravali dogodki na Hrvaškem takorekoč z izključenjem javnosti, so minili in če tudi zamolčuje koruptno od Budimpešte plačano in v besni narodni sovražnosti zaslepljeno dunajsko nemško časopisje njegove brutalnosti ter falzificira pravo sliko dogodkov, ki se odigravajo na Hrvaškem, niti ogrski vladi, niti banu se ne bo posrečilo zakriti svoja nasilja s plaščem neprozirnosti. Svetovna javnost se je pričela zanimati za oni del avstrijsko-ogrsko monarhije, v katerem se odigravajo eden za drugim evropski škandal, kulturni svet je postal pozoren na ono ustavno državo, ki hoče biti Angliji in Franciji, Italiji in Nemčiji vratnica, ki pa poseduje teritorije in narode, nad katerimi se izvršuje pravica pesti in se baš od onih, ki

so poklicani varovati in ščititi ustavo in zakone, rušijo najelementarnejša državljanska in človeška prava.

Evropska javnost se bo kmalu prepričala, da je tudi zatvoritev zagrebške univerze le nasilno sredstvo, katerega namen je več kakor prozoren. »Udušiti javno mnenje«, to je predpogoj »uspešnega« nadaljevanja Cuvajevoga dela. Do danes še ni mogel zapreti tiskaren, da bi uničil opozicijsko časopisje, niti ne more še izdati prepovedi, da je treba posebnega policijskega dovoljenja ako hoče na ulice, proglasil je sicer vsak napad na sebe in svojo politiko za državno nevarno dejanje, toda izgnati ali pa zapreti vse, ki ga obsojajo vendar ne gre, ker potem bi zgubila Hrvaška ali 90% svojega prebivalstva ali pa bi se morala vsa mesta in vasi, vsi trgi in vsa sela spremeniti v jetišnice.

Kar ne gre, to si šteje ban v zaslugi in madžarsko ter deloma tudi nemško časopisje hoče svetu povedati, da so vse tožbe hrvaške javnosti, jugoslovanskega časopisja le obrekovanja, naperjena proti neljubi osebi, kateri je bila kot zaupniku vladarja poverjena naloga, da napravi na Hrvaškem mir in red ter energično potlači prekucijska stremjenja v hrvaških deželah...

Podlaga javnega reda so vedno le zakoni. Zato je ustoličena vladna oblast, da skrbi za njih strogo izveditev in veljavo. Kdor se tem zakonom upira, ta je prekuhek, kdor deluje proti njim, ta je državni nevarnik. Volja narodova in soglasje vladarjev sta v moderni državi činitelja zakonodaje, državljani pa na zakone navezan in pod kaznijo primoran jim biti poslušen, vladar s prisego objublja jih držati svete in neporušene. Vlada je njih izvrševateljica.

Tudi Hrvaška je konstitucionalna država, tudi njena ustava se nahaja pod garancijo kraljeve zakletbe, da jo hoče čuvati »sveto i nepovredivo« njo in vse ostale zakone.

Hrvaška ustava določa: Sabor sklicuje in zaključuje kralj, more ga pred pretekem zakonite dobe tudi razpustiti, toda v tem slučaju se mora novi sabor sestati najkasneje tekom treh mesecev.

Ban si je dal po ogrskem min. predsedniku oskrbeti reskript, s katerim je bil sabor predno je obstojal i. s. predno so bile volitive končane in predno je bil sabor otvoren, razpuščen. V reskriptu mu je bilo naloženo, da odredi vse potrebno, da se novi sabor v zakoniti dobi (3 mesečni) sestane. Ban Cuvaj pa je javno proglasil, da ne ve, če mu bo mogoče se ravnati po predpisih temeljnega zakona!

Ban Cuvaj je prisegel vladarju, da hoče čuvati zakone.

Hrvaški tiskovni zakon pravi v svojem § 6. 2., da se sme časopis zapolniti le ako se s tiskopisom izvršuje zločinstvo v smislu §§ 58., 63., 64., 65., 67., 122a kaz. zak. ali pa prestop proti javni pravdnosti (§ 516.) ali pa po § 305. toda le tedaj če zbuja poziv na zločinstvo utemeljeno opasnost, da se bo vsled tega poziva zločinstvo tudi resnično izvršilo.

Ban Cuvaj pa da konfiscirati v hrvaškem časopisju vsako proti njemu in njegovim činom naperjeno kritiko ter očitvidno stavi svoj režim pod zaščito veleizdajnega § 58. ali pa do loč o — razžaljenju veličanstva... Ne le sebe; tudi svojo častitljivo soprogu štiti ban z zakonolomnimi konfiskacijami. Hrvaški Pokret, ki je poročal o plesateljnosti banice je bil zaplenjen. Isti list je bil zaplenjen, ker je sv. jun. čitateljem povedal, da so dunajski Hrvati preklicali vabilo bana k svojem plesu. Pokret pa je bil tudi zaplenjen, ko je hotel svojim pristaašem povedati, koliko kron na teden mu konfiskacije napravijo škode ter jih pozvati, da ga podpirajo. Poslednji poziv je hrvaška vlada smatrala očitvidno za poziv k zločinu v smislu § 305 in bila mnenja, da se bodo zločini (podpore za Pokret) faktično tudi izvršili. Po 6 konfiskacij na dan — tak je Cuvajev rekord.

Hrvaška ustava določa, da je ban odgovoren hrvaškemu saboru in edino le njemu.

Ban Cuvaj je oficijalno izjavil, da je odgovoren le ogrskemu ministrskemu predsedniku, hrvaškemu ministru in večini ogrskega državnega zbora!

Hrvaški zborovalni zakon statira zborovalno svobodo. Cuvajeva vlada je zborovalno svobodo brez zakonite podlage suspendirala. Zakonito načelo je, da so sodniki neodvisni in nepremestljivi — Cuvaj je pozivljaj pri svojem nastopu justico, da se udnja njegovi politiki in brezobzirno premešča sodnike, o katerih sumi, da mu neboje biti poslušni.

Zakoni predpisujejo, da mora varnostna oblast nastopati previdno in obzirno, ban je poslal policijo brez pravega varoka z golimi sabljami v množice, le ker so se žuli iz nje ostri krki in žvižganje. Oblast maščevanja ne sme pozanati. V zagrebških

zaporih pa mučijo demonstrante na nezasišeni način; 10. februarja niso dobili celi dan niti kruha, niti vode in policaji so za nalašč odprli okna, tako da je vladala v zaporih kruta zima...

Vse v imenu zakona. Zamanj bi skušal napisati lepšo karakterizacijo sedanjega sistema, kakor je tale resnični dogodek: K nekemu zagrebškemu krčmarju je prišel te dni policaj ter zahteval »v imenu zakona« »firkele« vina — seveda zastoj. Gostilničar je bil nepreviden in je smatral ta poziv za nezakonito izsiljevanje; pričel se je s stražnikom prepirati in ta ga je ovdil radi razžaljenja pri izvrševanju — uradne službe. Gostilničar je bil — kaznovan.

Ni ga skoraj zakona, kateremu bi bil ban v kratkem času svojega uradovanja prizanesel.

Cuvaj hoče iti svojo nasilno pot naprej. Toda hrvaški narod ne bo prenehal s svojimi protesti, vedno glasneje bo odmeval odpor in kričanje trpinčenega ljudstva bo skoraj obrnilo oči cele Evrope na delovanje novega bana in njegovih gospodarjev...

Deželni zbor kranjski.

(Seja dne 15. februarja ob 11. dop.) (Konec.)

Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji »Vincencijske družbe« v Kranju za podporo k vzdrževanju dekliske sirotišnice v Kranju in predlaga: Prošnja se odstopi deželnemu odboru v rešitev. (Se sprejme.)

Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji občine Radeče za odpravo mostnine na Savskem mostu v Radečah ter predlaga: Prošnja se odstopi deželnemu odboru, da to vprašanje proučuje. (Se sprejme.)

Posl. Bartol poroča o prošnji občine Polšnik za podporo k gradbenim stroškom za šolsko poslopje in predlaga:

Prošnja občine Polšnik za podporo k gradbenim stroškom za šolsko poslopje se odstopi deželnemu odboru v nadaljno poslovanje. (Se sprejme.)

Posl. Kobi poroča o pobiranju 123% doklade v občini Hrenovice 1. 1912 in predlaga:

1. Občini Hrenovice se dovoli leta 1912 pobirati po celem obsegu krajevne občine 123%no doklado na vse direktne davke razen osebne dohodarine in plačarine po smislu člena II. zakona z dne 24. junija 1898, dež. zak. št. 33. t. j. plačarine od službenih prejemkov dvornih, državnih, deželnih uradnikov, kakor tudi uradnikov, javnih zakladov in od službenih prejemkov dušnih pastirjev oziroma od njih kongruje.

2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje potrjenje. (Se sprejme.)

Posl. Kobi poroča o pobiranju 150% doklade v občini Bukovje leta 1912 in predlaga:

1. Občini Bukovje, okraj Postojna se dovoli pobirati leta 1912 v pokritje občinskih in stvarnih šolskih potrebščin in za obrestovanje in odplačilo dolga za šolsko zgradbo 150%na doklada na vse direktne davke razen osebne dohodarine in plačarine v smislu člena II. zakona z dne 24. junija 1898, dež. zak. št. 33.

2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu Najvišje potrjenje. (Se sprejme.)

Posl. Kobi poroča o pobiranju nad 100% doklad v občini Knežak 1. 1912 ter predlaga:

1. Občini Knežak se dovoli leta 1912 pobirati od vseh direktnih davkov razen osebne dohodarine in plačarine po smislu člena II. zakona z dne 24. junija 1898, dež. zak. št. 33, t. j. plačarine od službenih prejemkov dvornih, državnih in deželnih uradnikov in uradnikov javnih zakladov, kakor tudi od službenih prejemkov dušnih pastirjev, oziroma od njih kongruje, po davčnih občinah Knežak, Bač in Juršiče 106%, po davčni občini Koritnice 169% in po davčni občini Šembije 209%no doklado. 2. Deželnemu odboru se naroča, da temu sklepu izposluje Najvišje potrjenje. 3. Za slučaj vloženih pritožb proti proračunu se deželni odbor pooblašča pred izposlovanjem Najvišjega potrjenja eventualno proračun prenamediti po smislu zakonov o zgradbi in vzdrževanju šol in temu primerno spremeniti tudi doklade za posamezne davčne občine. (Se sprejme.)

Posl. dr. Lampe poroča o stvarih tičečih se deželne banke in predlaga:

Visoki deželni zbor skleni: 1. Pritrdi se nasvetu deželnega odbora glede na imenovanje direktorja deželne banke. 2. Pritrdi se nasvetu deželnega odbora glede na imenovanje kuratorjev. Za namestnika se izvoli kanonik dr. Ignacij Žitnik. (Se sprejme.)

Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji vodstva deškega sirotišča »Marijanišča«, da se svetnim učiteljicam deške šole na tem zavodu uštejejo služ-

bena leta od dneva usposobljenosti v pokojnino in predlaga:

Prošnji vodstva deškega sirotišča Marijanišča, da se svetnim učiteljem, ki služujejo na tamošnji javni deški ljudski šoli, uštejejo službena leta od dneva usposobljenosti v pokojnino, se ugodno. (Se sprejme.)

Posl. Bartol poroča o prošnji Matije Ranta, nadučitelja, za draginjsko doklado in predlaga:

Prošnja Matije Ranta, vpokojenega nadučitelja, za draginjsko doklado, se priporočilno odstopi deželnemu odboru. (Se sprejme.)

Posl. Bartol poroča o prošnji Marije Medič, provizorične učiteljice v Radovljici, da se ji šteje službena doba od usposobljenostnega izpita v pokojnino in priznajo od istega časa starostne doklade. Predlaga, naj se prošnji ugodno. (Se sprejme.)

Posl. Bartol poroča o prošnji vpokojene učiteljice Franciške Škerlj za zvišanje pokojnine in predlaga, naj se prošnja Franciške Škerlj odstopi deželnemu odboru z naročilom, da jo primerno reši na podlagi poizvedb o rodbinskih razmerah in finančnem stanju prosilke. (Se sprejme.)

Posl. Jaklič poroča o predlogu zaradi ureditve farnih in občinskih meja v Osilnici in predlaga:

1. Deželnemu odboru se naroča, da stopi zaradi izločitve vasi Punčert in Črni potok iz občine osilniške in priključitve k občini Trava s prizadetima občinama v dogovor v smislu § 4. o. r.

2. Deželnemu odboru se naroča, da, zaradi v osilniško občino spadajoče vasi Srobotnik vfarano sedaj faro Borovec, stopi v dogovor s prizadetimi faktorji in vse stori, da se vasi Srobotnik priključi k farni občini Osilnica. (Se sprejme.)

Posl. Jaklič poroča v imenu ustanovnega in občinskega odseka o predlogu o ustanovitvi nove občine Dvorska vas in predlaga:

1. Vasi Bukovec, Finkovo, Gor. Podpoljane in Dol. Podpoljane (del davčne občine Dol. Podpoljane), Vcl. Slevica, Mala Slevica, Dvorska vas, Kot, Medvedjek, Podkraj (Kožari) in Prelesje, del občine Dvorska vas in pa Črni potok, del davčne občine Sv. Gregor, se izločijo iz občine Sv. Gregor in se iz njih ustanovi samostojna občina Dvorska vas.

2. Deželnemu odboru se naroča, da potrebno ukrene radi ločitve skupnega premoženja in skupnih bremen.

3. Deželnemu odboru se naroča, da predlogu izposluje Najvišje odobrenje v smislu § 3. o. r.

Posl. Višnikar navaja nekatere pomisleke ter predlaga, da se poročilo odstopi dež. odboru, da izvrši še potrebne poizvedbe v smislu § 3. obč. reda in poroča v prihodnjem zasedanju. Govorita tudi še posl. Krek in Bartol. — Predlog posl. Višnikarja se zavrne. Predlog ustanovnega in obč. odseka se sprejme.

Posl. Višnikar poroča v imenu ustanovnega in občinskega odseka o načrtu zakona o pravnih sredstvih proti določbam in odredbam občin in drugih avtonomnih oblastev in predlaga:

Visoki deželni zbor skleni:

1. Načrtu zakona o pravnih sredstvih po predlogi deželnega odbora se pritrjuje.

2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje načrtu zakona Najvišjo sankcijo. (Se sprejme.)

Posl. dr. Pegan poroča o prošnji zastopnikov vasi Podgora, Kleče in Zajevše v občini Dolsko za izločitev iz te občine in priključitev občini Dol. Izpremembe občinskih meja, kakršne namerava doseči predmetna prošnja, ker se vsled izprememb občina ne preneha, spadajo po § 4. novega občinskega reda ne več v kompetenco deželnega zbora, ampak deželnega odbora. Vsled tega ustavni odsek predlaga:

Deželni odbor in e. kr. deželna vlada se pozivljeta, da storita vse potrebno, da se čim prej izvrši izločitev vasi Podgora, Kleče in Zajevše iz občine Dolsko ter priključijo občini Dol. (Se sprejme.)

Posl. dr. Pegan utemeljuje na to nujnost predloga o nekem sladkor-nem podkartelu ljubljanskih trgovcev. Opominja v svojem govoru dotične, ki so udeleženi pri tem podkartelu, naj ne razburjajo prebivalstva.

Nujnost se ej sprejela.

Posl. baron Alfatertrn utemeljuje nujnost svojega predloga glede zveze kamniške železnice s Štajersko.

Nujnost je bila sprejeta.

Prihodnja seja bo v četrtek, dne 22. t. m. ob desetih dopoldne.

Bethmann-Hollweg o politiki nemške vlade.

Berolin, 16. februarja.

V včerajšnji seji nemškega državnega zbora se je oglašil k besedi

tudi nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg ter orisal stališče vlade napram novemu parlamentu.

V svojem govoru je naglašal, da je za njega uganika, da se liberalizem, ki je še pred 5 leti slavil, da se je skrčilo število socialno-demokratskih mandatov na polovico, sedaj veseli 110 socialno - demokratskih mandatov v državnem zboru. Socialna demokracija se v tem času ni prav nič izpremenila, pač pa se mu zdi, da se je izpremenil liberalizem, ki je krenil na levo. Škoda političnih nasprotnikov še nikakor ni triumf lastne stvari. Ali bodo revizionisti ali radikalci dobili premoč, je treba še počakati. Tudi revizionisti delajo neprenehoma na to, da spodbujajo monarhistični čut v narodu. Tudi oni oznanjajo neizprosno boj, toda tako opustošena tla ne rode onih sadov, ki bi jih meščanski liberalizem rad videl.

V tej zbornici sedi mnogo starih parlamentarcev. Ne verjamem, da bi bil eden izmed njih doživel tako negotov in razburkan politični položaj, kakršen je sedanj. Veliko število članov obeh liberalnih frakcij te hiše je bilo pripravljeno dati Beblu najvišje mesto, ki je oddaja ta zbornica. Isti liberalni poslanci in še nekateri drugi so tudi storiili, da je bil izvoljen za prvega podpredsednika zbornice drug socialno-demokratski poslanec, ki je še pred par leti rohnul v najostrejših besedah proti cesarski hiši. Ali je bil to pravi odgovor na mirni in zaupljivi prestolni govor?

Morda mislite, da moram zaradi izida volitev izrečiti smer vladne politike, morda iz strahu pred onimi 110 socialno-demokratskimi mandati, ali pa iz strahu pred onimi 4 milijoni glasov? V kupu glasovnic, na katerega ste tako ponosni, tiči mnogo vere v neškodljivost socialne demokracije. Moja misel je, da mora vlada trdno stati na svojih nogah. V nadaljnih demokratiziranih volilnih pravice in v napad na temelje državne ustave jaz ne bom nikdar privolil. Vaša nakana je, da postavite ustavno določeno parlamentarno odgovornost državnega kancelarja pod nekako nadzorstvo državnega zbora.

Evropski mir je bil vedno tedaj najbolj ogrožen, če je Nemčija bila needina. Treba nam je trdnosti in stalnosti v naši politiki brez ekstravagane na desno in levo.

Jasno je, da je vzbujal govor državnega kancelarja živahen protest pri socialnih demokratih in liberalcih, zlasti pa pri prvih, proti katerim je bil v prvi vrsti naprten.

Položaj v Turčiji.

Carigrad, 16. februarja.

»Tanin« priobčuje memorandum, ki ga je poslal Kiamil paša 20. decembra iz Egipta sultanu. Kiamil paša pravi v tem memorandumu med drugim, da stoji sedanja vlada pod vplivom komiteja, ker nima niti politične niti administrativne izkušnje ter da na ta način ogroža državo in kalifat. Komite je nadomestil povsod zmogljive uradnike s svojimi kreaturami, ki ženejo s svojim vedenjem prebivalstvo v Arabiji. Albani in Siriji v vstajo. Komite bo s svojim izživajočim nastopom proti velesilam diskreditiral Turčijo celo pri onih velesilah, ki so bile doslej Turčiji prijazne. Italija ni napovedala Turčiji, marveč komiteju vojno. Če ne bo zadostoval ta poduk, bo morala Turčija še hudo krvaveti in konec bo, da bodo velesile Turčijo razdelile med seboj. Komite bi se moral v očigled temu dejstvu udati in opustiti politiko ter se preustrojiti v zgolj kulturno institucijo. Sicer se bo armada zopet dvignila, da uniči to tiranstvo. Turčija se mora približati Anglički, prej pa se mora otresti te tajne moči. Nemčija in Avstrija ne bosta nikdar zapustili svojih zaveznikov.

Turška vlada namerava ustanoviti v albanskih mejnih okrajih Malissia in Dibra 19 občin, ki jih bodo upravljali tamošnji orožniški poveljniki in po 4 domačini, ki tvorijo skupaj okrajno predstojništvo. Vlada uresniči na ta način načrt ustanovitve po avstro-ogrskem vzorcu turško vojaško granico.

Ritaška republika.

London, 16. februarja.

Kitajska provizorična vlada je odposlala v inozemstvu akreditiranim poslanikom brojavko, v kateri jim poverja zastopstvo kitajske republike tako dolgo, da se izvrše kake eventualne izpremembe. Isto tako ostanejo na svojih mestih tudi drugi člani poslaništva in kitajski konzuli.

Nekatera poslaništva so že razobčila novo republikansko zastavo, vodoravno razdeljena polja v petih barvah, predstavljajočih pet nara-

dev, ki so združeni v novi republiki. Zastava je rdeča - rumena - modro-črna - bela.

Kakor poroča »Times« iz Nankinga, je narodna skupščina soglasno izvolila predvčerajšnjem Juanškaja za predsednika provizorične vlade. Narodna skupščina vztraja na svoji zahtevi, da budi Nanking glavno mesto provizorične vlade in je poklicala Juanškaja v Nanking, da prispeže na republikansko ustavo.

Iz Vajhajwaja poročajo, da se nemiri v bližini angleške kolonije niso še polegli. Vsega skupaj je bilo doselej kakih 150 revolucionarjev v bitih. Angleške oblasti se trudijo doseči med zastopniki nasprotnih si strank pogajanja. Vojasvo in policija straži ta politični okraj.

Italijansko - turška vo'na.

Carigrad, 16. febr. Nemški poslanik je protestiral proti sklepu turške vlade, izgnati vse Italijane, obenem je pa vlado zagotovil, da Italija ne namerava razširiti svojih vojnih operacij tudi v Egejsko morje.

Mogadiscio, 16. febr. (oficijalno). Sultan Osman Mahmut midjertinski je poslal guvernerju italijanskega dela Somali-dežele, senatorju de Martino pismo, v katerem izjavlja, da so napravila poročila o zmagah Italijanov nad Turki na nje-ga in njegovo ljudstvo jako ugoden vtisk. Nadalje sporoča guvernerju, da je dobil pred tremi meseci od Turkov pismo, v katerem ga ti pozivljajo, naj izobesi turško zastavo, ter mu obenem sporočajo, da bodo poslali v Midjertin nekega paša.

Štajersko.

Na naslov e. kr. okr. glavarstva v Celju. G. namestniškemu svetniku baronu Müllerju priporočamo v preiskavo sledeče poročilo iz Jurklostra: Dne 14. febr. se je delila podpora po suši za občino Jurkloster v — 8 km oddaljenem St. Lenartu. Že to ni bilo prav. Se čudneje pa je, da so se v imeniku onih, ki bi bili eventualne podpore potrebni, črtali vsi naprednjaki. In najbolj čudno pa je, da so dobili mastne podpore malo potrebnih klerikalnih kolovodje. Toliko za danes, podrobnosti še sledijo. Vzrokov za te prikazni menda ne bo iskati pri glavarstvu, temveč v — lenarskem farozu. Ali da glavarstvo res kaj na glasove politično razdivjanih faroških prebivalcev, ne da bi se o resničnosti in stvarnosti poprej prepračilo? Saj menda ve, kako je z občinskimi uradi v St. Lenartu in Jurklostru. O stvari se bo seveda govorilo v listih in med ljudstvom.

Iz Vojnika nam pišejo: Velik fanatik mora biti župnik v Šmartnem v Režni dolini, neki Jožef Erker. Zadnjo nedeljo je priredilo napredno politično in gospodarsko društvo za Škofjo vas in okolico v Šmartnem pri Stožrju shod. To je g. Erkerja seve silno ujezilo, a ker nima v Šmartnem znanih klerikalnih razbojnikov na razpolago, da bi lahko shod preprečil in razbil, je pisal gostilničarju g. Stožrju sledeče pismo: 18. t. m. (!) ste Vi plačali za eno sv. mašo z blagoslovom. Jaz je nimam več časa brati, zato vam tiste 4 kro-ne pošiljam nazaj. Mogoče vam jo bo bral kak liberalni dohtar iz Celja in Kvac lahko orglja, Matek pa ministriar. Sploh se vam zahvaljujem za Vaše sovraštvo do mene (kot »sv. vrasstvo« smatra župnik to, da je dal g. Stožir prostore za napredni shod) in da ste mi zadnje dni mojega tukajšnjega bivanja tako temeljito ogrenili. Posrečilo se vam je (no, vsaj eno zadoščenje imate g. Stožir!), pa zapomnite si dobro: Kateri so zoper duhovnike zlobno (!) rav-nali, so še vsi prej ali slej pali. In tudi vam kazen božja ne izostane. Božji mlini meljejo počasi, pa gotovo... Tako prostaki postanejo farji v svojem divjem političnem strankarstvu. S takimi podlimi sredstvi delajo proti kmečkemu ljudstvu in ni čuda, da marsikateri tudi omanijo in pregovorijo. To je cela skrivnost političnih uspehov, katere dose-zajo duhovniki na deželi in jih bodo dosegali, dokler se bo kdo še bal božjih mlinov, a katerimi groze farški lumpje, kadar se ne morejo drugače znositi nad svojimi političnimi nasprotniki. (Ako bi hotel »božji namestnik« Erker svoje pismo tajiti, mu je v našem uredništvu na razpo-lago. Dostavek ur.)

Iz St. Jurja ob Juž. žel. V nede-ljo se je vršil občni zbor sok. odseka, ki je bil prav dobro obiskan. Kaže se, da se sokolska ideja razumeva in širi. Posamezna poročila so bila obširna in dobra, delo vrlo, napredek po-voljen. Stalni članovi je 32, narašča-ja 44. Za starost je sopes izvoljen z vslikom br. Čulek, načelnikom br. Sevnik, odborniki br. Črtnik, Brež-nik, Šefman, Recelj, Urleb, pregled računov br. Uršič in Samec. Z veli- kim navdušenjem je bil sprejet o-borov predlog na samostalnost telov.

društva. H koncu je predaval g. dr. Lev Brunčko: »Država in narodnost«. G. predavatelj govori zelo poljudno, razločno, krasno, čisto slo-venščino — brez tujk! Zato so mu poslušalci z lahkoto in zanimanjem sledili. Tako je treba postopati, da si vagojimo mladi narod. Enakih pre-davanj pa prosimo še več in več! Tudi večerna veselica je v vsakem oziru prav dobro uspeła. Obiskali so nas v obilem številu naši dobri znanci iz Grobelnega, Ponikve in Drame-lj. Pogrešali smo pa še marsikoje domačine, ki radi bliščejo s svojo oadotnostjo tam, kjer se gre žrtvova-ti kaj za narodnost in napredek, pri-tiskajo pa za osebnostmi. Upamo pa, da so vkljub temu že poslali svojo vstopnino. Samostojnemu »Sokolu« pa želimo: rasti in procvitaj. Na zdar!

Iz St. Jurja ob Juž. žel. Radi nedelikatnih razmer na naši žel. po-staji, si usojamo za sedaj pred vsem g. šefa vljudno vprašati: so li mogo-če za našo postajo sedaj novi predpi-si, da leže po vseh pisalnih mizah vzglavice in svinčniki v germanskih barvah? Upamo, da se nas dalje ne draži in izliva, ker sicer bi bili pri-morani, da si zadoščenje sami poi-ščeemo in to prej in zanesljiveje, ne-go bode morda komu ljublo.

Iz Sevnice. Rokodelci trga Sevnice so priredili 11. t. m. plesni venč-ek v gostilniških prostorih g. I. Vrečka; večer se je kljub temu, da so nekateri poskušali nasprotova-ti, jako dobro obnesel. Sijajni obisk je pokazal, da uživajo rokodelci Sevnice veliko zaupanje in spoštovanje, kar je dokazala celo grafica Arkon-tem, da je poslala na venček vse uslužbence ter znatno vstopnino. Čast in hvala načelniku g. Stoparju. g. Koritniku za jako lepo izdelane razglednice, kakor vsem dekorater-jem in vsem, kateri so pripomogli k sijajnemu uspehu veselice, najsibo z obiskom ali na kak drug način. Ker je čisti dobiček namenjen starim onemogliim delavcem, je bilo to vzgledno podjetje tembolj plemenito in častno. Na razvoj in blagostanje obrtniškega stanu vam kličejo vsi onemogli hvaležni »Bog plati«!

Iz Dobja pri Planini si da mari-borska »Straža« poročati to-le sen-zacionalno novico: »Volka je videl lovec Miha Teržan dne 6. t. m. pod Brezjem v občini Dobje. Odkod se je neki ta zver priklatlila? Da se prebivalstvo okrog Planine ne bode znabiti razburjalo zaradi tega »Stražinega« volka, mu podamo v pomir-jenje sledečo zgodboicico prosto po Pötzlovih »Die Leute von Wien« iz humoreske: »Zwei Reporterköpfe«. V Atzersdorfu pri Dunaju je živel človek, ki je nosil uredniški Pötzlu vse mogoče novice, vse seveda prosto izmišljene. Sedaj pa doslovno en odlomek: »Nekega zimskega dneva se je javil pri meni, češ, da ima spo-ročiti osebno jako senzacionalno stvar. Bil je silno razburjen, ko je vzel rokapis iz cekarja. »Strašno, strašno,« in moč je kar lovil sapo. »cel Atzgersdorf rebelira. Prosim, čitajte!« — »Volkovi v Atzgersdorfu« je bil veliko obetajoči naslov. »Ali ste volkove sami videli?« ga vprašam. »Sledove, da.« Tako, ta-ko, sledove. Ali je videl kdo volkove same?« To ne, ampak v tem sogla-šajo vsi, da morajo biti sledovi od strašanskega velikih volkov. Ježeš Marja, če nas enega zver zaloti... »No, no, kake psi bodo — in ti niso po navadi tako hude in krvoločne zverine.« O, o, vi si take stvari nič k arcu ne jemljete! Ljudi bi pa le morali posvariti... »No, Atzgers-dorfovc se itak vedo o volkovih, ker so videli sledove, mi drugi pa imamo čas, dokler se volkovi nekoliko kraja ne privadijo...« Hudo razočaranje na obrazu našega poročevalca... »Pa je daleč sem iz Atzgersdorfa,« je menil, spravljajoč rokapis zopet v cekar. »In škoda, noben drugi du-najski list bi ne poročal o volkovih v Atzgersdorfu...« To vam rad dobesečno verujem. Samo pazite, da vam volkovi medpotoma ne ukrade-j rokapis iz cekarja. Utegnil bi jih zelo razdražiti ti...« — »Straža« je seve na boljšem, kajti njen poroče-valet lovec Miha Teržan, je videl volka samega. Vendar pa bi uredništvu nekoliko Pötzlove previdnosti ne škodilo. Pa brez zamere! Tlačni nas samo zavist, da mi nismo mogli prvi poročati o tem znamenitem volku v Dobja pri Planini.

Zaradi hudodelstva obrekovanja sta stala dne 16. februarja t. l. pred okrožnim sodiščem v Mariboru Alojz-j Repa, gostilničar in pekar na Ptujski gori in Gregor Avgustin, po-sestnik od tam. Dne 1. maja 1910 je bila na Ptujski gori mala slavnost, s katero se je slavilo imenovanje dvor-nega svetnika Ploja in občinskega odbornika Kolaria častnim članom trške občine Ptujaka gora. Večina tržanov je izobesila narodne zastave. Le Alojzij Repa, najboljši privrženec ptujskih mogotcev je izobesil nekaj raztrganih cunj na velikem drugu, namestu zastave. Ljudstvo je postilo razburjeno in morala je intervenira-

ti e. kr. žandarmerija. Tisto čudno za-stavo je odstranil na županov ukaz Lovrenc Potisek, lovec graščaka tur-niškega, ki je bil slučajno tam na vsoč. Odkod smrtno sovraštvo Repo-vo, katerega so morali še vsled dru-gih merodnosti tisti dan zapreti v ob-činsko »sprehkamro«. Poleti leta 1911 sestavil je ta znameniti Repa p-mnogoterih posvetovanjih s svojim prijatelji v družbi z Gregorjem Av-gustinom ovadbo na gosp. grajščaka turniškega, gospodarja Potiskovega v kateri ga je obdolžil tatvine v graj-ščinskih gozdih v štirih slučajih. — Ovadba je bila seveda anonimna. G. grajščak odda ovadbo žandarmeriji in ta je poizvedela, da jo je napisal znani Alojzij Repa v zvezi z Gregor-jem Avgustinom. Preiskava pa je tu-di dognala, da je lovec Lovro Poti-sek bil popolnoma po krivem obdol-žen. In zdaj se je strela obrnila proti strelec. Repa in Avgustin sta prišla na obtožno klop radi hudodelstva obrekovanja. Pri obravnavi sta po-ksnila še enkrat dokazovati svoje tr-ditve, a brez uspeha. Pripovedovals-ta, da je Avgustin našel enkrat na cesti listek, na katerem je bilo vse to slovensko napisano in da sta samo iz pravicoljubja hotela graščaka tur-niškega opozoriti na te ljudske govo-vice. Obravnava pa je pokazala, da so se več dni v Repovi gostilni zbira-li sovražniki Potiskovi: Avgustin, Erbus, Rine in Zunkovič, da so zna-šali razne laži o Potisku in da sta končno Repa in Avgustin, ki sta pre-tila, da morata Potiska v kraj spravi-ti, končno odposlala tisto denuncij-antsko anonimno pismo. Pri obrav-navi sta se obnašala zelo samozave-stno. Saj jih je zastopal dr. Plachky. Zasebne obtožitelje je zastopal dr. Rosina. Po cel dan trajajoči obravna-ve se je izrekla razsodba, po kateri sta obtoženca kriva hudodelstva ob-rekovanja in prestopka žaljenja časti ter se obsodita vsak v trimesečno težko ječo, poostreno s postom in tr-dim ležiščem vsakih 14 dni. Zanimivo je bilo, da je Alojzij Repa dokazoval, da je na dobrem glasu, s pričevalom, katero mu je dalo upravištvno zna-nega lista »Štajerca«, kjer je pred leti kot Ornirov pek služil obenem kot raznaševalec lista!

Kako skrbje klerikalci za svoje časopise, nam kaže prav lepo »iz-obraževalno društvo« v Laškem tr-gu. To društvo, ki ima poleg duhov-nikov in cerkvenih ključarjev komaj par desetlin udov, je imelo preteklo leto naročenih 32 »Slov. Gospodar-jev«, 2 »Stražic«, 1 »Slovenca« in še nekaj pobožnih ljubljanskih listov. Koliko je narodnih bralnih društev na Štajerskem, ki nimajo naročenega niti enega izvoda »Slovenskega Na-rodca!« Kdaj bodo naši ljudje uvideli, da je časopisje glavno politično orož-je vsake stranke in vsega naroda! Seve — ne naročevati slovenskih li-stov in potem zabavljati, češ, graški dnevniki »več prinesejo«, je najko-modnejše!

Proti ponesrečeni klerikalni de-želnozborski politiki se slišijo tudi ostrí glasovi z Dravskega polja. Zbo-rovalci na obnem zboru podružnice e. kr. štajerske kmetijske družbe pri Sv. Marjeti niže Ptujja so soglasno sklenili sledečo resolucijo: V spozna-nju, da od vleetne obstrukcije naših klerikalnih poslancev nimamo pričaka-vati niti najmanjšega uspeha na gospodarskem polju, temveč obetni-mo že sedaj velikansko škodo, zahte-vamo, da se slovenski poslanci povrne-j k rednemu delu v deželnem zboru, ali pa odlože svoje mandate.

Iz Ptujja nam pišejo: Sliši se iz klerikalnega tabora, da se hočejo pri prihodnjih deželnozborskih volitvah iznebiti deželnega poslanca Meška in kandidirati spuheljskega Brenčiča. Meško jim je bojda presamostojen in bolj naroden, ko si to žele dr. Koro-šec, Ozmeec in ostali klerikalni kolo-vodje, kateri so sklenili pri zadnjih državnozborskih volitvah kompromis z Nemci zaradi Brenčiča in Rauterja. Brenčič je duhovščini bolj po volji, ker je nekoliko manj britten in — premožen. Čudno je vsekakor, da ho-dita po shodih, na katerih se govori o politiki v deželnem zboru, samo Ozmeec in — Brenčič, Meška pa puste politizirati kvečjemu še na kakem shodu pri Sv. Tomažu ali v najbližnji sosesčini. Tudi Meško bo uvidel, da ga je duhovščina vzdignila samo na štít zato, ker takrat ni bilo najti no-benega drugega, ki bi šel za njo pro-ti dr. Ploju po kostanj v žerjavico, sedaj pa, ko se čuti v volilnem okra-ju trdno, bo naprtila knetom Miho Brenčiča, ker ji zna ta še ponižnejše služiti.

Dr. Tominešek — Končnikov na-slednik? »Grazer Tagblatt« pravi, da je imenovanje dr. Tominskega za dežel-nega šolskega nadzornika slovenskih ljudskih šol na Spodnjem Štajerskem javna tajnost. Imenovanje se bode bojda izvršilo še letos. Za spodnještajerske Slovence je to tako važna stvar, da bi jo naj imeli naši vodilni politični krogi vestno v evidenci.

Iz Maribora nam poročajo: Lov-ski paznik Arih iz Šmiljavca na Dr. p. je našel dne 10. februarja zjutraj

v gozdu med Dogačami in Rogozo mrtvo 40letno osebenkarico Marijo Tihee iz Šmartnega pod Vurbergom. Na mrlju ni bilo opaziti sledov kakšnega nasilstva. Pred kakimi meseci dnevi jo je mož, Frane Tiher, pustil in šel v svet. Stiri otroci so sedaj brez staršev.

Ciril - Metodova ženska podružnica v Gradu ima svoj občni zbor na 26. februarja, ampak dne 4. marca.

Kozje. Veliki živalski in kramarski sejem se vrši dne 24. svečana t. l. v Kozjem. Sejmari se opozarjajo na novo mostno tehniko, katera bo ta dan brezplačno na razpolago. Vstop v sejmšče za živino je vstopnine prost. Ker je pričakovati ogromno število lepe živine, se kupci vljudno vabijo. — Trško županstvo.

Drobne novice. Umrli je v Celju v pokopini nadučitelj Ignacij Cizelj. Pogreb se je vršil danes popoldne. N. v. m. p.! — Na Frankolovu se vrše občinske volitve v četrtek, dne 22. februarja, in sicer za 3. razred od 9. do 11. popoldne, za 2. razred od 11. do 12. popoldne in za prvi razred od 12. do 1. popoldne. Na Frankolovu bi trebalo napraviti v občini red, kar pa za tokrat še ne bo mogoče. — Iz Ljutomeru poroča »Slovenski Gospodar«: V Babinju je dopolnil Jožef Karba dne 8. februarja 90 let življenja. Mož je še duševno in telesno popolnoma zdrav. — Dne 4. februarja je minulo 67 let, odkar gospodari na sedanjem svojem posestvu. Vrlemu slovenskemu starinu želimo tudi mi: Še na mnoga leta! — Iz Gornjega grada nam poročajo: Pred kratkim je vozil kočijaž naše vozne pošte Šimen Cafuta tako neprevidno, da se je poštini voz prevrnil. Pri tem se je več potnikov ranilo in poškodovalo. — Iz Kobje. Poboji in uboji so v našem požnem klerikalno - štajercijanskem okraju na dnevnem redu. Na eni strani se podivja mladina v znanih krščansko - socialnih kurzijah, kjer se jo sistem. uči pretepa in sovraštva, na drugi pa v nemškutarskih oštarijah. Tako je te dni zabodel kmečki fant Kvas svojega tovariša Haslerja tako hudo v pljuča, da ga je smrtno nevarno ranil. Kvasa, ki je zbežal, zasledujejo s tiralic. — Za prli so v grški okolici 20letnega pekoveškega pomočnika Alojzija Zemljaka iz Brezice zaradi raznovrstnih tatvin. — Ponesrečil se je v Rušah nad Mariborom tovarnar Makso Woschnagg. Padel je v temi 4 metre globoko, si strl več reber, poškodoval pljuča in ledvice in si pretresel možgane. — Woschnagg se je mislil v kratkem poročiti.

Koroško.

Nesreča pri napeljavi električne razsvetljave. Pri napeljavi električnega toka v Beljaškem predmestju v St. Vidu je zadel tok 20letnega monterja Vurma. Vurm je padel na cestni tlak in je smrtno nevarno ranjen. Nesrečo je povzročila neprevidnost, da so spustili v tek električni motor, predno je Vurm delo pri napeljavi dovršil.

Ponarejeni petkronski tolariji. Neka neznana ženska, čedno oblečena, srednje starosti, je nakupila v neki trgovini v Mozirju več blaga in hotela plačati dolg s ponarejenimi petkronskimi tolariji. Trgovci jo je zavrnilo pa je ogoljufala s ponarejenimi tolariji neko kmetico, od katere je kupila živila. Goljufica je bržkone neka Terezija Winkler iz Celovca.

Požar pri Podklostru. V Podturju pri Podklostru je izbruhnil požar pri veleposelniku pl. Opolzerju. Pogorela je popolnoma hiša z vsemi obsežnimi gospodarskimi poslopji. 40 glav goveje živine in 5 konj so le nekoliko poškodovane rešili. Človeških žrtev ni bilo. Ogenj, ki se je izredno hitro širil, je bil bržkone podtaknjen, in sicer na več krajih. Škoda še ni cenjena, vendar je gotovo, da presega za precejšnjo vsoto zavarovalnino.

Primorsko.

Goriški deželni zbor in socialna demokracija. Na deželni konferenci goriške socialne demokracije, ki se je vršila v Gorici, je bila sprejeta resolucija, v kateri se ostro obsojajo nasilstva združenih slovenskih klerikalcev in laških liberalcev v deželni zbor. Dalje se protestira v resoluciji proti nezakonitemu postopanju vlade, ker ni razpisala dopolnilnih volitev, proti načrtu novega volilnega reda za Gorico in deželne občine, in se pozivlja končno vlado, da razpusti brez odloga nezakoniti deželni zbor goriški in zavrne vse njegove predloge.

Protestni shod proti novemu volilnemu redu in statutu za mesto Gorica se bo vršil jutri v dvorani hotela »Central«. Sklicuje ga Narodni odbor. Res potreben je tak shod, na katerem se obrazloži Slovencem v Gorici, kako nameravajo laški mogotci z magistrata očitati Slovence

s tem novim statutom in volilnim redom za goriško mesto. Čim dlje se gleda v paragrafe načrta, tem bolj uderja iz njih lumparija laških prefrigancev. Skrpucali so tak načrt, da če bi obveljal, bi imeli oni za večno premoč nad Slovenci. Is načrta je razvidno, da goriški meščan, ki plačuje toliko davka, da je v prvem ali drugem razredu volilec, voli nič večkrat in nič manjkrat kot trikrat. Voli v prvem razredu ali drugem razredu; potem kot meščan (za III. razred je posebej določeno, da volijo meščani poleg onih, ki plačujejo najmanj 20 K davka) v tretjem in nato še v splošnem, to je v četrtem razredu. Torej trikrat! Slovenci, ki plačujejo davka nad 20 K, pa ni meščan, ki bi bil moral biti vpisan v drugem ali prvem razredu, volji šele v tretjem in potem v splošnem razredu. V četrtem razredu voli, kdor je star 24 let ter ni izključen od volitve. Kdor ne plačuje davka, pa ima pravico voliti v četrtem razredu, voli, če je meščan, tudi v tretjem razredu; drugi volilec, ki ni meščan, voli samo v četrtem razredu. Tako se je povsodi prefriganec izračunal vse okolnosti v korist Lahom in škodo Slovincem. V reklamacijskem postopanju odloča le magistrat. On sestavi imenike volilcev, vodi reklamacijsko postopanje in rešuje pritožbe. Vse sam v vseh instancah. Umevno, da če bi obveljal tak red, bi Lahi presneto malo Slovencev vpisali v imenik, reklamacije za vpise Slovencev bi odbili, pač pa ugodili laškim zahtevam za izreklamiranje Slovencev. Po tem načrtu bi ne sedel nikdar nobeden Slovenec v goriškem mestnem svetu. Zato pa ta načrt ne sme postati nikdar zakon!

Imenovanje. Oficijant v Kobardu gosp. Josip Tusalin je imenovan za sodnega kancelista v Cerknem.

Pomilošeni kaznjenci. Današnja »Wiener Zeitung« objavlja razglas, glasom katerega je pomiloštil cesar 56 kaznjencev v raznih avstrijskih kaznilnicah. Med temi so pomilošeni v Gradu trije kaznenci in v Kopru pet kaznjencev, ki bi bili morali še precej časa prebiti v zaporu.

Zanimiva kazenska obravnava radi žaljenja Velikanstva se je vršila v Gorici. Obtožen je bil italijanski podanik F. Battaglia, 24 let star, da je zagrešil žaljenje Velikanstva v gostilni »Central«. Tam je bil prejšnji dan oficirski ples. V dvorani je bil cesarjev kip s klobukom na glavi. — Battaglia je snel klobuk s kipa ter izgovoril besede, ki tvorijo žaljenje Velikanstva. Tako pravi obtožnica. Plesali so tisti dan v oni dvorani Battaglia, njegova ljubica Rozina Petajan in drugi. Pa Battaglia bi ne bil nikdar obtožen, ako bi se ne bil sprl s svojo ljubico in jo zapustil z otrokom vred. Ta ga je ovadila in prišlo je do obravnave. Pozvanih je bilo več prič, ki niso govorile nič posebno obteževalno za Battaglio. Sodni dvor je Battaglio oprostil obtožbe, ali drž. pravdnik je naznanil pritožbo ničnostni in Battaglia je moral nazaj v zapor.

Svinčene krone. Po Tolminskem so se zelo razširile iz svinca ponarejene krone. Krone so jako dobro ponarejene, poznajo se le po sivi barvi, so bolj mehke in mastne, ter nimajo pravega cvenka.

Vojastvo v Tolminu. Kakor poročajo, se nastani v kratkem v Tolminu 94. pehotno brigadno poveljstvo.

Dijak, ki je skočil v Sočo. Identiteta dijaka, ki je skočil v Sočo in utonil, še ni dognana. Naša tozadevna včerajšnja notica je došla pomotoma v list. Dodatno se poroča, da je ponesrečeni ponevernik neki 18letni dijak Vincencij Serma, doma iz Sv. Marije v Pušcavi na Spodnjem Štajerskem, ki je svoječasno študiral na ljubljanski gimnaziji.

Oficir - špijon - goljuf. Pred okrajno sodnijo v Gorici je bil obsojen neki Viljem Schwarz na 5 mesecev ječe z dvema postoma. Schwarz, ki je bil svoječasno oficir, so aretirali pred pol letom zaradi špijonaže. Med preiskavo pa se je dognalo, da je bil Schwarz med tem časom, ko je šel od vojakov pa do aretacije tudi potovalni uradnik zavarovalnice »Donau«, pri čemur je napravil veliko goljufij. Zaradi špijonaže Schwarz zaradi nezadostnih dokazov niso mogli obsoditi.

Izprtje delavcev v ladjedelnici v Trzinu. Delavci v ladjedelnici v Trzinu, ki je v zadnjem času postala jako obsežna, so se že dolgo pogajali z upravo ladjedelnice, da bi se jim skrajšal delavni čas. Toda uprava ladjedelnice se nikakor ni mogla odločiti za to ugodnost delavcem. V zadnjem času pa so se delavci vseh narodnosti združili in odločno zahtevali od uprave, da jim skrajša delavni čas. Uprava je njih zahtevo kratkoma zavrnila. Delavci so odgovorili na to s tem, da so prednočeno zapustili samovoljno četrt ure prezgodaj delavnice. Ko pa so se zjutraj vrnili na delo, so našli glavna vrata ladjedelnice zaprta, na njih pa je bil

oglas, s katerim uprava ladjedelnice razglasa, da so odpuknili vsi delavci. Delavci, katerih je bilo tisoč, so viharno protestirali in so privedli večeraj velik protestni shod. Policija je odredila najstrožje navedbe v svrhu ohranitve miru. Delavski komite je otvoril pogajanja s upravo ladjedelnice, katerih izid pa še ni znan. Sicer pa so se združili delavci do sedaj vseh nemirov.

Nesgode. V lučilnici riža je odtrgal včeraj transmijski jermen 19letnemu delavcu Viktorju Repiču levo roko. Ne daleč prod od njega je delal njegov oče. Sina so odpeljali takoj v bolnišnico, kamor ga je spremljal tudi njegov oče, ki je nesel poleg voza sinovo roko, ki mu je bila tik pri rami popolnoma iztrgana. — V kamolomu pri Sv. Križu poleg Trsta je popolnoma zmečkala velika skala delavcu Alojziju Percu iz Vojšice desno nogo. Perca so odpeljali v tržaško bolnišnico.

Roparski napad. V bližnji okolici Reke so našli v lastnem stanovanju grozno razmesarjeno truplo 37letne žene tovarniškega službenca Jakoba Osvalda. Ropar, ki je vdrl v odsotnosti njenega moža v Osvaldovo stanovanje, je ženo napadel, bržkone jo posilil in nato ubil. Truplo je tako razrezano, da so komaj dognali identiteto. Ropar je ukradel nato 300 kron denarja in pobegnil. Zločinca je bržkone neki mlad človek, ki je bil tu, in je šel par dni stanoval pri Osvaldu, po zločinu pa je pobegnil. Kolikor je mogla do sedaj policija izslediti, je izginil v Zagreb.

Dnevne vesti.

+Deželni glavar, Oražem in orožniki. V poročilu o včerajšnji deželnozborni seji smo omenili, da je deželni glavar odklonil interpelacijo, ki so jo stavili napredni poslanci na deželnega predsednika radi občinskega gerenta Oražma v Mostah. Deželni glavar je odklonitev utemeljeval s tem, da vsebuje interpelacija osebno žalitev, vendar česar je v smislu § 23. deželnozbornskega poslovnika prišiljen jo zavrniti. Zares, izredno takten in tankočuten je postal g. deželni glavar. Samo to je čudno, da je postal tankočuten in obziren šele včeraj, ko se je šlo za človeka, ki pripada njegovi stranki, dočim se v prejšnji seji niti zmenil ni, ko je fajmošter Hladnik na najinfamnejši in najnesramnejši način žalil orožnike, torej stan, ki je glede osebne poštenosti in korektnosti gotovo eden izmed prvih med našimi stanovi in čegar napornemu in požrtvovalnemu delovanju se imamo zahvaljevati za mir, red, za javno in osebno varnost. Orožnikov torej ni ščitil gospod deželni glavar, pač pa se ni sramoval poslužiti se celo nasilstva, samo da vzame v obrambo moža, o katerem je izr. l. sodišče tako sodbo, da bi moral biti v vsaki pošteti družbi v bodoče nemogoč. Deželni glavar se je postavil na stališče, da je osebna žalitev, ako se konstatirajo suha fakta, ki jih je navedlo sodišče v sodbi o aferi Oražem - Černe, toda do tega naziranja se je šele dokopal, ko je dal interpelacijo prečitati Oražmovemu zagovorniku dr. Peganu. Vprašamo, ali je dr. Engelbert Pegan od deželnega zbora postavljeni cenzor za interpelacije ali je celo jerob deželnega glavarja dr. Šustersiča? Sicer pa je čisto vseeno, če je deželni glavar sprejel ali odklonil imenovano interpelacijo, vsebina interpelacije je vkljub temu prišla v javnost in ves svet sedaj ve, da se klerikalci poslužujejo nasilnih sredstev celo v obrambo ljudi, ki so sodno stigmatizirani, da so namenoma škodovali občini, da so falsificirali javne listine in jemali denar iz občinske blagajne. Za take individuve se je postavljal v bran deželni glavar dr. Ivan Šustersič v l. 1912 po rojstvu Gospodovem, v času ko je bil »oberprokurator« kranjskega deželnega zbora dr. Engelbert Pegan. To je treba zabeležiti v vednost še poznim redovom.

+ Zakaj je dr. Pegan ogorčen? V včerajšnji seji deželnega zbora je stavil dr. Pegan nujni predlog v varstvo — deželne avtonomije, ker je državno pravdnikstvo v Novem mestu zaradi znanih volilnih sleparij pri občinskih volitvah v Prečni uvedlo kazensko preiskavo tudi proti dvema deželnima uradnikoma Franu Kristanu in Ivanu Možini. Da se bo Peganov predlog prav razumel, je treba povedati to-le: V Prečni so se vršile občinske volitve. Volilna borba je bila silno ljuta, zato je bila tudi udeležba pri volitvah izredno velika. Po končanih volitvah se je vršil skrutinij, ki pa je bil iznam neznanih vzrokov prekinjen. Volilne akte so shranili pri prejšnjem klerikalnem županu. Zgodilo pa se je, da je v prostor, kjer je bil shranjen volilni akt, nekdo vdrl, odstranil glasovalce s napredno listo ter jih nadomestil s glasovnicami, glasečimi se za klerikalne kandidate. Od kod so prišle te nove glasovnice?

Dognalo se je, da so klerikalci v Prečni naknadno, ko so bile občinske volitve že končane, še dobili pri deželnem odboru nove glasovnice, ki so jih brez dvoma kasneje porabili pri manipulaciji s volilnim aktom. Sum, da so bili tisti, ki so dali nove glasovnice na razpolago, z zločinci spoznamljeni, je čisto upravičen, ker faktorji, ki imajo pri deželnem odboru s volitvami opraviti, so pač morali natanko vedeti, da so se v Prečni občinske volitve že vršile in da tamkaj ne potrebujejo več glasovnic. Ako so torej »pooblaščenec županstva« dali glasovnice, je mogoče samo dvojce: da organi deželnega odbora ali sploh niso vedeli, da so v Prečni že bile volitve, ali pa so igrali s prečeskimi volilnimi sleparji pod eno odeljo. In menimo, da se ne motimo, ako pravimo, da je bil namen preiskave, uvedene proti Kristanu in Možini, v prvi vrsti ta, da se dožene, če so organi deželnega odbora nevede udeleženi pri volilnem zločinu v Prečni ali so morda celo aktivno sodelovali pri slepariji. Iz povedanega je razvidno, da o kakem poseganju sodne oblasti v deželno avtonomijo ne more biti govora, sodna oblast samo izsleduje zločince in ne more čisto nič za to, ako so med osumljeni tudi organi deželnega odbora. Nujni predlog dr. Engelberta Pegana nima torej namena varovati deželno avtonomijo, kakor je z emfazo Pegan včeraj zatrjeval, marveč zasleduje zgolj ta cilj, da reši prečeske zločince iz rok državnega pravdnika in pravice. Upravni odtok je v sled tega čisto prav storil, da je v včerajšnji seji sprejel predlog dr. Tavčarja, naj se preje rekvirira sodni akt, predno se deželni zbor angažuje za stvar, sproženo od dr. Pegana. Ako bi tega ne storil, bi se deželni zbor lahko blamiral pred vsem svetom, ker bi se mu upravičeno lahko očitalo, da ščiti s svojo avtoriteto prečeske zločince in sleparje. A ta edini namen je imel dr. Peganov nujni predlog!

+ Neokusnost dr. Pegana. Po »Slovenčevem« poročilu je dr. Pegan odgovarjal naprednemu poslancu Ganglu v idrijskih zadevah med drugim nasledje: »V Idriji pri nekaterih gospodih sploh ne pomaga nobena pametna beseda. Sedanji župan, gospod Strauss, je bil že parkrat pri meni, da je z menoj obravnaval različne občinske zadeve. Jaz sem mu pojasnil: Tako in tako storite. Župan je bil zadovoljen, tudi njegovi somišljeniki, socialni demokratje, pa sta prišla občinski tajnik in notar Pegan in ga nahujskala ter sta se sedaj celo pritožila na upravno sodišče zoper pouk deželnega odbora! (Čujte! Čujte!) Z obžalovanjem moram reči, da gospod Strauss ni župan, ampak njegov tajnik in notar Pegan. (Gangl ugovarja.) Odločno pa povem, da si bosta tudi ta dva župana razbila glavo ob deželnem odboru! (Veliko odobravanje.)« Rekli smo neokusnost dr. Peganovo, dasi bi lahko s hujšimi besedami označili dr. Peganovo govorjenje. Kdo je v Idriji danes župan, to ve dr. Pegan sam najbolje, a ne le župan, marveč tudi občinski odbor, katehet Oswald. Čemu torej prikrivati resnico in z največjo neokusnostjo napadati nenavzoče osebe. Zadeva pritožbe na upravno sodišče pa zahteva pojasnitve. Občinski odbor idrijski je res na predlog naprednega odbornika Pegana sklenil z veliko večino, da se vložijo pritožba proti nepostavni rešitvi Oswaldovega rekurza proti računom idrijske občine za leto 1910, če se županu ne posreči doseči z deželnim odborom mirno poravnava. Ker župan te poravnave ni dosegel, se je vložila pritožba na upravno sodišče. Da je to deželnemu odboru in zlasti referentu dr. Peganu skrajno neprijetno, je umevno, ker pravna utemeljitev deželnega odbora šepa na vseh koncih in krajih in bo torej občina imela pred upravnim sodiščem zelo lahko stališče. Izvzemimo le eno točko. S pravomocnim sklepom občinskega odbora se je v letu 1910 priznala občinskimi uslužbencem soglasno nagrada. Oswald pa je v pritožbi proti računom za leto 1910 rekural tudi proti tej postavki, češ, da je vračunana pri temeljnih plačah mestnih uslužbencev in da se tedaj mora izločiti iz občinskega računa. Deželni odbor je tej nezaslišani katehet Oswaldovi hudobiji ugodil in izločil občinskimi uslužbencem že izplačane nagrade iz računa. Sedaj naj bi morali torej idrijski ubogi občinski uslužbenec vrniti, kar so že leta 1910 prejeli valed soglasne naklonitve občinskega odbora, ker to zahteva kat. Oswaldova zlobnost. Tu se vidi, kdo je v Idriji župan in kakšna je klerikalna ljubezen do nižjih uslužbencev, ki si morajo iskati pravice pred upravnim sodiščem. Lahko dr. Peganu z letnimi 30.000 K dohodki, njega malo briga beda občinskih uslužbencev. Ne vemo pa, kako se strinja njegovo postopanje z urednikom »Občinske Uprave«, v kateri se že delj časa propagira organizacija občinskih namestencev. Tudi za podporo Ciril-Metodovi družbi 200 K je bil pravomo-

čen sklep občinskega odbora in vendar jo je črtal deželni odbor na Oswaldovo zahtevo iz računa za leto 1910. Vsakdo mora priznati, da je bila pod takimi razmerami pritožba na upravno sodišče ne le umestna, ampak nujno potrebna, če se hoče varovati ugled idrijskega občinskega odbora. Pouk (!) deželnega odbora ima torej zelo čudno ozadje. Razbijati si glavo ob deželnem odboru, najbrže ni potreba nobenemu, še manj pa notarju Peganu v Idriji. Dokler bo ta član idrijskega občinskega odbora, bo vršil svojo dolžnost občinskega odbornika tako, kakor se to spodobi za neodvisnega državljana in zahteva ugled občinskega odbora, nikdar pa se ne bo ponižal do Oswaldovega hlapca. Veliko odobravanje je sledilo po »Slovenčevem« poročilu neokusnim izvajanjem dr. Pegana med klerikalnimi poslanci. Temu se nihče ne čudi, kdor je kdaj prisostvoval kaki seji kranjskega deželnega odbora in videl, kaj vsemu ploskajo in odobravajo klerikalni poslanci. Vemo pa tudi, da bi klerikalci kaj radi videli, če bi si naprednjaki ob kranjskem deželnem zboru razbijali glave. Precej naivni so klerikalci, da si kaj takega sploh domišljati morejo. Sicer pa deželni odbor tudi ni tako trda skala, kar nam kaže mnogo slučajev, med temi Ribnikarjev in Kobalova klet v Idriji, pa tudi vse polno drugih. Prihodnjic naj torej dr. Pegan malo pomisli, kaj bo govoril v kranjskem deželnem zboru, če tudi je po zaslugi klerikalne večine le kranjski deželni zbor.

+ Kako lažje. Klerikalna vzgoja stvarja najslabše ljudi. Sosebno jih uči laži in grdega obrekovanja svojih političnih nasprotnikov. O tem nas prepričuje seposebno Oswaldov učenec in gojenec ljubljanske klerikalne zadruge šole c. kr. pisar Kanduč v Idriji. Ta je stalni dopisnik »Naše Moči« in je kot tak zakrivil že toliko najgrših laži, da mu gre v tem oziru prvenstvo med klerikalnimi pošteniaki njegove vrste. Pred kratkim je pisal v »Naši Moči«, da so naprednjaki nalagali Didiču in drugim klerikalnim gostilničarjem v Idriji globe. Pozvali smo tega klerikalnega junaka, da navede za svoje trditve le en dokaz in pove, kateri gostilničarji so poleg Didiča v Idriji še klerikalci. Odgovoril je »novo in še večjo lažjo in zavijanjem. Piše: »V naslednjem naš odgovor: Kdaj se je, ne hotetu Didič, temveč idrijskem liberalcem v »Sl. N.« narekavalo globo 1 K, ako prestopijo Didičev prag, naj liberalci vprašajo uredništvo »Sl. N.«, ki je dotični dopis priobčilo, ali pa tiste pristaše, ki so se pred dobrimi štirimi leti teh groženj vstrašili.« Izjavljamo, da je to ponovna Kandučeva laž. Nikdar se ni nikomur narekavalo kake globe radi prestopa Didičevega praga, kakor tudi ne priobčilo takega dopisa v »Sl. N.« Pozvali bi grdega klerikalnega lažnjivca in obrekovalca, da svoje trditve dokaže, toda vemo vnaprej, da bi Kanduč zopet prišel z novimi lažmi in zavijanjem na dan. In pa radi nas naj Kanduč laže in obrekuje svobodno naprej. Zlastno pa za stranko, ki ima take notorične lažnivce na svoji vesti!

+ Promocija. Danes je bil na češkem vsenčilišču v Pragi promoviran g. Anton Delak iz Trsta doktorjem prava. Čestitamo!

Nov vlak na progi Zidani most — Zagreb. Kakor poroča »Agramer Tagblatt«, bo južna železnica uvedla s 1. majem nov vlak na progi Zagreb - Zidani most. Vlak bo odhajal z južnega kolodvora v Zagrebu okrog 4. popoldne in bo prihajal v Zidani most okrog 7. zvečer.

Ples prirede ljubljanski mešarski pomočniki na pustni torek v »Mestnem domu«. Ljubljansko občinstvo se vabi, da se te prireditve v čim največjem številu udeleži.

»Streliški klub« je nabral pretečeno nedeljo na svoji veselici na Dolenjski cesti v restavraciji Babič 8 K za zgradbo Sokolskega doma.

Podpirati domačo obrt in industrijo in množiti s tem obnem domači kapital, sta važni narodni dolžnosti vsakega zavodnega Slovenca in Slovenke. Vsak zaveden Slovenec in vsaka zavedna Slovenka vposestva pri nakupovanju vedno pred vsem domače blago, posebno če je to domače blago tudi glede kakovosti odlično med kavnimi dodatki že celo ni treba nikomur več izbirati, ker je čisto jasna dolžnost, da vsak kupa samo Kolinsko pavno primes. Ta kavna primes je namreč edino pristno domače blago te vrste, kar se pa kakovosti tiče, je v vsakem oziru naravnost nedosežna. Kava, ki ji je pridejana Kolinska kavna primes, je najizbornejša. Kolinsko kavno primes smemo torej vsakemu kar najtopleje priporočati.

Gospodje frančiškani na Viču v pravi luči. Z Viča se nam piše: Kdor opazuje delovanje naših patrov, spozna takoj njih stremljenje. Gre se jim edino za to, da se kolikor mogoče financijelno okrepijo, kajti denar je tudi pri njih Bog. Vse naprave,

katere so ustanovili večina iz delavskih žuljev, služijo le njim v korist. Za slučaj zrupe pa ne bodo trpeli sami, marveč imajo že pripravljene žrtve. In ravno te žrtve so nam pričale pero v roko; smilijo se nam, ker so bile ujetе v frančiškansko mrežo. Začnimo tedaj po vrsti: 1. Cerkev. Pravijo patri, da je cerkev plačana. V 3 ali 4 letih so ti pretekli ljudje spravili par sto tisoč iz tako revnega prebivalstva, kakor se nahaja v predmestjih. Cerkev je torej že skoro plačana, denar bodo pa zbirali še dalje; če gre tako naprej, kakor zadnja leta, bodo v denarnem viru spravili naši patri kmalu ves (Vij pod svoje opanke. — 2. Posojilnica. Če bode dobro uspevala, spravijo dobiček patri, ako bi se pa kaj ponesrečilo, uničeno je par viškin posestnikov, patri ne bodo plačali niti vinarja. — 3. Društveni dom. Lastnica tega je provincija sv. Križa v Kamniku. Tudi tukaj se gre le za denar. Katoliški duhovni pritejajo v posvečeni hiši surove igre, katere celo svetna gledališča radi prevelike banalnosti odklanjajo. Zadržane je postal društveni dom torišče pretepa in popivanja. Vprašamo eastite patre, s kakšno pravico prodajajo v domu rum, v farovžu narejene klobase in drugo? Kje imate patent? Poklicana oblast naj napravi tukaj red. V domu ima svoje sedeže meka škandal — godba. Do desetih, ednajstih po noči razbijajo. Ali mečijo patri, da mora kmet ali delavec res še ponoči prenašati civiljenje katoliške godbe? Če misli pater Teodor, da bo delal z Vičani, kakor svinja z mehomo, mu povemo, da bomo prav pošteno obračunali z njim. Mož, ki je danes »privranda« za neznanos dolgi koraki in zna jutri zopet »odvandrat«, naj bo zadovoljen, da se lahko vsak dan vsede k polni skledici in naj da poštenim ljudem mir. Čujemo, da se tudi šesta božja zapoved nič kaj ne spoštuje v društvenem domu. Stvar hočemo zasledovati in v svojem času prinesiti na dan. V društvenem domu imajo nadalje abstinenčno društvo. Pravijo župnik, da imajo vpisanih 300 otrok. Čenan so! Otroci, tudi tedaj ne pijejo, če niso vpisani. Drugič prepovedujejo zakon otrokom vstopiti v društva. — 4. Vas Brdo. Ko je bilo Brdo pripojeno k viški fari, prešla je tudi bera na frančiškane. Preje je spadalo Brdo v št. Vid. Ker se je Brdo od št. Vida odelopilo, zgubil je šentvinski župnik bera v Brdu. Treba mu je bilo plačati odškodnino. Po božjih in sloveskih postavih bi to odškodnino morali plačati naši patri, ker je bera nanje prešla. A frančiškani ne dajo vinarja od sebe. Vso odškodnino, celih 600 K so navalili ti sveti možje na uboge Brdenčane. Petnajst siromašnih posestnikov je na Brdu. Vsak je torej prav po krivici moral plačati 40 K. — 5. Svet v Rožni dolini. Gospodje so kupili v Rožni dolini stavbišče za otroški vrtec. Ustanovljeno je bilo posebno društvo. Kako zahrbtno se je v tem društvu ravnilo je vobče znano. Od denarja, ki so si ga izposodili za stavbišče, morajo plačati vsako leto 500 K obresti. Seveda tega ne plačajo patri, marveč nekdo drugi, katerega imajo iz prijaznosti zamočeno. Da bi kdaj kaj zidali, je izključeno. 6. Zastetišče otrok. Častitljivi gospodi imajo »skrb« tudi za mladino. Ustanovili so nekako zastetišče otrok, seveda samo za tiste, ki dobro plačajo, revčevam so zaprta vrata. Meseca decembra lanskega leta so imeli patri samo pri otrocih 100 K dobička. To je nov dokaz, da se jim gre za profit. Toda to bi se ne bilo najgoste. Najpogosteje pri tem je to, da pišejo v »Slovenca«, da za svoj trud pri otrocih ne zahtevajo niti vinarja. Kljub temu, da delajo lepe dobičke, se držejo površ še nehati po običaji za zastetišče otrok. Pomilujmo nekatero Vičano, da stopo verjamejo zvitim patrom, katerim je denar vse, za vero jim je pa toliko mari kot za lanske sneg.

Mirna. Občinske volitve so potrjene. Edino enega kandidata, klerikalnega kimoveca Antona Šolarja je bilo treba zopet voliti. Klerikalcem šar v glavo ni šlo, kako da to more. Da so bili popolnoma prepričani, da bodo volitve razveljavljene, nam priča to, da je župnik že pred enim mesecem poslal v »Slovenca« poročilo, da so volitve na Mirni razveljavljene in celo nanovo dal že dan nove volitve. Ker se da Kocijančič rad potegniti, ga je takrat eden pošteno natarbal. Vendar pa upanja niso izgubili, zato je poparjenost sedaj tem večja. Da bi pa spravili sedaj vsaj tega kandidata v občinski odbor, je sklical župnik takoj javni shod dne 4. t. m. Vprašamo e. kr. okr. glavarstvo v Novem mestu, je li imel v to potrebno dovoljenje? Ker so spoznali, da bode z Antonom Šolarjem zopet pogoreli, zato so ga gotovili med staro šaro — kamor je pač že zdavnaj spadal in postaviti novega v osebi Viščka. Vemo, da je bil to hud udarec za šaršlakomnega možička, toda vdati se bo pač moral

v to usodo. Še enega dolgoletnega obč. odbornika ne smemo pozabiti, t. j. Fruškarja s Sela. Smeli se nam, kako bo prenesel ta hudi udarec. Po volitvah je ves zmeden letal okrog, ker je tako pošteno zlezel z odbora. Sicer ga je župnik malo potolažil, ker ga je pogosto vabil na frutke in mu zadrževal, da bode še poslanec S. L. S. razveljavil volitve in potem ga pa bode še za župana volili. Sedaj so pa vse te lepe sanje pri kraju. Ja, oče Kaferle, kot vidite, bomo sedaj tudi brez vas vse opravili. Dne 12. t. m. smo torej volili enega odbornika. Ker je letala cela klerikalna družal ves teden od vasi do vasi in pobirala pooblastila, se jim je posrečilo, da je zmagal njihov kandidat s par glasovi večine. Med tem, ko je bila na dan volitve črna garda do zadnjega kimoveca z Palantovim Tonetom vred na volišču, naših niti polovico ni bilo. Toda ne stori nič! Imamo vendar tako še veliko večino. Vam pa zavedni volileci, ki ste pri prvih volitvah tako pošteno pomedli s farovškimi kin celi vsa čast. Samo vam se imamo zahvaliti, da smo iztrgali občino iz klerikalnih krempljev.

Št. Janž na Dolenjskem. Čitali smo v 6. številki »Domoljuba«, kakšne velike dobitke je in bo napravil župnik Bajec s svojimi par privrženci kmetom šentjanske fare. V resnici pa ne more še toliko pokazati, kolikor se da za pristrženi noht skriti. Sedaj ko so ustanovili živinorejsko zadrugo, mislijo, da bodo kar naenkrat napravili šentjansko farno srečno in črno; pa so se presneto zmotili. — Gosp. Bajec! Mi dobro razločujemo dva zvona. Če ste dobili za živinorejsko zadrugo 40 članov in od njih pobrali po 17 kron deležev s pristopnino, to je prva dobrota, kaj ne? Posvetite, če ste kupili za zadrugi pašnik, pa nič plačali, razun nekaj kronice are, kar zna vsak mešetar — kaj ne? — to je druga dobrota? Če bode farno cerkev preuredili, poslikali in olepšali, in s tem v lepoti konkurirali drugim župnikom, kar bi stalo po vašem proračunu 15.000 kron, bode za šentjanskega kmeta tretja dobrota? Če bode dosegli, da bode smeli iz mežnarije izgnati mežnarja in ga bo morala s stanovanjem preskrbeti občina, bode to četrta vaša dobrota? Če bode dosegli, da bo morala občina mežnarja in organista, mesto v bari z zmesjo v vrednosti 2 kron, plačevati v 14 odstotkih od posestva 11 kron 20 v. je to peta vaša dobrota? Če bode mežnarijo podrli in tam napravili krasen katoliški dom na račun tlake, kjer se bodo »Čukci« vadili »nieder, auf«, to je šesta vaša dobrota? Če bode napravili gostilno in trgovino, kakor se v »Domoljubu« misli ter odirali našega kmeta tako kakor liberalcem očitate, bo to sedma vaša dobrota? Ko bode reveža kmeta do čistega izmogli in ga v dolgovce brez glavo spravili, vti jo pa po duhovskem receptu iz št. Janža potegnili, bo to osma vaša dobrota? Ko se bo pokazal polom in razum kmetom zadnja ura propada bila, in ko ne bo o Bajen ne sluhla ne duha, da bi jim priskočil s kakim tisočakom na pomoč, bo to deveta vaša dobrota? Ko bode to uboge pare morale za vaše grehe v Radeče, v hišo pravice nositi ne le srebrnake, ampak zlato, bo to deseta vaša dobrota? Ko ste napravili v naši prej mirni fari preprič, da se farani sedaj med seboj iz političnih ozirov tožarijo, in nastavili povsed špijonoža, da še pošten človek košček krompirja ne more pošteno pojesti, je to enajsta vaša dobrota? In ta dvanajsta vaša dobrota pa, ko se bodo po vam natarbanim kmetom oči v pravo spoznanje odprle in uvideli, da so njih žepi do zadnjega vinarja izpraznjeni, šli nad vas — če bo vas še kje, dobiti — s cepe! ... Bridko smo se varali, ko smo vas ob vašem prihodu hvalili in imeli za miroljubnega Kristusovega namestnika. Zdaj smo pa sprevledeli, da smo hvalili dan pred zatonom solca. Kmet-trpin! Dobro premisli teh dvanajst »dobrot«, katere nam hoče — deloma jih je že — priboriti katoliški župnik Bajec in odpojev se enkrat za vselej klerikalnemu jarmu. Več občanov.

Zapri so Antona Vrčka in Antona Ferbežna dne 13. februarja t. l. na vse zgodaj. Dne 23. januarja sta namreč bila v Matkovici restavraciji pri kolodvoru v Novem mestu skupaj s Francetom in Miho Jožefom iz Herinje vasi. Med obema Jožefoma in med arstovancema je prišlo še v tej gostilni do prepira menda zaradi ondote natakarike. Zato je odpravil gostilničar vse štiri, ki so šli nato v sosednjo Müllerjevo gostilno, ki so jo pa kmalu zapustili. Pred njo sta začela udrihati Vrček in Ferbežen sta jo udrla za njima in ju dohitela pred Košakovo gostilno na Ločenski cesti, kjer se je zopet razunel pretep med vsemi štirimi. Došli mestni policijski stražnik je hitel miriti, pa je za-

dobil s bičevnikom udarec po glavi, da se je onesvestil. Ta udarec sta mu prizadala, kakor vse kaže, Vrček in Ferbežen, zato so ju poiskali in skrili na varno za zaphalom.

Lov na medvede. Bratranca Štimce iz Mirtovica in Bosliveloke ob Kolpi, občine Osilnica, sta zasledovala po bosliveloških planinah dvojce mladičev. Dne 13. februarja proti 5. popoldne sta jima prišla do živega. Ko ju je pes zvalal, spusti se v globoko podskalno jamo, kjer se je začel hud boj. Izdalo ju je mrmranje in pred vhomd nanošena trava. Ker le uista hotela na dan, seže eden izmed lovecev z drogom v brlog, ki mu ga pa razjarjena zver pošteno razgrize in prežveči. Slednjič se pridruži s psom na plan in medvedka se razljutena postavi na zadnji nogi proti sovražnikoma, ki sta bila le par korakov od nje oddaljena, eden je imel še drog v rokah. V tem nevarnem trenutku dobi že štiri strele v prsi in glavo ter se prekuene čez 5 m globoko skalo in kotlja s psom vred več sto metrov daleč navzdol. Loveca ji sledita, a medvedki še ni bilo dovolj. Zakadi se znova v psa, postavi se na zadnji nogi in spusti nazaj proti lovecema. Skoro jima je upadel pogum, kajti mlajšemu je pošlo strelivo, a v tem spusti starejši še nekaj krogel nanjo in boj je bil končan. Medvedka tehtla do 150 kg. Danes so jo odpeljali skozi Banjalo na Kočevje in je na potu, osobito med mladino, vzbujala mnogo pozornosti in radovednosti.

Umrla je v Kamniku tamonja posestnica in gostilničarka ga. Julijana Terpina, stara 50 let. Bodi ji prijazen spomin!

Nesreča na železnici. Sinoči med polu 10. in 10. uro zvečer je na postaji Podnart ponesrečil sprevodnik drž. železnice Frank. Prišel je med obdajče in bil tako poškodovan, da je pri transportu v bolnico, na postaji Kranj umrl. Zapustil je devetero nepreskrbljenih otrok.

Lovski ples v Postojni. 10. t. m. je v vsakem ožiru dobro uspel. Domačini, kakor gostje so se tako izborna zabavali, da jih je šele beli dan pregnal iz plesne dvorane. Okoli 50 K znašajoči čisti dobiček plesa se je izročil podpornemu društvu za učenje meščanske šole v Postojni. Posebna zahvala za ta lepi rezultat gre g. hotelirju Alojziju Burgerju, ki je dal veselilne prostore brezplačno na razpolago ter njegovim požrtvovalnim hčerkam, ki so v družbi z g. Barago največ pripomogle k originalni in okusni okraši dvorane.

Umrl je v Braslovčah v visoki starosti 82 let »kanonik« in steno mestni župnik v pokouju g. Jakob Bohinc. P. v m. l.

»Kmetstva posojilnica« na Vrhniki je darovala za šolsko zastavo na Drenovem griču 20 K. Najlepša hvala! — Krajni šolski svet in šolsko vodstvo Drenov grič.

»Življenjska laž« krasna senzacijska drama iz življenja, predvaja se danes v kinematografu »Ideal«. Slika je delo slovite tvrdke Nordiskfilm Co. in 1000 metrov dolga, ter traja nad 50 minut. — Razen te in še raznih slik se vidi ameriška privlačnost: »Poročni večer«, ki vzbuja splošno veselost med obiskovalci. — V torek velika drama iz jelnišnice: »Kaznjena št. 10 in 13.« — Poročil se je danes tajnik »Kmetstva posojilnice« v Ljubljani g. Avgust Peruzzi, z gđ. Pavlo Govekarjevo. Čestitamo!

V mestni klavnici se je zaklalo od 28. januarja do 4. februarja t. l. 76 volov, 1 bik, 7 krav, 252 prašičev, 112 telet, 6 kostrunov. Vpeljalo se je 81 kg mesa, 5 zaklanih prašičev, 45 zaklanih telet in 3 zaklani kozičiči.

Prijet prisiljenec. Še lanskega leta je bil potegnil iz prisilne delavnice 18letni prisiljenec Jožef Jerina, rodom iz Plavice, katerega je zimski čas prignal v obliže mesta in ga je večerj dopoldne stražnik presenetil, ko jo je priselkal po Ižanski cesti. Fant se je sicer izgovarjal, da gre delat h Grubarjevem prekopi, a mu ni nič pomagalo in moral je s stražnikom na magistrat, kjer so ga, ko se je dognalo kdo in kaj je, utkali v zapor.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 macedoncev in 8 Hrvatov.

Izgrbljeno na najdeno. Posestnica Marija Bučarjeva je izgubila v robcu zavitih 30 K. — Grofica Melanija Lichtenberg je izgubila ročno torbico in rjavo usnjato denarnico Božena Hilbert je izgubila črno usnjato denarnico s srednjo svoto denarja. — Ivan Močnik je našel denarnico s 18 K in nekaj drobiža.

V restavraciji »Ilirija« Kolodvorska ulica v Ljubljani je danes zvečer plesna veselica. Več v inseratu.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala ribniška rodoljubka 2 K 99 v, nabranih po vinarijih. — Gosp. Janko Kozelj v Lesah je poslal 9 K mesto vence na kratek gošpej Schafflerjevi v

Radovljici; vso to so zbrali prijatelji na veselici pri gosp. Zalarju. — Gospod Anton Janežič, občinski predstojnik v Brebrovniku, je nabral po šolski veselici v Simončičevi gostilni 4 K 42 v, vso to je družbi poslal gosp. učitelj Drago Pinterič. — Hvala!

Društvena naznanila.

Velika Sokolova maskarada pod devizo: »Jaz Pierreta, ti Pierrot«, se vrši letos v gornjih prostorih »Narodnega doma«. Kot sokolska in zaključena zabava letošnjega predpusta bo gotovo prijetno zbirališče vseh, Sokolu naklonjenih krogov. Odbor se je potrudil, da bo v vsakem ožiru preskrbljeno z vsem potrebnim. Velika dvorana, dekorirana v rokokostilu, bo zbirališče mask ter plesno središče. V stranskih, tudi okrašenih prostorih, se nahajajo kavarna, ter buffet. Nekaj novega in gotovo presenetljivega bodo razne gledališke predstave največjih in modernih humoristov. Na potu je že svetovnoznana gledališka družba »Gašperček«, ki priredi ta večer nekaj prima-nastopov in to vse za sokolske namene. Velika požrtvovalnost gotovo! V mali dvorani dalje bode šampanjski pavilijon in buffet. Stregle bodo naše narodne dame in gotovo ne bode manjkalo Pierretov, ki ne bi jih posejali v spremstvu Pierretk. — Na pustni terek torej vse v »Narodni domu« na Sokolovo maskarado!

Danes zvečer je zabavni večer, ki ga priredi »Gospodarsko in napredno društvo za šentjakovski okraj« pri Češnovarju na Dolenjski cesti. Vstopnina 20 vin. Vspored najraznovrstnejši ples. Izvrstna vina in izborna jedila.

Društvo »Slavce« priredi na pustno nedeljo, dne 18. februarja običajno veliko maskarado »Pustni korzo« v veliki dvorani hotela »Unione«. Vsakoletna velika udeležba je dokaz, da se je Slavčeva maskarada občinstvu najbolj priljubila. Odbor je marljivo na delu, da bo tudi letošnja prireditev kar najbolj živahna in zabavna. Velika dvorana bo bogato okrašena. Svirala bo slavna »Slovenska Filharmonija«. Posameznih mask in skupin je že mnogo prigašenih. Privikrat pa poseti ta »Veliki pustni korzo« sam »Gambirinus« z velikim spremstvom.

Družinski večer priredi »Slovensko delavsko izobraževalno društvo Bratstvo« v sredo, dne 28. t. m. ob 8. zvečer v areni Narodnega doma. Med drugimi točkami je na vspeh tudi gledališka predstava »Marijana«, slika iz delavskega življenja, katero predstavljajo člani »Bratstva«. Opozarjamo že danes na ta družinski večer vse one, ki niso mogli prehvaliti lepih večerov bivše »N. D. O.«, kjer so imeli obiskovalci vedno obilo družabne in nepriljene zabave. »Bratstvo« pa tudi zasluži, da ga narodno občinstvo poseti v največjem številu, da bode nadalje s tem večjo vneto izvrševalo svojo nalogo v vzgojevanju slovenske delavske mladine.

VIII. velika mednarodna maskarada je naslov velike predpustne zabave, ki se vrši nočjo ob 8. v veliki dvorani in stranskih prostorih Narodnega doma. Priporočamo, ker je prirejalca Stokovna zveza edina napredna organizacija v tukajšnji tobačni tovarni.

Muzejsko društvo za Kranjsko. Predvčerajšnjim je imelo Muzejsko društvo za Kranjsko v predavalnici dež. muzeja občni zbor, ki ga je otvoril dež. šolski nadzornik Fran Levec, ki se je zahvalil vsem, ki so podpirali stremeljenja društva, tako zlasti dež. odbor, ki je dal društvu redno in izredno podporo. Društvo šteje sedaj 307 članov. Tajnik prof. dr. Čerk poroča, da se je posrečilo posredovanju muzejskega ravnatelja dr. Mantuanija zagotoviti izdaje Pavlinove »Flora Carniolica«, za katero je dalo naučno ministristvo 1600 K in kranjski deželni odbor 1500 K. Skupni stroški izdaja znašajo 5000 K. Delo se bo tiskalo v 1000 izvodih in sicer v latinskem in nemškem jeziku ter s slovensko nomenklaturu in bo obsegalo 24 do 30 tiskovnih pol. Ostale stroške mora pokriti naročnina, ki je določena za društvenike s 4 K, za druge z 8 K. Društvo izmenjiva svoje publikacije s 63 avstrijskimi in 53 inozemskimi znanstvenimi društvi. Muzeju je bilo izročenih za knjižnico 305 publikacij v 853 zvezkih. Redne bralne ure v čitalnici so se zaradi slabe udeležbe opustile. O denarnem stanju je poročal prof. M. Pajk. Društvo je imelo 4490 K dohodkov in 7158 K izdatkov, tedaj znaša pri-manjklaj 2668 K. Članarina je znašala 1800 K, podpora e. kr. naučnega ministristva in dvakratna podpora dež. odbora pa 800 K. Proračun za 1912 izkazuje 3440 dohodkov in 3550 K izdatkov. Društvo računa s podporami dež. odbora in »Kmetstva posojilnice«. Na pismeno poročilo preglednika oficijala Podkrajška se da »blagajniku« absolutorij: G. prof. Gvidon Sajovic je naglašal kot član

redakejskega komiteja »Carniole«, da odgovarja publikacija vsem zahtevam. Pri sledečih volitvah, ki so se vršile že po izpremenjenih pravilih, so bili izvoljeni za 3 leta v odbor gg.: dež. šolski nadzornik Fran Levec, muzejski ravnatelj dr. Jos. Mantuan, škofijski kancelar Viktor Steska, kanonik dr. Jos. Gruden, prof. dr. Jak. Zmave, prof. Milan Pajk, višji poštni kontrolor Ivan Hafner, prof. dr. Gvidon Sajovic, muzealni pristav dr. J. Mali in prof. dr. J. Šmajdek. Računska preglednika sta gg. župnik Ivan Vrhovnik in oficijal Fran Podkrajšek. Na predlog prof. dr. Zmave je bil soglasno izvoljen prof. Ferdinand Seidl iz Gorice zaradi svojih zaslug in naravnoslovnem polju za dopisujočega člana muzejskega društva. Končno je izrekel občni zbor odstopajočemu tajniku prof. dr. Čerku zahvalo.

Muzejsko društvo za Kranjsko. Na občnem zboru dne 14. t. m. izvoljeni odbor se je tako konstatiral: Predsednik: deželni šolski nadzornik Fr. Levec; podpredsednik: knezoškofijski kancelar V. Steska; tajnik: profesor dr. J. Šmajdek; blagajnik: prof. dr. Gv. Sajovic; arhivar: muzejski adjunkt dr. J. Mal. Uredniki »Carniole«: kanonik J. Gruden, muzejski ravnatelj prof. dr. J. Mantuan in prof. dr. Gv. Sajovic. Odborniki: poštni nadkontrolor I. Hafner in prof. dr. J. Zmave.

Društvena statistika. Lansko leto je bilo v Ljubljani 301 društvo; izmed teh je bilo 254 (torej dobrih 84%) slovenskih in 47 (torej dobrih 15%) nemških društev. Vsa društva so skupaj imela 143.416 članov (leta 1909 — 94.784, leta 1910 pa 111.993) in sicer slovenska 137.616 (95%), nemška pa 5800 (5%) članov. Vsako slovensko društvo je imelo povprečno po 542 udov, vsako nemško pa po 123 članov. Vsak Ljubljčan je bil torej povprečno član 3 do 4 društev. — Ona društva, ki se niso ustanovila, ali pa ki že več let niso svojega odbora naznanila, bodo oblastveno razpuščena.

Radovljiške podružnice slovenskega planinskega društva letošnji planinski ples, ki se je vršil dne 6. februarja na Bledu, je donesle prebitka 105 K 61 vin. Vsem sodelujočim in vsem obiskovalcem izreka odbor tem potom zahvalo.

Zahvala. Podpisano društvo godba prostovoljne požarne brambe v Kranju izreka na tem mestu vsem cenjenim prirediteljem venčka rokodelskih pomočnikov v Kranju za izročni mu prebitek 100 K 66 v. najprisernejšo zahvalo in se priporoča nadaljnji naklonjenosti. — Za odbor društva godba prostovoljne požarne brambe v Kranju: Janko Sajovic, predsednik; Franc Grobath ml., tajnik.

Slovensko društvo »Zvezda« na Dunaju priredi na pustno nedeljo, dne 18. februarja 1912 v slavnostni dvorani društva »Wiener kaufmännischer Verein« I. Johannesgasse 4 ob 8. uri zvečer I. društveni plesni venček. Na plesu bo svirala vojaška godba e. kr. pešpolka št. 26. Za to prireditev se slovensko dunajsko občinstvo že sedaj živo zanima, saj je to vendar prvi društveni venček v večjem slogu — z vojaško godbo! Ker so razven promenadne obleke in narodnih noš dopuščeni tudi kostumi, pričakujemo v ožigled jako zmerni vstopnini — vsekako obilen obisk. Radi tega apeliramo na vse zavedne dunajske Slovence, da pomorejo z osebno udeležbo in vsestransko agitacijo društvu do častnega, ne le moralnega, temveč tudi gmotnega uspeha! Vzemimo si za vzgled brate Čeha, Hrvate in Poljake, ki so prav pred kratkem priredili nad vse sijajno uspele reprezentacijske ples! — Pridite torej polnoštevilno, podpirajte naša stremeljenja — in trudapolno delo za povzdig našega društva — da i mi Slovenci v kolikor nam to dopuščajo naše skromne moči in razmere — ne zaostanemo za temi vzgledi. Na svidenje v nedeljo 18. svečana 1912! (NB.: Električna železnica vozi na pustno nedeljo celo noč.) — Odbor.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v soboto zvečer, prvič burleska »Milion« (za par-abonente). — Jutri, v nedeljo popoldne ob 3. ob zelo znižani vstopnini Fr. S. Finžgarja ljudska igra »Divji lovec« (za lože par); zvečer drugi francoska burleska »Milion« (izven abonementa; za lože nepar). Izrečno opozarjamo, da je v nedeljo zvečer predstava izven abonementa; za lože nepar! — V torek popoldne tretji burleska »Milion« (za lože par). — V četrtek opera »Rusalka«, v soboto »Carniole amaeconke«.

Glavna skupščina »Matice Slovenske« se bo vršila dne 17. marca 1912. Samostalne predloge, ki naj pridejo na dnevni red glavne skupščine, je prijaviti odboru vsaj 14 dni prej (s 4 b) društvenih pravil).

Volitev v trgovsko in obrtniško zbornico.

Skrutinijski se ni končal in bržčas bo šele prihodnji teden uradno razglašen izid volitev. Gotovo bo pa vso javnost zanimalo izvedeti, kako so kranjski trgovci in obrtniki razdeljeni po strankah. To se da približno spoznati iz števila glasov, ki so bili oddani. Sestavili smo torej tabelo o oddanih glasovih in ker letos nista volili kategoriji veletrgovina in rudarstvo, smo v te dve kategoriji postavili glasove, ki so bile oddane pri zadnji volitvi, narodno-napredna stranka ima torej v vseh kategorijah skupaj 225 glasov več, kakor klerikalci in Nemci skupaj.

Nar.-napredna stranka	Klerikalci in Nemci
Veleobrt	38
Srednja obrt	703
Mala	2578
Srednja trg.	387
Mala	703
	4409
Veletrgovina	64
Rudarstvo	4
	4477

Rnjiveznost.

— »Slovenska Zena«, II. številka »Slovenska Zena« se je vsled raznih ovir nekoliko zakasnela. II. številka pa, ki izide v par dneh, bo imela zelo raznovrstno vsebino in prinese sliko slavne češke pisateljice Božene Němcovej. II. številka se bo poslala samo naročnikom, vsled česar pozivljamo Slovensko ženstvo, pa tudi čitalnice in bralna društva, naj se naroče na to, za probujo in napredek našega ženstva tako važen list. Naročnina znaša 8 kron, za učiteljice in dijakinje 6 kron. Uredništvo in upravnstvo je v Spodnji Šiški št. 208.

— Pozor tamburaški in pevski društva! Naročite za predpustne zabave novo izišle šaljive igrokaze, šaljive skladbe (kuplete) s spremljevanjem tamburice ali klavirja in nove tamburaške partiture Stahuljaka, Hruze, Farkaša, Machača itd. pri prvi sisaški rukotvornici tambura I. Stjepušin, Sisek. (324)

V torek Velika maškarada ljubljanskega „Sokola“.

Razne stvari.

* Aviatika. Johannistal, 16. februarja. Včeraj ponesrečeni aviatik Schmidt je umrl.

* Vatikan prosi za zaprtega škofa. Rim, 16. februarja. Vatikan je prosil earja, naj pomilosti varšavskega škofa, ki je bil pred kratkim obsojen na več mesecev ječe.

* Železniška nesreča. London, 16. februarja. Iz Newyorka poročajo: Pri postaji Warriobridge v Pennsylvaniji je skočil raz tir osebni vlak. Stiri osebe so bile ubite, petindvajset pa težko ranjenih.

* Velikanski projekt za nilsko dolino. London, 16. februarja. Iz Kairu poročajo: Lord Kitchener in reprezentanti angleške vlade so začeli izdelovati projekt za namakanje nilske doline. Izvršba projekta bo stala kakih 400 milijonov funtov.

* Trikratni morilec prijet. Hamburg, 16. februarja. Pred par tedni je bila, kakor znano, umorjena družina juvelirja Schulzeja. Hamburški policiji se je posrečilo prijeti morileca, ki je 30letni ključavničar Walter Blumel.

* Povodenj na Ogrskem. Szatmar, 15. febr. Narasla voda reke Szamos je razrušila obrežje pri vasi Panyola ter kraj popolnoma uničila. Razen parnih mlinov je 70 hiš pod vodo. Od teh se jih je več podrla. Kakih 10.000 glav živine in perutnine je voda odnesla. Stotnja pijonirjev, ki so prišli sem s 40 čolni, dela, da reši imetje prebivalstva.

* Poslaniški ataše — goljuf. Berlin, 16. februarja. Včeraj so v Tübingnu aretirali bivšega švicarskega poslaniškega atašea na Dunaju dr. Bringolfa. Ponaredil je dokumente ter izvršil več goljufij. Še ko je bil na Dunaju, je ukradel neki akt s tem izsilil 50.000 kron. Svoje premoženje v znesku pol milijona frankov in pa premoženje svoje žene je zapravil. Tudi v Peru so ga leta 1909 obsodili na tri leta ječe.

* Grozeča velika stavka na Angleskem. London, 16. februarja. Če ne pride v zadnjem trenutku do porazuma, tedaj bodo začeli angleški premogari v 14 dneh stavkati. Vpovev pride 1.050.000 rudarjev, od katerih dela 800.000 podnevu. Če bodo začeli stavkati vsi delavci, tedaj bo to uničevalno vplivalo na gospodarsko življenje Anglije, ne glede na

to, da je pričakovati stavke še enega milijona delavcev.

* Važno za nadušljivce. Izkusnja tisočev mora biti tolažba za vse nadušljive, ker jim je pokazala, pot, po kateri se to zoprnio zlo takoj lahko omili in nazadnje popolnoma odstrani, to je namreč prašek Astmol-Asthma. Da se preizkusi učinek, razpošilja Schwan-Apotheke na Dunaju I., Schottenring 14, brezplačno vzorce, poštino prosto. Zadošča dopisnica z natančnim naslovom.

* Kdor mnogo sedi, slabo prebavlja! »Niti rastlinska hranilna sredstva«, piše dr. Graniehstättlen, mestni fizik na Dunaju, »niti druge zdravilne vode ne učinkujejo v teh slučajih tako ugodno kot večtedensko zdravljenje z naravno Franc Jožefovo grenčico. V nobeni državi, v nobnem gospodarstvu naj bi ne manjkalo te mnogopreizkušene »Franc Jožefove vode«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Napredna zmaga v Slavini. Prestranek, 17. februarja. Občina Slavina je v naprednih rokah; pri pravkar končanih občinskih volitvah je namreč sijajno zmagala narodno-napredna stranka. Živel vrli in zavodni slavinski volilci!

Ahrenthal. Dunaj, 17. februarja. Iz zunanje ministrstva poročajo: Grofu Ahrenthalu pešajo moči nadalje. Ahrenthal težko diha. Splošno stanje je slabše kakor včeraj.

Dunaj, 17. februarja. Danes opoldne se je govorilo v političnih krogih, da bo še danes uradno razglašeno Ahrenthalovo namestništvo, ki pa bo, dokler Ahrenthal še živi, le nekaj vodja zunanje ministrstva. Splošno se trdi, da se je cesar odločil za grofa Berchtolda, ni pa še izključeno, da bo imenovan za zunanje ministristra skupni finančni minister Burian.

Dunaj, 17. februarja. Večerni »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je neposredno pričakovati imenovanje novega zunanje ministristra, ki bo grof Leopold Berchtold.

Grof Leopold Berchtold je bil rojen leta 1883. ter je začel kot konceptni praktikant pri namestništvu v Brnu. Do leta 1893. je ostal v notranji politični službi ter je vstopil to leto v zunanje ministrstvo. Leta 1894. je napravil diplomatični izpit ter je bil nato ataše v Parizu in Londonu. Leta 1903 je bil imenovan za legacijskega svetnika v Petrogradu. Leta 1906. je dobil naslov izrednega poslanika in pooblaščenega ministristra v Petrogradu in sicer 28. decembra. 25. marca 1911 je bil odpoklican in je bil na dispoziciji. Poročil se je z madžarko grofice Karoly ter je eden najbogatejših ljudi v Avstriji. Središče njegovih posestev je v Buchlovicah na Moravskem.

Kralj Nikolaj na potovanju.

Dunaj, 17. februarja. Na povratku iz Petrograda pride črnogorski kralj Nikolaj v ponedeljek na Dunaj, kjer ostane v najstrožjem inkognitu več dni.

Petrograd, 17. februarja. Kralj Nikolaj črnogorski odpotuje jutri iz Petrograda. Car Nikolaj je odlikoval več odličnih oseb kraljevega spremstva z visokimi odlikami.

Jezikovna naredba.

Praga, 17. februarja. »Prager Tagblatt« poroča, da pripravlja ministrstvo Stürgkh jezikovno naredbo za vse avstrijske dežele. Poleg generalnih določb bo ministrstvo izdelalo

razmeram primerne detaljne določbe za posamezne pokrajine.

Dvakrat okradena pošta.

Praga, 17. februarja. Na pošti v Ustih nad Orlicoj, kjer je pred par dnevi ponesrečen asistent 2000 K, so snoči udrti neznani tatovi ter odnesli 1500 K.

Khuen in ogrski državni zbor.

Budimpešta, 17. februarja. Ministrski predsednik Khuen nadaljuje zaupna pogajanja z opozicijskimi voditelji. Splošno je prepričanje, da so vse nade na mirno delo v ogrskem parlamentu brez podlage. V ponedeljek se sestanejo voditelji opozicije v parlamentu, da konfrerirajo s Khuenom, vendar ni upati, da bi prišlo do kake sprave med vlado in opozicijo. Khuen hoče v parlamentu poskusiti uporabiti poslovnik z vso energijo, da na ta način stre opozicijo. Če se mu tekom treh tednov ne posreči doseči brambno reformo, hoče okrog 10. marca parlament razpustiti.

Požar v kinematografskem gledališču.

Bukarešta, 17. februarja. V nekem kinematografskem gledališču je izbruhnil požar. Med občinstvom je nastala panika in je bilo mnogo žensk pohojenih. Trem otrokom so bili strti prsni koši in so bili na mestu mrtvi. Žena nekega učitelja je zblaznela, ko je videla svojo hčerko mrtvo. Lastnik gledališča se je ustrelil.

Požigalec.

Trutnov, 17. februarja. Kmečki sin Kanie se je bil sprl s svojo materjo in sestro, ter je v jezi zažgal domačijo. Ko so razvaline razkopali, so našli požigalec pod razvalinami zgorlega.

Mednarodna rudarska konferenca.

Angers, 17. februarja. Mednarodna rudarska konferenca je v principu sklenila izreči se za generalno stavko. Samo glede časa se delegati še niso mogli zediniti.

London, 17. februarja. Z ozirom na grozečo stavko se je vlada odločila še v zadnjem trenutku posredovati. V ponedeljek se začne tozadevne konference.

Italijansko - turška vojna.

Rim, 17. februarja. »Tribuna« poroča, da namerava mladoturški komite predlagati italijanski vladi primerne mirovne pogoje. Isti list poroča nadalje iz Plovidva, da je tajni turški emisar mladoturškega komiteja na poti v Rim, da se pogaja z italijansko vlado.

Tripolis, 17. februarja. Italijanski parnik »Bagnasco«, ki je vozil provijant za italijansko vojsko v Tripolitani, se je v silnem viharju tik pred Tripolisom potopil.

Milan, 17. februarja. »Secolo« poroča, da bo general Caneva v kratkem imenovan za senatorja.

Revolucija na Kitajskem.

London, 17. februarja. V Pekingu vlada veliko veselje nad ugodno rešitvijo predsedniškega vprašanja. Juansikaj si je dal snoči na slovesen način odrezati kito. Dr. Sunjatsen pride kot poslanik najbrže v London.

Hmelj.

Norimberg, 17. februarja. 20, 140, kupčija prijaznejša.

Umrla je danes zjutraj ob 7. uri v Leonišču v Ljubljani zasebnica Jo. sipina Pleš. Truplo bodo prepeljali v ponedeljek v Ribnico, kjer bo isti dan dopoldne ob 10. pogreb.

Gospodarstvo.

— C. kr. prav. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt izkazuje za leto 1911 20.180.773 K čistega dobička, proti 16.115.874 K v prejšnjem

letu, pri 150.000.000 glavnice ter plača dividende po 33 K za vsako delnico (za leto 1910/32 K). Bančni zaključek tega prvega bančnega zavoda izkazuje zopet v vseh postavkah izvanredne priprastke.

— Zrebanje srečk. Pri večerajšnjem zrebanju 3% zemljiškokreditnih srečk iz leta 1888. na Dunaju je padel prvi dobiček v znesku 90.000 K številka 14, serija 1527, 4000 K je dobila številka 88, serija 3131, in po 2000 K številki 58 v seriji 2123 in 93 v seriji 3408. — Pri zrebanju srečk državne dobredelne loterije pa je dobila glavni dobiček v znesku 200.000 kron številka 12.782, 50.000 K je dobila številka 5693 in 30.000 kron številka 467.395.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali za »Ciril-Methodovo družbo« Fran Majdič, Jarše-Mengeš K 10—, mesto venca na grob g. dr. Ludovika Jenka, hotel »Tomšič« II. Bistrica K 240 pošlje v tem hotelu zbrana tarokpartija, dr. Franc Frlan, odvetnik v Ljubljani, M. Klotičeva cesta 4 K 2006, v kazenski zadevi Franceta Oset žel. urad. v Trbovljah zoper Hugo Gerbiča akad. slikarja v Ljubljani vsled poravnave plača zadnji kot globo, »Pritepenec« v Rožni dolini (vila Beg) K 712, nabral na »Zajčevci« podlagi gosp. Goloba pri C. M. veselici pri Končanu, dr. Vilko Maurer, Krško K 10—, iz kazenske poravnave proti Janezu Tičar, dr. Anton Švigelj odvet. v Ljubljani K 10—, iz kazenske poravnave Antona Oselj proti Antonu Ivan (Juvan), sklenjeno dne 15. febr. pred c. kr. okr. sod. v Kamniku in Ivan Gantar učitelj v Št. Jerneju na Dol. K 2960 pod geslom:

Na svatbi Stankota Kušljana Je vsota bila ta nabrana Nabrala kronce Just in Martine Za čast in slavo domovine. Skupaj K 9818

Za »Sokolski Dom — Sokola II. v Ljubljani« »Strelski klub« v restavraciji Babič na Dolenski cesti nabral pri veselici v nedeljo K 8—

Za »Domovino« K 30— daroval veliki rodoljub in prijatelj mladine g. notar Ig. Gruntar iz Ribnice.

Za »Narodni sklad« 10—, daroval Neimenovani.

Zivel nabiralci in darovalci!

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krečujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko mazilo in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2—. Po pošttem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 22

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 17. februarja 1912.	
Termin.	
Pšenica za april 1912.	za 50 kg 11.86
Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg 11.10
R2 za april 1912.	za 50 kg 10.65
R2 za oktober 1911.	za 50 kg 9.36
Koruza za maj 1912.	za 50 kg 8.93
Oves za april 1912.	za 50 kg 10.34

Meteorološki poročilo.

Vidna nad morjem 3000 Srednji zračni tlak 30.76 mm

temper.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi	Nebo
16	2. pop.	740.6	8.5	sl. jvzh.	jasno
9. zv.	741.9	3.0	sl. szah.		
17	7. sj.	745.4	2.2	sl. jvzh.	oblačno.

Srednja večerajšnja temperatura 3.9°, norm. —0.1°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

3

zlati nauki!

Kdor s »FLORIAN-om« se krepča, Zmaga dober tek ima!

Če želite dobiti, Prij »FLORIAN-a«, pa neha!

Ni otožen, ni bolan, Ta, ki živi

Postavno varovano.

Nič ni boljšega

za hitro prireditev jako okusne goveje juhe kot

MAGGI JEVE

kocke za govejo juho

5 vinarjev.

MAGGI JEVE kocke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.

Prave samo z imenom MAGGI in varstveno znamko zvezdo križem

Zahvala.

Vsem onim, ki so mi ob boleznih in smrti svoje prisrčno ljubljene, neopazne soproge, gospe

Avguste Lojize Schaffer

izrazili bodisi z besedo, bodisi z dejanjem svoje sočutje in sožalje, izrekam tem potom svojo najtoplejšo zahvalo. Osobito se prav iskreno zahvaljujem pred. evang. župniku g. dr. Högemannu za tolažilne besede in za spremstvo pokojnice, c. kr. okr. nadzdravniku g. dr. Jelovšku za njegovo požrtvovalnost, gg. uradnikom, na čelu jim c. kr. okr. glavar g. Franc Župnek in c. kr. sodni svetnik g. Franc Regally, g. Josipu Pavlinu za uporabo svečnikov, darovalcem vencev in vsem posameznikom iz Jesenic, Javornika, Lesc itd., ki so se tako mnogobrojno udeležili pogreba. — Iskrena hvala!

RADOVLJICA, 16. svečana 1912.

Aleksander Schaffer.

Ivanka Terpine naznanja potirja najglobokejše žalosti vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prečalostno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo njeno iskreno ljubljeno mater, oziroma sestro, teto in svakinjo, gospe

Julijano Terpine

posestnico in gostilničarko

danes ob 4. uri zjutraj po dolgi in zelo mučni bolezni, previdevno s tolažili sv. vere, v starosti 51 let poklicati k sebi v boljše življenje.

Pogreb predrage rajnice bo v nedeljo, dne 18. februarja ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Šutna št. 29 na pokopališče na Žalje.

Sv. maše zažidnice se bodo darovale v raznih cerkvah. Predrago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Kamnik, dne 17. februarja 1912.

665

V svojem in v imenu svojih sorodnikov naznanjam vsem prijateljem in znancem tužno vest, da mi je po zelo hudi in dolgotrajni bolezni umrl stric, gospod

Jakob Bohinc

kanonik in stolnomestni župnik v pokoju

v 82. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v ponedeljek, dne 19. februarja v Braslovčah na ondoto pokopališče.

Prebлага pokojnika priporočam v prijazen spomin.

Ljubljana, dne 17. februarja 1912.

Mr. Ph. And. Bohinc, lekarnar.

Brez vsakega drugega obvestila.

664

X X X
 Cementne cevi
 v vseh dimenzi-
 jah, barvasto
 plošče itd.
 X X X

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

X X X
 Stopnice,
 balkone, spo-
 moniki, stavbni
 okraski itd.
 X X X

Dista-
 novljano
 L. 1942.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
 št. 154.

Brata EBERL
 črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
 Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
 Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Eleganten in
 stanoviten
 je pristni
Palma
 kavčukov podpetnik.

Kupujte samo najpopolnejše!
Stroji Remington
 pišejo, seštevajo in odštevajo!

Glogovski & Co.
 o. in kr. dvorni dobavitelji
 Grod. Joanneumring št. 8. Telefon 304.
 Pojasnila brezobvezno. 210

Ranitve

vseh vrst naj se akurano varujejo vsakega
 ranjenca.
 Ker se s tem lahko zmanjša ranitev razvije do
 prav hudih, težkih celjskih ran. Za to let se pravi
 čisto zdravilo, ki omogoča hitro ozdravitev
 rane, ki vleče in rane. Varuje rane, lajša vnetje
 in bolečine, hladi in pospešuje zarastanje in zacelitev
 rane. Po postavi se postavi vseh dan.
 Cel tonček 7. hel. Kder
 polije po postavi naprej 3-4
 16 h dobi 1. »dor 7 K pa
 10 tončkov poline prito
 na vasko postajo Avstro-
 Ogrske
 Posre na lino izdelka,
 izdelanost, cena in vsa
 potrebna razlaga. Pristno samo po 70 h.
 Glavna zaloge
B. FRAGNER, c. k. dvorni dobavitelj,
 lekarna pri „Grazem Ortu“, Praga, Malá strana
 ogel Starodvova ul. št. 303.
 Zaloge po vseh okrajnih Avstro-Ogrske
 v Ljubljani: lekarna J. J. Mayr, dr. G. Pincel,
 J. J. Čimčar.
 4026

Najcenejši
poročni prstani
 lastnega
 najboljšega
 izdelka
 po meri se dobe
 pri najstarejši
 domači tvrdki
Lud. Černe,
 juvelir, trgovec z urami ter zapirajoči sodni čimlec.
 Ljubljana, Wolfova ulica 3.
 Zahtevajte najnovejši cenik.

Austro-Amerikana

Trst — New-York — Buenos Aires.
 Za potnike v južno in severno Ameriko
 najcenejša in najpripravnostna črta.
 Potovanje po sredozemskem morju
 od 8. 22. maja t. l. z najhitrejšim in največjim brzoparnikom avstro-ogrsko trgovinske
 mornarice „Cesar Franc Jozef I.“, kateri obišče na tem potovanju sledeča pristanišča:
 Puli, Ragusa, Corfu, Malta, Tunis, Ajaccio, Villefranche, (Nizza in Monte Carlo), Taormina,
 Katakolon, (Olympia) Catara, Spizet in Zaru. — Vozna cena s tabino in hrano od 310 K
 navzaj. Cilanom „Avstrijskega plovnega društva“ 10% popusta. — Prijave prevzema
 kakor tudi posredstva daje generalni zastopnik
Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Pozor! Priporočamo
damsko in otroško konfekcijo
 zelo solidne tvrdke
M. Kristofič-Bučar
 LJUBLJANA STARI TRG 9.
 Velika izbira, posebno:
 kostumi, plašči, jope, pelerine in krila
 najnovejšega kroja, tudi po meri.
KRASNE BLUZE
 kakor nočne halje, predpasniki, perilo, moderci in vsake vrste modno blago.
 Potrebščine za otroke in novorojenčke
 v največji izbiri.
 Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Ravno kar došlo! Ravno kar došlo!
 Dražestne novosti
čevljev za plese in zabave
 po brezkonkurenčno nizkih tvorniških cenah.

Alfred Fränkel, kom. dr.,
 največje podjetje te stroke v monarhiji!
 Prodajalnica: Ljubljana, Stritarjeva ulica (Špitalska ulica) 9.
 Ceniki gratis in franko. 120 tiskal v tu in inozemstvu. Pošiljajte po povzetju.

Pri nakupu
Kathreinerjeve
 je paziti na to, da se dobi
 tudi pravi izvirni zavoj
 s sliko župnika Kneippa
 kot varovalno znamko
 in z imenom Kathreiner.
 Veliko je malovrednih
 posnemkov.

Kathreinerjeva
 prinese srečo v hišo.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana.
 Telefon št. 41.

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. jan. 1912
 K 72,246.394.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vopaj Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter ra konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsek dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. — Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko.

Slovansko Sokolstvo.

Bratje! Blizu se doba, blizu se dan, ko pohiti iz vseh daljnih in bližnjih krajev slovanskega sveta ovet mladine tam v zlato Prago, zibelko vsega Sokolstva. Ni to prazna, brez-pomembna slavnost, h kateri vas zvemo. S skupnim delom, s skupnimi nastopi hočemo si pridobiti novih moči, novega veselja za velevažno delo, ki ga vrši Sokolstvo v naši ožji domovini, utrditi in razširiti hočemo krasno sokolsko idejo v vrstah našega naroda, a za vedno hočemo tudi zapreti usta lažnikom, obrekovalcem, hinavcem. Slavnostni sokolski dnevi v Pragi naj bodo studence, ob katerem se hočemo okrepčati, pripraviti za nadaljnjo težko pot — za delo za naš narod. Pohitite, bratje, vsi v zlato Prago, pripravljajte se že zdaj, zbirajte »zletne fondce«, odločite se takoj, ne omahujte, ne premišljuje, vaše mesto je tukaj v Pragi! Na zlar!

K vsesokolskemu zletu v Pragi. Palackega slavnosti in zlet slovanskega Sokolstva v Pragi (28.—30. junija, 1. in 2. julija 1912.)

Pri skupnem posvetovanju zastopnikov praške občine in Č. O. S. se je sklenilo, da se vrši slavnost odkritja spomenika Palackemu sočasno s sokolskimi slavnostmi in sicer: Slavnost se vrši v ponedeljek 1. julija v predpoldanskih urah. K temu slavu se pozovejo: municipalita pariska in londonska, zastopstva glavnih slovanskih mest, univerze, akademij, znanstvenih društev in drugi. K vsem vabilom se pridene tudi posebno vabilo k sokolskemu zletu. Pri slavnostnem odkritju se omeji akt le na odkritje.

Privrabe za zlet so napredovale. V zadnji seji slavnostnega odbora je bil sprejet celoten spored. Je to dolga vrsta javnih telovadb, tekera, umetniških produkcij, koncertov, akademij in besed, kjer bode sodelovalo čez 25.000 oseb in sicer dečkov, deklet, naraščaja, mož in žen. Je mnogo sokolskih druščin, kjer vse dela za zlet: služabnica, sin, hči, oče in mati, vsi brez razlike izpolnjujejo svojo nalogo.

Za sceno »Athene po Maratonski bitki« deluje poseben odsek, kjer so sodelovali profesorji z univerze in redaktor Kuffner. Scena, ki nam predstavlja višek antične telovadbe s 1000 telovadci, se bode proizvajala trikrat in sicer 16. junija in 1. in 2. julija. — Spored predzletov telovadbe bode izpopolnjen z nastopom »Českega osrednjega društva biki-klistov«. Češki biki-klisti nastopijo ob tej priložnosti prvič kot enotna organizacija na letenskem telovadišču in izvedejo različne vaje. Prvič stopa tu Sokolstvo roko v roki s športom. — Nastop biki-klistov bode 23. junija.

Zletovne slavnosti začno 25. maja v praškem »Občinskem domu«. Značaj večera bo umetniški.

Slavnosti se bodo vršile na telovadišču na Letni, v praškem »Občinskem domu«, na otoku Žofinu in na razstavišču v Kral. Obor. Ker bi pa ta mesta sama ne zadostovala za vse goste, je preskrbel slavnostni odbor za sokolske »besede« v Nar. domih na Vinogradih, v Smichovu, Karlínu itd. Nadalje se bodo vršili koncerti v praških javnih nasadih in v okoličih.

V prvi polovici meseca februarja izda Č. O. S. prva zletova »Navodila« s strokovno in občo vsebino.

Slavnostni obhod se vrši po Kralji. Vinogradih in najglavnejših praških ulicah pred starostestjo »radnice«, kjer se pokloni Sokolstvo kraljevi Pragi. Defileje se vrši v 8 stopih takoj pri vstopu na »Staromestské náměstí« in je po končanem pozdravu takoj razhod.

Sokolski jezdni oddelek, 200 do 300 mož, se udeležijo spreveda in nastopi tudi javno v soboto in nedeljo slavnostnih dni na telovadišču.

Sokolska razstava se otvori 16. maja in je umeščena v pritličju »Staromestské radnice«. Udeležijo se razstave tudi »Amerikansko Sokolstvo«, ki se seveda udeležijo v velikem številu slavnosti.

V slavnostnem odboru je zastopana tudi češka žurnalistika, kar je sedaj prvič.

Načrti telovadišča so že predloženi praškemu magistratu.

Telovadišče VI. vsesokolskega zleta na Letni v Pragi. Dela je prevzela tvrdka Kubeš in stavlja tribun in telovadišča hitro napreduje. V par dneh bo to ogromno delo končano in je že sedaj razvidno, kako velikansko bode zasnovan celi zlet. Dela izvršuje čez 70 tesarjev. Za gledalce je pripravljeno 75.000 mest, telovadišče pa bode sprejelo 10.000 telovadcev in 4000 žen.

Sokolski telovadni sestav na Ruskem. Na pred kratkim se vršči seji ruskih srednješolskih ravnateljev se je sklenilo, da se v vseh srednjih šol uvede telovadba kot obvezen predmet in sicer sestav — sokolska. Pravilni telovadbi

naj se posveti vsaj dve uri v tednu. Jubilejna proslava »Sokola praškega« se vrši 16. svedčana v spomin ustanovnega občnega zbora mater-skega društva, pri kateri priložnosti dobe vsi oni člani, ki so nepretrgano skozi 50 let člani društva spominske znake. Kakor znano se je vršil 16. svedčana 1862. ustanovni občni zbor »Praškega telovadnega društva«. Tudi list »Sokol« prinaša v pravkar izšel I.—II. števec članek »Prve sledi Sokolstva«, kjer je pisano o začetku »Sokola praškega«. V članku je več slik iz l. 1862. kakor: br. I. Purkyně, dr. E. Grégr, dr. Jul. Gregř, dr. Tonner, dr. M. Tyrš in Jan Malypetr.

Sokolska razstava se otvori začetkom maja v pritličju staromestnega rotovža v Pragi, kjer se že pripravljajo prostori za to. Že dosedaj se je posrečilo zbrati razne spomine iz let šestdesetih, kakor slike, tiskovine, rokopise itd. V razstavi bo zastopano tudi »Amerikansko Sokolstvo«. Poseben plakat se ne izda, razstava bode pristopna tudi širšemu občinstvu.

Telovadišče VI. vsesokolskega zleta. Delo jako hitro napreduje in je zapadna tribuna že dograjena. Pravkar skonstruirajo tudi severno tribuno, kjer bodo tudi slavnostna vrata. Tudi ostali dve tribuni — južna in severna se polagoma dvigata, in bo delo v par dneh skoraj končano. Za prostor zleta se je porabilo celo ogromno igrišče »Českega društva za mladinske igre«. Telovadišče je dolgo 400 m, široko pa 200 m. Med telovadnim prostorom in tribunami bode prostora 20 m za orodje itd. Orodje se bo postavilo na straneh telovadnega prostora, tako, da bodo gledalci vse videli. Cel prostor za proste vaje bo zagrajen, kar bo tudi v interesu telovadcev in gledalcev. Prostora je za 10.600 telovadcev in za 4000 žen. Pod tribunami bodo garderobe za telovadce in telovadke, različne gostilne itd. Nahajala se bo na zletnem prostoru pošta, brzojav in telefon. Za gledalce je pripravljeno 75.000 prostorov in sicer je gladišče tako urejeno, da se bo iz vsakega mesta vse videlo.

Sokolstvo in manjšinsko delo. V zadnjem desetletju opažamo, da se je zanesla sokolska ideja že v najbolj pozabljene vasi in da ljudstvo povsod z velikim navdušenjem pozdravlja sokolske delavce. Dosegli smo to s poštenim, odkritim, vstrajnim delom, ki je tudi podlaga za ves naš napredek v bodočnosti. Ustanovilo se je tudi nekoliko društev v nekaterih krajih, ki so v narodnem oziru zelo izpostavljeni in so bile novemu društvu stavljene vse mogoče ovire, s katerimi so hoteli gotovi krogi popolnoma ubiti neljubno jim društvo, n. pr. v Borovljah. Da se ni to zgodilo, se mora zahvaliti samo energičnemu, vstrajnemu delu članstva. Toda naloga, ki jo izvršuje Sokolstvo, zahteva mnogo požrtvovalnosti in to ne samo v osebnem oziru, ampak tudi v gmojnem. Revna in razven tega narodnostno zelo izpostavljenega društva ne morejo premagati sama tekoča in to tudi pri največji požrtvovalnosti članstva. Pri teh društvih ne zadostuje samo, da si nabavijo orodje, drva za kurjavo, petrolej itd., tu je treba tudi izobraževalnega dela, vstrajnega dela, pri katerem je treba pomoči od drugih. Pri tem važnem delu Sokolstva za te lesni in duševni razvoj naroda b. bilo zelo, zelo potrebno na meji skupno delo Sokolstva in družbe sv. Cirila in Metodja, ki naj bi eden drugega podpirali ter na ta način mnogo koristili narodni stvari v obeh mejnih krajih. Naj bi se otempeljevali! S. S. K.

Česko zamejno Sokolstvo je sklenilo zopet izdati svoj list »Zahraniti Sokol« kateri nastopi te dni pod uredništvom I. B. Zyke svoj št. letnik, bogat po vsebini in podobami.

Bivši starosta »Sokola« v Parizu je dobil za svoj 30letni, požrtvovalni trud za Sokolstvo državni red častne legije. Sam vojni minister mu je pripel to izredno odliko in se je pri tej priložnosti jako laskavo izrazil o naši sokolski organizaciji in s tem pokazal izredno zanimanje za Tyrševo delo.

Uspehi sokolskega dela v Rusiji. Delovanje telovadnih učiteljev, poslanih v Rusijo od Č. O. S. je povsod jako intenzivno. Podoba iz sokolskih in šolskih telovadnic nam prikaže, tako delajo Tyrševi učenci v duhu mojstra dalje. Snaj je znano, kako je napadel černošotnjenski list »Kalkole sokolsko organizacijo, ker je ravno sestav sokolski premagal popolnoma švedski in francoski telovadni sistem. V Petrogradu se je vršila v »Narodnem domu« javna telovadba »Carskega Vojaškega Ustava« in zavoda prince Oldenburškega. Udeležba telovadcev bila jako znatna. Telovadilo je 180 starejših telovadcev in 540 začetnikov. Udeležil so je telovadbe zastopnik carskega dvora, generali in vodilni vojaški krogi; nadalje princ Oldenburški, se-

nator Mještaminov, general Cerepans in drugi. Spored je obsegal: Proste vaje, orodne vaje, skupine, šerm in zapas. Vaditelji sokolski so zopet pokazali, kaj je Sokolstvo. Tudi ruska žurnalistika je prinesla pohvalne članke o Sokolstvu.

Povišanje telesne teže

se pri rabi Scottove emulzije da kmalu dognati ob okrevanju, ob shujšanju ali po

hudih boleznih. Je pa to jako zaželenega učinka. Ojrasli vsake starosti torej ravnajo prav, ako ob takih časih telo z lahko prebavno, blagoslastno

SCOTTVO o emulzijo o

v zvišanje svoje storilne zmoglosti okrepe in osvežijo.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka »Scott« je, ki je upeljana za čez 3 let in samci in dobro kakovost in učinek. Cena biteri steklenici 2 K 30 Dobi se v vsaki lekarni 11

ERESIT Najzanesljivejši način proti vodnim škodam vseh vrst IZOLIRNI Avstr. patent PROSPERIT LAMPE Avstr. ceresitna družba, Dunaj, XVIII. Martins Strasse 71. Telefon 22288.

!! Svarilo !!

Société papirja Abadie. 1010. Zar potrditvi čas prijatelj na tri različne pomembne naše spletoke ruske in priljubljene ruske in stroške. Rix A. rix (Rix dord) predstavlja p. n. odjemalce, naj ustanove prijo na ime Abadie, katero posredno služijo sodomstvi z različnimi drugimi izdelki. Svarilo pred nakupom kakovosti, manjverdnih sonarodnih, kar bode v prvi in posrednem nastopu z vsaki zakoniti agenciji Société papirja Abadie.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za preganje peg ter za pridobitev in ohranitev ne ne, mehke polti ni boljšega mila nego svetovnoznano **Illyjakomlečno milo s konjčkem**, znamka konjček tvrdke Bergmann & Co., Dečin n. l. — Komad po 80 vintarjev se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in vseh enakih trgovinah. — I taktok se Bergmannova illyjska krema, **Manita** čudovito obnaša za pridobitev nežnih, mehkih damskih rok. V puščah po 70 vin. se dobiva povsod.

Berson GUMI PODPETNIKI. so najcenejši, vridljivi in volod česar so brez konkurence.

Proti 18

zobobola in gnijolobi zob izborne deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. i steklenica s navodilom i kremo. Deželna lekarna Milana Lensteke v Ljubljani, Rantjeva cesta št. 1. poleg Franc. Jozefovega jubilejnega mesta. V tej lekarni dobivate zdravila tudi člani bolniških blagajen, železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani. Melusine-ustna in zobna voda. Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908. Blag. gospod lekarnar! Prosim vjudno, pošljite mi zopet tri steklenice vaše izborne delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katere je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal. Spoštovanjem Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Specialna trgovina ročnih del **TONI JAGER** v Ljubljani, Zidovska ulica št. 5. Predtiskarija Tamburiranje Montiranje :: Plisiranje :: ::

A. KUNST

Ljubljana Zidovska ulica št. 4. Velika zaloga obuval lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na zalogi. Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglasovalec in trgovec glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Glasovirje, pianino in harmonije iz prvovrstnih dvornih in komornih trvdik imam v lastni zalogi bogato izbiro po solidnih cenah Jamčim pismeno 10 let! Tudi stare glasovirje imam vedno v zalogi. Vglaševanje vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno. Stare »glasovirje ugodno zamenjam! — Glasbeni Matič in drugim slovenskim zavodom uglašuje glasovirje izključno le

koncesionirana tvrdka G. F. Jurásek.

Svoji k svojim! Zastonj dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

Zastonj: dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

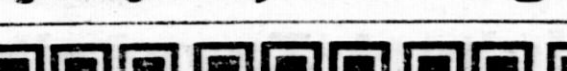
Gramofoni že od 21 K naprej Avtomati že od 80 K naprej tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr. Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Josip Stupica

jermenar in sedlar v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svoje bogate zalogo najrazličnejših konjskih oprav

krasno opremljeno kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, se obrabljene vozove in konjske oprave.

Specialna trgovina

ročnih del **TONI JAGER** v Ljubljani, Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija Tamburiranje Montiranje :: Plisiranje :: ::

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein Ljubljana. Pod tranča 1. prinaroča svojo bogato zalogo naočnikov, št. palnikov, daljnogledov in vse v to stroko spadajoče predmete. ::

Platnine in pavolnine

8283 kupite naravnost pri izdelovalcu najceneje.

Novosti finih flanel in barhentov.

Zgotovljeno perilo. Popolne opreme za neveste in opreme za hotele, zavode itd. Vzorci gratis in franko.

Tkalnica Bratje Krečar, Dobruška 305, Češko.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1912.

En kupon 3'10 m dolg za	1 kupon 7 kron
kompletne moške oblake	1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, in	1 kupon 15 kron
telovnik) stane samo	1 kupon 17 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko suknjo 20 K, dalje blago na površine turističnega loda, avtomatizirane in razpoložljive po tiskovni ceni za solidno in realno dobro znano tvorniško salo: culna

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorci gratis in franko. 541. Prednosti, ki jih imajo privatni odjemalci, ako blago naročajo naravnost pri firmi Siegel-Imhof na kraju tvornice, so velike. Stalne najnižje cene. Velika izbira. Tudi najmanjša naročila se izvršijo v popolnoma sveži in blagom stanju po vzorcu.

Vinko Majdič

vajlični mlin v Kranju (Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana naj boljših pšenčnih mok in krmišč izdelkov, ki izvrstno iz najboljših izbranih pšenčnih vrst Proizvodni vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 34

V Ljubljani, Cerknol, Trnovem, Podgradu, Tratu, Pulju, Rekl, Zadr, Solitu, Ercegovcem, Kotoru Sv. Luciji ob Soči Beljaku, Celovcu, Inomostu, Belcanu in Tridentu. Brzo javi: Vajlični mlin, Kranj.

Zajamčen vspeh

sicer denar nazaj. 459

Zdravniška priznanja o izvrstnem učinku

Med. dr. A. Rixa

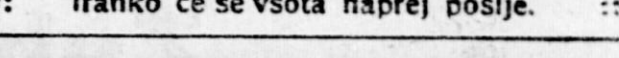
krema za prsi.

Sežidajlje parno na rasti, trajna senzacionalna uspeh. Buje prsi polne, krepke telesne oblike, za vsako starost v kratkem času. Poizkusni lonček 3 K, velik lonček 8 K.

Zeperne kocke v obrazu odstrani v 5 minutah dr. A. Rixa odstranjevalec kocin. Cena 4 K. Zajamčeno nesškodljivo. Vsa zdravniška oblastveno preizkušena lepota.

Kosmet. laboratorij dr. A. Rixa Dunaj IX., Berggasse 17 E.

Razpošiljanje diskretno po povzetju ali franko če se vsota naprej pošlje. ::

KASLAJOCIM

otrokom in odraslim zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkroja in odločuje slex, lajša in pomirjuje dušljivi kašel, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja. Prosim vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko ako se pošlje naprej 2-20 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga B. Fragnerja lekarna c. kr. dvorni dobavitelj Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah Jos. Mayr, dr. G. Piccoli in Jos. Cizmár.

Služba išče marljiv 650
trgovski pomočnik
za špecarijsko ali mešano trgovino v Ljubljani ali v bližnji okolici. — Cenjene ponudbe se prosijo vložiti na naslov:
Dobra služba 312, poštno ločeno, Ljubljana.

Manjši hotel
ali gostilna s tujskimi sobami, eventualno kavarna na jugu, samo vseletno opravilo s 15.000–20.000 K naplčila
se kupi ali vzame v zakup.
Ponudbe pod „Vseletno opravilo“ na upravnishvo »Slov. Narodae.« 652

Išče se meblirana soba
s 15. marcom, če mogoče s hrano.
Ponudbe na upravnishvo »Sl. Naroda« pod „Koncipijent — Ljubljana“.
659

Solčno stanovanje
v I. nadstr., obstoječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe in dela vrta,
se odda za majev termin na Dunajski c. 69.
Letna najemščina z vodarino in gostiščino vred 520 K
:: Vpraša se ravnotam v pritičju. ::

Jutri v soboto, 17. svečana
se vrši
v gostilni Steiner
na Opekarski cesti 640
domača plesna veselica.
Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.
Za dobra pristna vina in okusna mrla
:: in gorka jedila se je oskrbelo ::
Za mnogobrojni obisk se priporočata
A. in M. Steiner.

Preklic.

Vsled sodnega naloga z dne 17. februarja se na dne 19. februarja in nadaljne dneve določena sodna prodaja premičnin na šte. 3 v Cerknici na nedoločen čas preloži.

Hubert Završnik,
c. kr. notar kot sodni komisar.

663

Na novo urejena trgovina
F. Prencis v Ljubljani, Poljanska cesta št. 7.
Priporočam navkljudneje slavnemu občinstvu v mestu in onemu prihajajočemu z dežele, naj me blagovoli počastiti s tem, da poskusi poslužiti se v moji trgovini raznega jedilnega, kolonialnega, delikatesnega in drugega blaga, ter slaščic.
Vse blago je prve vrste! Gene zmernel
Postrežba prijazna in točna!
Na željo p. n. odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Zahvala.

Podpisana vdova pok. Frana Bratevža, posestnika v Ilirski Bistrici, se vzajemni zavarovalni banki

„SLAVIJI“

najiskrenejše zahvaljuje, ker ji je po smrti njenega soproga hitro in točno izplačala ves zavarovani kapital

K 2000.—,

dasiravno pok. soprog pri njej še niti eno leto ni bil zavarovan.

Iz velike hvaležnosti, ki jo čutim do tega nad vse kulantnega zavoda, moram banko

„Slavijo“

vsakomur toplo priporočati in opozarjati, da naj se vsakdo glede življenjskega zavarovanja obrne le na banko „Slavijo“ v Ljubljani.

ILIRSKA BISTRICA, 15. februarja 1912.

Amaliya Bratevž
vdova.

662

Več potnikov
za predmete, ki se lahko razpečavajo,
se sprejme
proti dobri plači. — Ponudbe pod „F. S.“ poste restante, Ljubljana, gl. pošta.
609

Proda se 626
pri rudokopu, 5 m nat od kolodvora za 22.000 kron

veliko posestvo
s gostilno in trgovino, s lepim keglščem, hlevom, pekarjo, ledenico in posebno pripravnim prostorom za mesarje.
Resni kupci naj se takoj oglašajo.
Naslov, pove upravnishvo »Slov. Narodae.«

Spreten žagar
vaje za at na večdelni jarem tavolet, se takoj sprejme
pri trvdki 635
Marini & Mioni v št. Jerneju, Dolenjsko.
Ponudbe pismeno.

Danes v soboto, 17. svečana 1912.
domača plesna : veselica : v hotelu „Jurija“.
X obilni udeležbi vabi
Aleks Heger.

647

Redka prilika! Redka prilika!
Preigran pianino
se prosi prodati na voglu št. Petra cent, vhod Redčskega cesti št. 2, I. nadstr.

Pozor! Pozor!
Kdor hoče imeti v soboto zvečer dne 17. februarja t. l. dobro zabavo, naj se poda na

plesno veselico
v novo urejene lokale gostilne „Novi Jork“,

kjer bode igral dobro izurjen kvartet.
Vstop 20 vin.

Za obilen poset se priporoča z vsem spoštovanjem

Beti Orehek
gostilničarka,
Kolodvorska ulica št. 26.
657

To briga vsakega!
Najboljše in najfinejše 569
svilnatogumaste specialitete
3 vzorci K 1—, 6 vzorcev K 1-80, 12 vzorcev K 3-40 — tudi v pisarnih znamkah — poučna, ilustrovanja z zdravniškimi nasveti opremljena brošura gratis in franko (zarjto 20 v.) K 1— omična namizna L. Singer, Dunaj L, Wiesingerstr. 8 F.

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux
Poljanska cesta št. 6, pritličje
2 minuti od tržnega prostora (preje Gosposka ulica št. 6), priporoča in nametja le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor
privatno trgovsko in gostilniško onobje izbira različnih služeb, xlasti za tozake Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
630

Pri vnanjih vprašanjih se prosijo znanka za odgovor.

Vabilo na 649
redni občni zbor
pogrebnege društva
Marijine bratovščine v Ljubljani

ki se vrši
v nedeljo, dne 25. svetana 1912
ob 10. dopoldne v mali dvorani „Mosta. doma“, Cesar. Jožeta trg.

DNEVNI RED:
1. Poročilo predstojnika
2. Čitanje zapisnika lanskega poslednjega občnega zbora.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo računskih preglednikov.
5. Volitev odbora in 3 namestnikov v smislu §. 20 novih društvenih pravil, ter 3 računskih preglednikov.
6. Posamezni nasveti društvenih članov.

• I polnočevni udeležbi vabi svoje moške člane :
društveni odbor
pogrebnege društva „Marijine bratovščine“.

Namizne in posteljne garniture
v najsolednejši in najbolj moderni izvršitvi.
St. 2081 Bonretina garnitura (dva postelja) na pregrinjala, ca. 140 x 190 cm in 1 namizni prt ca. 138 x 138

z lepo vzornim cvetličnim robom na bordenici ali olivni tem lini barvi, cenena konkurenčna kakovost K 11-50. Posamezna postelja pregrinjala K 4-20. Posamezni namizni prt K 3-10. St. 2165. leta v boljši kvaleteti K 12-— — Posamezna postelja pregrinjala K 4-75. Posamezni namizni prt K 3-50. V la kvaleteti v najbogatejši izbiri K 18-—, 10-—, 10-—, 20-— v mojem glavnem ceniku. — Brez riska! — Preseena dovoljena ali denar nazaj!

Samopostrežbo po povračilu — po priloženi najbolj možni ovrhovni vredni

JAN KONRAD, t. kr. dvorni dobavitelj.
Most, št. 1157 (Češko).
Zabijajo naj gladi klobuk s 4000 d. guli s klobuk.

Čevljarstega pomočnika sprejme takoj,
najkasneje do 29. t. m. Plača od kosa ali po dogovoru. Stalno in dobro delo. — Kje, pove upravnishvo »Slov. Narodae.« 639

Dve gospodični
se sprejmeta na hrano ali brez nje, v mehlovanje ali nemebljvane sebo. 612
Naslov pove uprava »Slov. Narodae.«

Odvetniški koncipijent
s sodno in večletno pisarniško prakso
želi premeniti mesto. 632
Vstop po dogovoru. Prijazne ponudbe pod „Koncipijent“ upravn. »Sl. Nar.«

Sprejme se gospodična
srednje starosti, 542
nekoliko vajena v trgovini ter knjigovodstvu. Pogojno se da hrana in stanovanje. Ponudbe na unrav »Slovenskega Narodae« pod „Knjigovodkinja“.

Sprejme se 519
v trgovino z mešanim blagom na Gorenjskem 14 let starega, krepkega

učenca.
Kje, pove upravnishvo »Slov. Narodae.«

Vpokojen
orožniški postajevodja
želi vstopiti v kako primerno službo

kot pisar (slov. in nemški) ali kot oskrbnik delavcev ali kaj podobnega. Vstop takoj ali tudi kasneje. Naslov in druge podatke daie upravnishvo »Slovenskega Narodae.« 635

Sveže ribe
potočne postrvi, razpošiljam sedaj v postu vsaki čas. Sveže ulovljene. Cena: 1 kg K 3-40 po poštnem povzetju. Manje kakor 2 kg se ne odpošilja.

Ivan Krašovec,
ribič, Stari trg pri Rakeku.
E 657/11/2.

656

Starjši
trgovski pomočnik
samostalen dejavec, železninarske in špecarijske stroke, želi svoje mesto spremeniti. — Dopisi se prosijo na upravnishvo »Slov. Narodae.« 619

Velika njiva s 13000 m²
se prodaja na kose ali pa vsa skupaj. Leži na najlepšem prostoru nasproti kriškega kolodvora pri Trzica na Gorenjskem. Več se izve pri 539
J. Jofu Kantiču, gostilničarju v Trzicu.

Mlada naobražena gospa
želi priti za gospodinjo
k samostojnemu gospodu. 601
Ponudbe upravnishvu „Sl. Naroda“, št. 71.

Hiša naprodaj! Hiša naprodaj!
Hiša
pri D. M. v Polju št. 38 se prodaja iz preste roke. Hiša stoji v bližini cerkve in ob veliki cesti ter je nova, ima dve sobi, kuhinjo, vežo, klet. Zraven spada njiva. Cena po dogovoru. — Več pove Matija Dovč, Dolnja Zadobrova št. 28., pošta D. M. v Polju. 546

Učenec
z deželo, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme se v špecarijsko trgovino
Franc Češnovar, Dol. cesta.

Hiša 594
z dobro idočo trgovino z mešanim blagom v larni vasi na Dolenjskem, se pod ugodnimi pogoji prodaja.
Kje, pove upravnishvo »Slov. Narodae.«

Oženjen trgovec, star 31 let, prevzame na spodnjem štajerskem ali Kranjskem v kakem prijaznem kraju v bližini kolodvoia

dobro idočo
trgovino
katero bi pozneje lahko kupil. Vstopi tudi kod vodja podružnice, ker je kot tak že več let služboval. Položi se kavcija. Ponudbe se prosijo pod šifro „Dobra trgovina“ na upravnishvo »Slovenskega Narodae.« 614

Preklic oklica.
Od c. kr. sodišča v Postojni na 20. febr. 1912 določena dražba premičnin se preklicuje.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni, oddelek I,
dne 16. februarja 1912.

C. kr. priv. avstrijski Kreditni zavod za trgovino in obrt na Dunaju.

Upravni svet c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt je sklenil na predlog ravnateljstva v svoji seji z dne 15. februarja t. l. predlagati rednemu občnemu zboru dne 11. aprila 1912 razdelitev dividende za leto 1911 po trinitrideset kron za delnico (leta 1910 K 32.—) za od 120 milijonov na 150.000.000 kron zvišano glavnico, nadalje vložiti K 1.000.000.— v splošni rezervni sklad (leta 1910 izredni rezervni sklad K 1.000.000.—), K 600.000.— v pokojninski fond (leta 1910 K 400.000.—) ter prenesti K 2.131.000.— (leta 1910 K 1.882.895.—) na račun dobička in izgube tekečega leta.

Uspehi konzorcijalnih kupčij so, v kolikor so bile dne 31. decembra 1911 popolnoma izpeljane, obračunani v letnem zaključku.

Primerjalna sestava števil računa dobička in izgube za leto 1911 z onimi za leto 1910.

	1911	1910
Dobiček pri elektnih in konzorcijalnih kupčijah K	3.005.330.—	K 2.071.218.—
obresti	20.050.835.—	16.175.148.—
provizije (vštevši dobička pri blagu)	7.291.982.—	6.563.646.—
devize	701.250.—	634.780.—
dohodki realitet	332.755.—	298.869.—
dobiček pri realitetah	—	5.000.—
nedvignene dividende	1.148.—	1.148.—
prenos dobička	1.882.895.—	1.786.086.—
	K 33.266.195.—	K 27.535.895.—

	1911	1910
Po odbitku za:		
uradniške plače	K 6.036.087.—	K 5.413.225.—
stroške	2.337.220.—	2.161.086.—
amortizacije pri realitetah, inventuri in slič.	392.735.—	349.093.—
davke in pristojbine	3.864.880.—	3.066.617.—
pokojninski sklad (prispevek)	455.000.—	430.000.—
čisti dobiček	20.180.273.—	16.115.874.—
	K 33.266.195.—	K 27.535.895.—

662

Mayfahrt" sejalni stroj Agricola

Najpreprostejša sestava. Močna konstrukcija. Enakomerno sejanje.

Kultivatorje * Brane * Valjarje

ter vse poljedelske stroje na najodličnejše, najboljše izvršitve izdelujejo in dobavljajo

Ph Mayfahrt & Co. Dunaj II.

Obsežen katalog št. 45 a gratis in franco.

Iščejo se zastopniki. Frankfurt n. M. Berlin. Pariz.

Ne cena, nego dobra kakovost poceni blago.

Zajamčeno dobre tkanine za gospodinjstvo in nevestine opreme.

6 močavih platnenih rjuh brez šiva, obrobljenih, 150 200 cm, K 14.—. 6 močavih platnenih rjuh brez šiva, obrobljenih 150 225 cm K 15.70. 6 finih platnenih rjuh brez šiva, obrobljenih, veleprima kakovosti 150 225 cm K 18.50.

Moje rjuhe so tkane z najboljšo projo.

Kos 24 m, rumenobele tkanine 80 cm šir. K 13.—, veleprima kakovost K 15.—. Kos 24 m, šifona „Snežuljica“ 80 cm šir. K 13.50, veleprima kakovost K 15.50. Zajamčeno čistoplatneno-damašne druzice, prekrasni vzorci, tucat: 50 110 cm K 7.50, 56 120 cm K 10.—, 60 130 cm K 14.—. Zajamčeno čistoplatneno kubijske brisave 50 110 cm K 7.50, 56 115 cm K 9.60. Zajamčeno čistoplatneno žepni robci, a jour ali ne. K 5.—, 7.—, 10.—, za tucat, štrpaci žepni robci, a jour ali ne, po K 2.20, 3.—, 4.— za tucat. Zajamčeno čistoplatneno rute za brisanje posode 65 65 cm K 4.40, veleprima 70/70 cm K 6.20 tucat. Velefine namizne in kavne garniture, bele ali barvaste (1 prt in 6 serviet. K 6.—, 8.—, 10.—, 14.— za garnituro. Brezhibni ostanki 8—15 m dolgi se oddajajo v zavrtkih po 5 kg, meter po 30 vin. — Zimske barboni, flaneli, celiri, oksfordi, inleži, damaški itd.)

Kaziposilja najceneje renomirana firma.

Emil Winternitz, Nachod.

Kaziposiljanje po povzetju. — Riziko izključeno. — Neugajajoče vzamem nazaj.

Christofle

Jedilno in namizno orodje.

Samo ena sama kakovost najboljša.

Dunaj I. Opernring 5 Heinrichshof.

Po vseh mestih prodajalci.

1. namiznih ali 30.—
12 namiznih vilic 32.—
12 namiznih nožev 32.—
12 desernih vilic 27.—
12 desernih nožev 22.—
12 kavskih tilic 16.—
1 kavalirka za juho 10.—
1 žlica za čaj 8.—

FR. IGLIČ Ljubljana

Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Slav. občinstvu v mestu in na deželi vjudo priporočam največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Zemlja naročila se izvršujejo hitro in točno. Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 80 K komad, tako da si vsako lahko izbere

Najnovejša iznajdba!

Velik požar

se zatore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva: Erako, Kostanjevica, Bohinjka Bistrica, Metlika, Šentur, Koroska Bela Bratstva, Zgoranja Biška, Dravljice, Spodnja Idrija, Predosije, Sora, Stob Trzin, Zablatica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stofice, Valia vas št. Peter na Dolenskem.

R. A. SMEKAL

v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih mlinov.

Odplačevanje na obroke.

129 odlikovanj!

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

velike zaloge gotovih oblik za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremišljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan sveže

pusine krofe

priporoča

J. Zalaznik

Starl trg št. 21.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

polet Urbančeve manuf. trgovine priporoča

klobuke

čepice, razne moške perle, kravate, ovrtnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerno. Postrežem točno.

L. KUKUŠI

tovarna doznikov

Ljubljana, Mestni trg 15

Edina zaloga

izvirnih ameriških čevljev.

Avstr.-Ameriška zaloga čevljev

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

Kurjava!

Suha bukova drva, kvadratni meter v dolžinah po 6, 8 in 12 kron.

Mehka drva, za podkurjavo po 4 in 8 kron.

Razlagana in razcepljena bukova in mehka drva na kubični meter ali v vrečah

Trboveljski premog, kosovnik kron 160, kockovec pran in sejan K 1.50 (50 kg), začnaji najboljši za štedilnike.

Briketi 1000 kom K 14.50, 500 kom kron 7.50

Najboljše bukove oglje za likanje.

Vse prosto na dom postavljeno.

St. & C. Tauzher, Dunajska cesta št. 47. Telefon št. 152.

Čaj proti kašlju
Znamka Scholz.
Skatljica 50 vin.
Te staroslavne, mnogo preizkušene pastilje proti kašlju in čaj proti kašlju sta izvršni sredstva proti kašlju, siljenju na kašelj, zasleženju in proti vsem škodljivim posledicam prehlajenja.

Pastilje proti kašlju
Dr. Seeburger.
Zavitek 40 vin.

Pastilje proti glavobolu
Dr. Lauterbach.
Skatljica 80 vin.
Izborne preizkušene pri migreni, glavobolu in influenci.

Na želodcu bolni

ki po vsaki pijači ali po vsakem kosčku jedi čutijo tiščanje v želodcu, ki naraste včasih do velikih bolečin, naj poizkusijo slavnoznano raztapljajočo prebavilno sol

STOMACHICON SCHOLZ

Majhna cena K 1.30 za skatljico omogočuje tudi revnejšim ozdraviti si želodec in v kratkem iz bolnika postaviti zdrav človek.

„Bären-Apotheke“ Dunaj I, Graben št. 7.

ALFONZ BREZNIK

c. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij.

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(nasproti mumske cerkve).

Klavirje dvorne tvrde Bösendorfer, Czajka, Höpfl & Moltzmann, Stolzhammer in Korgel (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, vsiljivem blagu, osobito, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji ceni ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument s resnično pisano 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica najljubša. Popravila in ugrajevanje vseh glasbil najceneje. Proigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. rogovji in strune po tovarniških cenah. — Ves dan odpro!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzojarimi „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM & GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družba kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35

nasproti občerni gostilni „pri Starem Tislerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba počuna, ročica in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Kalifornija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez halivento. Odhod na tej progi iz Bremne enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta kakor: Braziljo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Bertoli

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 5.
Največja zaloga nožnih, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lano-tenis in pristnih
golskih gorskih čevljev.

Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
3271

Julija Štor
Prešernova ulica št. 5
Ljubljana.

Najpriljubljenejši čevlji sodarstva.

Najboljši češki matracni vir.

Ceno posteljno perje!

Kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima
polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 5-10 K.
kg velenega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha.
sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfiniši prvi puh 12 K.
Naročila od 5 kg naprej franco. 2682

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-
nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, s dvema zglavnicama, 80 cm dlga, 60
cm šir, polnjena s novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napoi
puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,
3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K, 16 K, 17 K, 21 K, zglav-
nica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K, 5 K, 5 K, 20, 5 K, 70, spodnja pernica iz močnega,
črnatnega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K, 80, 14 K, 80. Razpošila se po povzetju,
od 12 K naprej franco. Lahko se franco samena za nenačajoče se vrne denar.
Natančni cenovniki gratis in franco. S Benisch, Dešenice št. 767, češko.

Langen & Wolf, Dunaj, Laxenburgerstr. 53 n.
Zastopnik: Gabriel Brinšek, Ljubljana, Bleiweisova cesta 16.

Originalni motorji „OTTO“

za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin.
Lokomobile na bencin s streho ali brez nje.
3152 Stroji za obdelovanje lesa.
Popolne opreme žag in mizarstev.
Ledne in hladilne naprave.

Obisk inženirja, proračuni, prospekt 526 A. B. Z. brezplačno.

Razstava! Razstava!
Od 19. do 24. februarja t. l. je otvorjena
v Ljubljani, hotel „Pri slonu“
vsakomur prosto dostopna razstava svetovnoznanih
National-kontrolnih blagajn.

Vljudno vabimo gospode imejitelje tvrdk, da si ogledajo razstavo in se
osebno prepričajo o možnosti teh blagajn. — P. n. obiskovalcem je do-
voljeno lastnoročno poskusiti blagajne, da razvidijo veliko priročnost blagajn.

Brezplačna predstava vseh vrst! Nikdo ni prisiljen, da kupi!
National Cash Register Co. Ltd.
Zastopnik: E. Battich, Ljubljana, hotel „Pri Maliču“.

POZOR!

Vljudno naznanjam sl. občinstvu, posebno
pa tamburaškim in ostalim društvom, ki se
dosedaj naročevali od drugega tamburice in
druga glasbila, da naj se odslej obrnejo
edino na

**I. Kranjsko samoizde-
lovalnico tamburic in
drugih glasbil** 631

**Ivana Peziča v Ljubljani,
Sv. Florijana ulica št. 24.**

Dobili bodo dobra in najcenejša glasbila in
tamburice. Medalje naznanjam, da sprej-
mem vsa popravila in vsa v te stroke spa-
dajoča dela. Izdeluje se natančno in naj-
cenejšo. Za vsa popravila kakor tudi za
vsa nova glasbila jamčim 1 leto.

August Repič
soder v Ljubljani v Trnavem,
izdeluje in popravlja vsakovrsne
sode
po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejša fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Popravila in preskrbite točno in cen-
Popta in problematiko in cen-
Najcenejša
dežnike in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!
Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, ogledajte si
mojo bogato zalogo pravih, najfinjših
švicarskih ur iz
zlata in srebra, ure
za dame z diamanti
in briljanti, zapest-
nice, uhane, vratne
veržice, poročne
in druge prstane,
krasne nastavke iz
kina srebra, na-
mizna orodja itd.
Zahtevajte cenik,
pošljem ga zastoj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni
delavnici točno in solidno.

Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelododov, ter instalater vodododov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškim, francoskim in
tuzemskim škrljem z
asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Natschek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.
Niso in kuhinjska opravila. Postojljiva posoda.

Poprave točno in cen-
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Prima trgovska moč!
" R. Stermecki v Celju. 638 "

Krompir
Jedilni, najboljše kakovosti,
brezhiben, zdrav ter izbran,
tudi semenski krompir od-
daja vedno v vsaki množini
od 200 kg dalje po solidno
nizkih cenah tvrdka
Jv. A. Hartmann nasl. Avg. Tomažič v Ljubljani.

V CELJU! Slovensha tvrdka. V CELJU!
Izdeluje velike mostne tehnice za tehtanje živine in vozove vseh sistemov in velikosti.
Prevzame jih tudi v prenovljenje.
Stavbni in umetni ključavničar **IVAN REBEK** Celje, Poljanska ulica št. 14.

Fran Sax, elektrotehnik
Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelododne naprave!
Poprava v stroke spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pra-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Priporočilo!
Podpisani naznanjam cenj. delodajalcem, da sem opustil svojo tesarsko
obrt, ter naj se ozirajo cenjene stranke odslej na tvrdko
Fran Martinc, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Prule 8,
ker bode ustrezal vsem željam najceneje s solidnim delom in blagom.
Jakob Hudnik,
tesarski mojster.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se bode vršil tekom poletnega
semestra t. l. in sicer od 1. aprila do 15. julija

mojstrski kurz za zidarje.

Tečaj je namenjen takim absolventom stavbno-obrtni šole, ki stoje
neposredno pred skušnjo za zidarskega mojstra in žele še posebej pripravljati
se za to skušnjo. — Kurz se vrši samo tedaj, ako se javi primerno število
udeležencev. — Zglasiti se je do 15. marca.
Natančnejša pojasnila daje podpisano ravnateljstvo.
V Ljubljani, dne 9. februarja 1912.

C. kr. ravnateljstvo državne obrtne šole.
Nc I. 516/12/3. 545

**Prostovoljna sodna
dražba nepremičnin**

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici so po prošnji lastnika Valen-
tina Mužana iz Bohinjske Bele št. 17 na prodaj po javni dražbi sledeče nepre-
mičnine, za katere se je ustanovila pristavljena izključna cena in sicer:

1. vložku št. 246 kat. občine Bohinjska Bela pripisane v kat.
občini želeče ležeče parcele št. 926 2 travnik, 903/3 travnik,
919/2 travnik in 905/6 žaga stavbišče s skupno izključno ceno
10.000.— K.

2. istemu vložku pripisane v kat. občini Bohinjska Bela ležeči
parceli št. 18 1 hiša št. 17 z gospodarskim poslopjem in dvoriščem
in št. 19 1 sadni vrt s skupno izključno ceno 12.000.— K. in

3. vložku 87 kat. občine Bohinjska Bistrica pripisani parceli
št. 218 1 hiša št. 68 in 218 2 vrt s skupno izključno ceno 3000.— K.

Dražba se bo vršila

dne 11. marca 1912

na imenovanih parcelah, prične se ob 9. uri dopoldne v Že-
lečah in se nadaljuje ob pol 12. uri dopoldne na Bo-
hinjski Beli in ob pol 4. uri popoldne na Bohinjski
Bistrici.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.
Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice
brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati po preteku jednega meseca in štirinajstih
dni po dražbi, ako se ta odobri v roke g. dr. Vladimirja Ravniharja, odvetnika
v Ljubljani.

Dražbene pogoje, izvelek zemljiške knjige in posestne liste se lahko
pregleda vsak delavnik med opravičnimi urami pri tem sodišču v sobi št. 29.

C. in kr. okrajno sodišče v Radovljici, oddelek I.
dne 30. prošnja 1912.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnice prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

PATENTE

vseh dežela izpostuje inženir
M. GELBAUS - oblastveno avtor. in zaprisceni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

je
šampanjec
najvišjega
dvora in
aristokracije

Ustanovljeno
1743

Glavno zastopstvo:
J. Weidman
Dunaj. III.

Naročajte novi jubilej-
ni cenik s koledarjem
za ure, zlatino in
srebrnino,
tudi po pošti prosto.

Za gg. ženske in
neveste
največja izbira.

Fr. Čuden v Ljubljani
nasproti frančiškanske cerkve.

Dolžnost

vsakega zavednega Slovenca in Slovenke
da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čistilo
(krema)

za čevlje in usnje
katero je priznано najboljšo.

Skatljica stane 24 vinarjev.
Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter
vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne

Edino le čistilo v tej
obliki in z zamko

4306 se prodaja
v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tvornica
Ivan Keber
Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

1887 - 1912 * 1887 1912 * 1887 - 1912

Blagovolite pisati po vzorce.

V. J. Havlíček in brat, kopališče Poděbrady, Češko.

Dobro znana izvozna trdka, ustanovljena leta 1887, priporoča

damske opreme za neveste, dobro znane in preizkušene kakovosti.

Havlíčkové tkanine, kanafasi, brisalke, žepne
rute, namizni prti, batisti, pralna svila itd.

Modno blago za dame in gospode itd. Plesno blago — zefiri.

1 zavoj 40 metrov okusno izbranih ostankov v kesih po
2-8 m pošljamo za 18 K s poštnim porzajem franko
od teh ne pošljamo vzorcev. Havlíčkovve tkanine 1 kes
23 metrov za K 12, 13-20, 14-50, 16, 17-50, 20-40, 22-40.

Priporočljiv češki nakupni vir.

A. Hauptmann - nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Maršln trg št. 1.

Vse vrste:
" firnežev, "
" čopičev, "
" lakov, "

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dejniška glavnica K 8,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Pozor!

Sloveče detektivske povesti
Sherlock Holmesove

izhajajo

Dobivajo se v založni knjigarni lg. pl. Kleinmayr & Feil. Bamberg v Ljubljani kakor tudi v vseh drugih knjigarnah.

Pozor!

Za ljudsko izobrazbo.

Iz Škofje Loke.

Namen vseh brezdomovinskih klerikalcev je, ohraniti ljudstvo v kolikor mogoče veliki temi, kajti le neuko in nerazsodno ljudstvo se da od klerikalcev vladati in izžeti. Po tem geslu se ravna tudi naša takozvana osrečevalna ljudstva, klerikalni kolovodje. Ti morajo imajo sicer vedno polna usta pihle hvale, kako le oni žele ljudstvu vso srečo in kako so edino le oni pravi pospeševalci ljudske izobrazbe ter se sklenujejo pri tem na razne svoje gospodarske in izobraževalne naprave. Že res, da izobražujejo svoje verne pristase, toda izobrazba, ki jo razširjajo med njimi, sme segati le do one meje, ki jim je natanko začetna, čez to mejo pa nikakor ne. Zakaj je to tako, že vedo sami najbolje. V tem, da ljudstvo izve več, kakor je njim prav, slutijo veliko nevarnost. Zato so napredni časopisi prepovedani in neklerikalne knjige postavljene na indeks. Zgodovina nam v mnogih slučajih potrjuje, da je sicer tako mogočnega klerikalizma v tistem hipu konec, ko ljudstvo izpregleda. Ti slučajci se ponavljajo danes in danes, da bodi brezdomovinskih napredni ljudje, dokler bo svet obstajal v vseh onih »srečnih« deželah, kjer je klerikalizem v premoči.

Pred nekaterimi leti smo v naši Narodni čitalnici ustanovili javno Ljudsko knjižnico. Z velikim veseljem je ljudstvo sprejelo to napravo. Ker se je še danes poslužuje v obilni meri, je to dokaz, da je Ljudska knjižnica res za ljudstvo bila neogibna potreba, da se je ta naprava tekom let omilila našemu ljudstvu, ker mu nudi one duševne hrane, ki jo je doslej, žal, pogrešalo. Našlo se je par moških, ki žrtvujejo svoj prosti čas v to, da poslujejo v Ljudski knjižnici, da so vedoželjni čitatelji na razpolago in jim pri izbiri knjig svetujejo, vse to s čistim namenom, brez kakršne koli odškodnine za svoje sicer ne tako neznatno delo, ker v svojem idealizmu za dobro narodno stvar ne potrebujejo in tudi ne iščejo gnotne koristi. Oni, ki hodijo po knjige v Ljudsko knjižnico vedo ceniti delo knjižničarjev in so jim gotovo tudi hvaležni za njihovo požrtvovalnost. Klerikalci te knjižničarje seveda motrijo s krivim očesom in jim otežkočajo delo na vse mogoče načine. Spominjamo se že, kako so ob zibelki naše Ljudske knjižnice rovali proti nji v cerkvi in izven nje, javno v časopisih in tajno po raznih svojih skritih zakotjih, kjer kujejo črni vampirji svoje pogubne zarote proti vsem, ki nečisto svojega tilnika ukloniti pred njimi. Ljudska knjižnica naše Narodne čitalnice je lepo razvila svoj delokrog in danes stoji krepko, kljubujoč vsem napadom njenih nasprotnikov. Vodstvo knjižnice pa si je v svesti, da je njegovo delo v prospeh ljudske prosvete, v razpršenje teme in nevednosti med našim slovenskim narodom. V tem za ljudstvo blagodejnem delu vidijo tudi naši klerikalci svojo lastno pogubo, zato jim živci ne dajo miru. Skušali so paralizirati vpliv naše Ljudske knjižnice s svojo revno, večino iz šunda obstoječo knjižnico v lončarskem nrgolišču klerikalnih gadov. Toda to ni šlo in danes so sami lahko prepričani, da ljudem posebno ne prija taka »zeganac« hrana. Spoznanje jih grize in zavist jim noč in dan izjeda pobožna srca ob uspehih Ljudske knjižnice, ob napredku čitalnice in ob dejstvu, da tudi naš Sokol pogumno razteza svoje peruti, pod katerimi zbira mlade in čile fante in noče. Še poginili, kakor so že pričakovali!

Zopet se je našel črni vampir, ki je zarobantil zoper Ljudsko knjižnico, ki nenasitnež tuli, ker se je še premalo nasrkal naše krvi in mi naj to njegovo divjanje molče in mirno prenašamo? ...

Ne, to se ne sme nikdar zgoditi! Naše delo za izobrazbo ljudstva moramo podvojiti in potrojiti. Tako naj se glasi naš odločen in resen odgovor na vampirjevo neumno zabavljanje in odvračanje ljudstva od poti k napredku in izobrazbi!

Naša Ljudska knjižnica se ne prenehoma izpopolnjuje z novimi literarnimi deli. Ljudstvo pridno zahaja v čitalnico po knjige, novi čitatelji segajo večinoma po knjige starejših pisateljev, stari pa po novejših. Veselo in živahno vrvenje vedoželjnih čitateljev je vsako nedeljo od 9. do 10. dopoldne, ob četrtek pa od 1. do 2. popoldne v naši Narodni čitalnici.

Opozarjamo na to vse, ki se zanimajo za prosveto ljudstva. Obenem jih prosimo, naj nas v našem delu podpirajo. Novih moči in novih sredstev potrebujemo za uspešno delo. Gotovo je še pri marsikomu v skrinjah, omarah in podstrekjih nakopičenih že od njih prebranih knjig, ki sedanjim lastnikom nič ne hasnejo. Dobro delo stori vsak, ki take knjige zbere in jih podari Ljudski knjižnici, kajti vsaka taka knjiga pride Ljud-

ski knjižnici v prid. Pa tudi druge, sosedne knjižnice imajo v naši Ljudski knjižnici svojo oporo in zaslombo, ker jih tu lahko podpira z onimi deli, od katerih razpolaga v več izvodih. Tudi pri našem Sokolu se je začelo delati na izpopolnitev društv. knjižnice in naša Ljudska knjižnica mu je prišla prva na pomoč. Sominjeniki, ki hočete pospeševati ljudsko izobrazbo! Polagamo vam na srce naš klic. Podpirajte po možnosti Ljudsko knjižnico, ki je postala važen činitelj za duševno vzgojo našega naroda.

Ljuba gospa Petričeva, kaj naj storim?

Otrok kašlja in je popolnoma hripav, rdeč vrat ima, zato me pa skrbi. Pa tudi sedaj, tako pozno ponoči ne morem iti iskat zdravnika! — No, pa dajte otroku za enkrat sester te sodenski pastilj na toplem mleku — pristne Fayeve so — čez uro pa zopet sester To bo znabit že zadostoval, pomagalo bo pa vsekakor. Kupite si torej jutri škafličico za K 125 v lekarni ali drogeriji. Fayeve sodenice bi morali vedno imeti doma. — Penarje zadržite. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik Dunaj V. H. Grosse Neugasse 17.

Vrnitev od vojakov.

„Ako Vam pišem, tedaj je zaradi mojega sina, ki vrnivši se od vojakov, kašlja. Vsako jutro kašlja uro dolgo; meče iz sebe žolč in slino, ki se le težko ločijo. Po zajutku ga zapusti kašelj. Poleg tega je zdrav ter ima dober tek. Njegovi starši niso nikoli kašljali; v svoji družini nima nobenega, ki bi bil bolan v prsih. Ker imamo neko prijateljico, ki je ozdravela po vašem katanu. Vas prosim, da bi mi poslali steklenico istega zdravila. Ana Böhm, Berlin, Schönhauser-Allee 141a.

Lekarnar dobivši to pismo dne 10. sept. 1907, je takoj odpisal zaželeno stekleničko. Nakaj tednov pozneje, je pisala gospa Böhm v novici: „21. novembra 1896. Gospod Guyot, kakor je moj sin zavzel zdravilo, ki ste mu ga poslali, je nehal dajati od sebe slino in žolč,

Böhm.

in ni kašlal skoro nič več. Moči je zopet dobil, in ko je nekaj časa rabil ono zdravilo, je bil popolnoma ozdravljen. Najsrčnejša hvala. Vse svoje življenje Vam bodem hvaležna, in bala sem se že za njegovo življenje in zdravje, ki mu je potrebno za njegov vsakdanji kruh.

Jaz Vam radovoljno dovolim moje pismo razglasiti, in ne morem zadostno priporočiti to zdravilo, vsem ki trpe na pljučih in na prsih Ana Böhm.

V izogib tej strahoviti boleznii ni moči dosti priporočati, da pazimo na kašelj ali katar aji pa celo vnetje sploh ter da to zlo uničujoče takoj spočeta, da se ne izcini iz tega hujša bolezen.

Od sredstev proti obolenostim sploh spada med najstarejše in najpreizkušenejše katar in iz njega pridobljene snovi. Njih bakterije uničujoča zdravilni učinek pri kašlju, bronhialnem katarju, je že zdavnaj znan. Zatorej je bil to velik napredek, ko se je pred 30 leti posrečilo gdu. H. Guyotu, slavnemu lekarnarju v Parizu, iznajti postopanje, kako se kotran v vodi topi.

Po tem postopanju pripravljena koncentrirana kotranova raztoplina se dobiva po vseh lekarnah pod imenom „Goudron Guyot“. Ena ali dve kavni žlički na kozarec vode ali na kake drugi pijači, ki jo običajno pijemo pri jedi zadošča, da imamo takoj jako uspešen kotranov preparat.

Te razredčene raztopline je treba redno in neprestano uživati pri vsaki jedi eden do tri kozarce. Zdravljenje stane torej nekako 10 vinarjev na dan.

V odstranitve pomot naj se natančno pazi na znamko: Goudron-Guyotova nosi ime „Guyot“ nastikano v velikih črkah svoj podpis v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

Goudron-Guyot ima v litru 100 g najizvrstnejšega norveškega smrekovega kotrana.

Oni, ki se ne morejo privaditi katanovemu okusu, lahko nadomestijo istega z kroglicami Guyot, ki so narejene iz pravega norveškega kotrana, in katere zavzemajo, 1—2 pred ali tudi med jedjo, so lahko prebavljive, koristne želodcu, in stanejo jako malo.

Barva pastil Guyot je bela, in vsaka je zavarovana s črno natisnjenim podpisom „Guyot“.

Zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris, in v vseh lekarnah.

Dobiva se v lekarnah: Gabr. Piccoli, Sušnik, U. pl. Trnkoczy in pri vseh priznanih lekarnah.

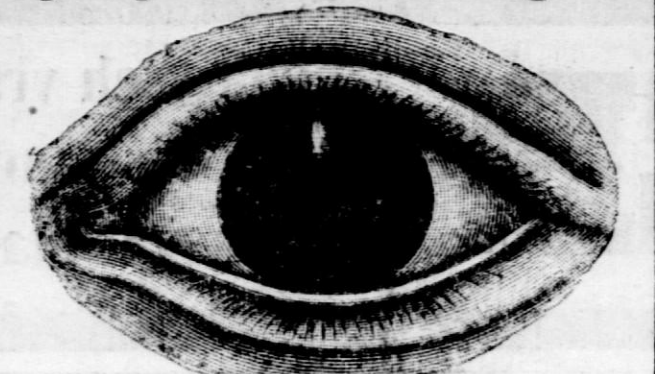
Dobiva se v lekarnah: Gabr. Piccoli, Sušnik, U. pl. Trnkoczy in pri vseh priznanih lekarnah.

Dobiva se v lekarnah: Gabr. Piccoli, Sušnik, U. pl. Trnkoczy in pri vseh priznanih lekarnah.

Dobiva se v lekarnah: Gabr. Piccoli, Sušnik, U. pl. Trnkoczy in pri vseh priznanih lekarnah.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Niti
Pred Skofijo štev. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno koncesion. optik in strokovnjak priporoča svoj
optični zavod

kakor vsakovrstna očala in ščipalnike, toplotne zrakomere, hygrometre, daljnogledne vse vrste, kakor „Zeiss, Busch, Goerz“ itd., ter vse v to stroko svadajoče predmete. Vsa popravila izvršujemo točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošiljem ga zastonj.

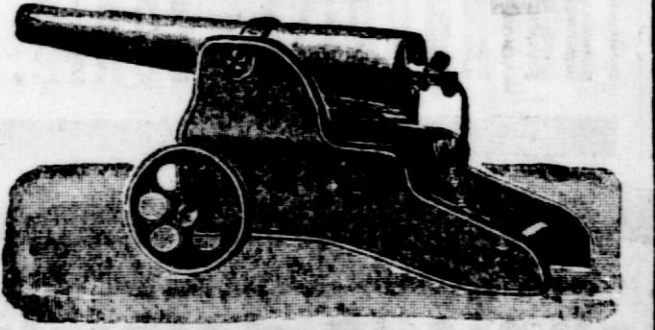
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.
OS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola
Ljubljana,
Dunajsko cesto 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

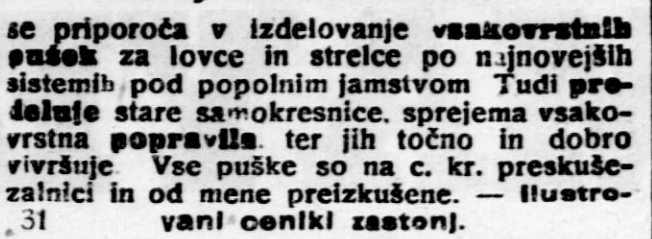
F. K. Kaiser, puškar
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetalni ogenj po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.
Cenovnik zastonj in poštine prosto

Mlad oženjen mož
išče službe hišnika
v Ljubljani. 561
Pismene ponudbe pod šifro „hišnik“
na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

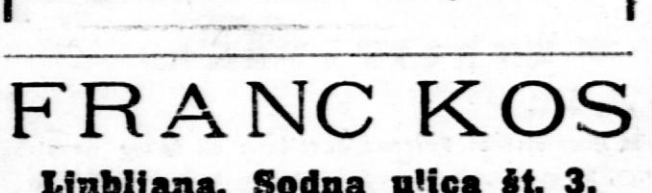
Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila ter jih točno in dobro
vzdržuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
zaščitni in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zastonj.

Konkurenčna ura budilka
amerikanskega sistema. Idoča v vsaki legi, trpežna, dobre kakovosti, z triletnim pis-
menim jamstvom, da gre dobro in pravilno, K 2-90, 3 kom. K 8; s kazalom, ki se po noči svetli komad K 3-30, 3 kom. K 9. Ilakakivosti K 2-50, s kazalnikom, ki se po noči svetli K 2-80. — Nikar zriko! Zamena dovoljena ali
denar nazaj! Razpošilja po povzetju ali če se naprej denar pošlje, priznajo jako zmožna svetovna trdka Prva tovarna ur Jan Konrad c. in kr. dvor. dobavitelj Most št. 1146, Češko. — Bogato ilustrovan glavni katalog z 4000 slikami na zahtevo zastonj in franko.

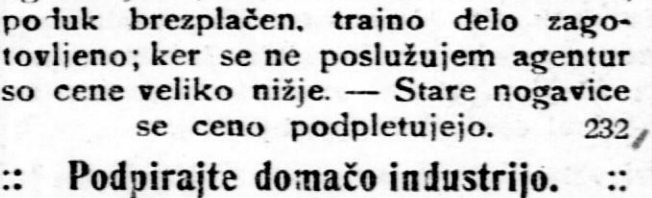
FRANC KOS
Ljubljana, Sodna ulica št. 3.
Specielna mehanična
pletilna industrija
in trgovina
za površne in spodne
topice, modercke, te-
lovnike, nogavice, ro-
čavice, posebne oble-
ke zoper tiganje ple-
tilni material i. t. d.
na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej;
pletilni stroj
patent »Wederman« je edina in naj-
uglednejša prilika za dober zaslužek,
po tisk brezplačen, trajno delo zago-
tovljeno; ker se ne poslužujem agentur
so cene veliko nižje. — Stare nogavice
se ceno podpletujejo. 232
:: Podpirajte domačo industrijo. ::

V Ameriko in Kanado
pripravna, cena in zanesljiva vožnja
CUNARD LINE.
Laconia, iz Reke, dne 2. marca 1912.
Carpathia, iz Trsta, dne 6. marca 1912.
Saxonia, iz Trsta, dne 17. marca 1912.

IZ LIVERPOOLA:
Najhitrejši in najlepši parnik sveta,
Lusitania, dne 9. marca, 30. marca, 27.
aprila, 18. maja 1912.
Mauretania, dne 2. marca, 23. marca, 13.
aprila, 11. maja, 1. junija 1912.

Pojasnita in vozne liste pri
Andr. Odlašek v Ljubljani, Slomškova ulica št. 23.
poleg cerkve Srca Jezusovega.

VOZNA CENA Trst-New York III. razred
K 2.20 za odraslo osebo z davkom vred in
K 120 za otroka pod 12 leti z davkom vred

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

ZENITEV!
Izobražen mlad trgovec in posestnik,
priključuje znanost, srednje ve-
likosti, v prijaznem kraju na Krasi,
mirne narave in mehkega srca, se
želi seznaniti z 20 do 28 letno
gospico. Nedolžno, sočutno srce,
veselje do trgovine in 30 do 40
tisoč gotovine bi dovedlo srečno
prihodnost, ko se mu letni dohodki
v par letih do deset tisoč povzdi-
gnejo. Resne ponudbe s sliko in
navedbo rojstnega dne se prosijo
do 25. svetana pod šifro: „Srce in
razum 1050“ na M. Dukes Nachf.
Wien I. Wollzeile 9. Anonimno se
ne vpoštevaj, ker je zadeva strogo
tajna in znanje nogo ugodni
rešitvi. 579

Hiša v Ljubljani,
v kateri se nahaja gostilniška obrt, se
zaradi gospodarjeve bolezni po jako
ugodnih plačilnih pogojih proda. Vpra-
šanja pod „A. B. 2000“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. 568

Koncipijenta
s substitucijsko pravico 610
sprejme odvetnik dr. Oblak v Ljubljani.
Ponudbe na pisarno dr. Oblaka, Ljub-
ljana Dalmatinova ulica (Hotel Štrukelj).

Zastopnike in potnike
(primerne tudi za upoštevno učitelje)
za obisk privatnih oseb s prodajanjem
suknenga blaga in lodnaskih vremen-
skih plaščev za gospode in dame
sprejme proti visoki proviziji, pozneje
proti fiksnu plači največja tvorniška
razpošiljalnica sukna
Ponudbe na Rudolfa Faltinek,
Innsbruck, Museumstrasse 26. 584

Poslovodja za žago.
Službo želi premeniti
na večjo ali manjšo parno žago izurjen
poslovodja, ki se razume na vsa dela
pri žagi, na nadzorovanje ljudi, zna poka-
zati delavcem, kako se izlaga o »španunge«
na železni in leseni jarem, kako se vpora-
blja in žaga les, da ne gre v vpadek. Je tudi
zanesljiv žagar, ki zna na več listov žagati
tavele in jelo.
Pismene ponudbe na „A. B. Sägelei-
ter“, Kočevje, poste restante. 380

Restavracija
„hotel Pošta“ na Jesenicah, Gorenjsko,
se odda v najem. 618
Hotel leži v sredi trga in v bližini farne
cerkve, ter je oddaljen 6 minut od
kolodvora. Velik obrtni kraj.
:: Pojasnila daje lastnik ::
Al. Schrey na Jesenicah.

Lepi
dobri
ceni

so naši izdelki. 6 velefinih, popolnoma plat-
nenih ruh 150/200 cm vel. K 15,— iste
150/220 cm vel. K 16-50. Kos Krejcarjeve
tkanine, velefino beljene 20 m K 18,— 30 m
sortiranih ostankov K 18,— Vzorci samo
najboljših tkanin za gospodinjstvo in ooreme
gratis in franko.
Tvornica platnine Bratje Krejcar, Dobruška, Češko.

Za družabnika
želi pristopiti z večjo glav-
nico k dobro uspevajočem
podjetju ali trgovini 35 letni,
samski in trgovsko povsem 464
naobražen Slovenec. Pre-
vzame eventualno tudi slu-
žbo blagajnika.
Nastop začetkom maja. Ponudbe na upr.
„Slov. Naroda“ pod šifro „Inozemstvo“.

Namesto za K 105 — za K 56 —
dobavljam franko na vsako
postajo za reklamo nove vrste
šivalne stroje „Singer“
ki se gonijo z nogo z eleg.
omarico in 10 letno garancijo.
Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek
po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev po
cenah na delo.
A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23/III.
Slovenska in hrvaška korespondenca. — Ceniki gratis in franko

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka drva
za kurjavo,
na kubičen meter, se radi pomanj-
kanja prostora
prodaja o po zelo znižani ceni.
Odjemalci velikih množin imajo popust
Parna žaga V. Scagnetti
Gosta na Rudolfovo železnico 16
:: (za državnim kolodvorom). ::

Mehka dr

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporočamo **ZEFIRE** v Humpolcu na Češkem. Vse na nabavo, blago, železo, orodje, na željo da tujci in domači obliko za gosp.

Cigaretni papir „Ottoman“

Je pristen samo s to glavo!

Zavrnilo vsake ponaredbe.

366

Zavrnilo vsake ponaredbe.

ŽGANJARNA ROBERT DIEHL

Priporočajo svoje doma žgane štajerske slivovke, borovničevce, brinjevece, tropinevece, vinske žganje in konjak.

CELJE

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna, platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufaktorna trgovina

na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj
havljenkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

OPEKARNA
s krožno pečjo
v večjem ob železnici ležečem okrajnem mestu Spod. Štajerske je ceno napredaj. Surovina la. spečevanje blaga zagotovljeno — Vprašanja pod „Strojna opekarna“ na upravn. Slovenskega Naroda 554

Za plesne zabave
plesni redi,
damska darila,
velika zbirka različnih mask,
raznih čepic, girland za okras
in plesnišča, šalji, pošta,
konjati itd.
dobi se ceno pri 247
lv. Bonaču v Ljubljani
nasproti glavne pošte.
Poštna naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
znamenite Groharjeve slike
Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3.20.

Dobre harmonike
kron 4.40.
150.000 komadov prodanih. Brez riske! Zamena dovoljena ali denar nazaj.
St. 500/4, 10 tipk, 3 registra, 38 glasov. Velikost 34x12 cm K 4.40
St. 600/4, 10 tipk, 1 register, 24 glasov. Velikost 38x14 cm K 4.80
St. 600/4, 10 tipk, 2 registra, 38 glasov. Velikost 30x15 cm K 5.40
St. 800/4, 10 tipk, 2 registra, 50 glasov. Velikost 34x12 cm K 6.00
St. 600/4, 10 tipk, 2 registra, 50 glasov. Velikost 31x15 cm K 6.00
Sola za samonke k vsaki harmoniki nastoj. Naravnost priložnim po povzetju kataloga in to tako (možni svet) ali na c. in kr. dvorni dobavitelji.
Jan Konrad, razpisateljica glasb. Most, št. 1150 (Gorke).
Zabavljajo bogato ilustrirani glavni katalog s 400 slikami. Na zahtevo vsakomur gratis in franco.

Umetni in trg. vrtnar
Ivan Bizovičar
Ljubljana, Kolesijske ul. 16
1542 izvršuje
šopke, vence in bukete
za razne prilike.
Belo umetniško okusno in po solidnih cenah.
Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.
Naročila za detele hitro in vestno.

Dobiva se v
NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.
št. 847/V. u.
RAZGLAS.
Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se
letošnji glavni nabori
ne prično dne 1. marca, marveč so se
preložili na poznejši čas.
Vsled preložitve glavnih naborov se vrše meseca marca in aprila po štirje stalni nabori, in sicer meseca marca 5., 12., 20. in 27., aprila pa 3., 12., 20. in 27.
Poslovanje stalnih nabornih komisij se ne razsteza zgolj na naknadne nabore, marveč se tem nabornim komisijam morejo predstaviti tudi naborniki, ki letos pridejo h glavnemu naboru, če prosijo pri politični oblasti, da prej opravijo glavni nabor.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 10. februarja 1912.
Župan:
Dr. Ivan Tavčar l. r.

Pozor! Priporočajo se na novo urejena
trgovina čevljev
A. Schweitzer, Ljubljana, Prešernova ulica št. 48.
Popolnoma novo blago iz najboljših tovarov. Čevlji po meri. Popravila po žrnih cenah. Gumijevi podpetniki se prodajajo in pritrjujejo. Izdelovanje in popravila lovskih in turistovskih čevljev. Pravi ameriški čevlji 582
Pristne ruske galoše po zelo nizki ceni. Telovadniki čevlji.
Važno! Za diake posebno nizke cene. Važno!

Za tiste, ki trpijo na želodcu.

LIJON, 5. februarja 1897.
Imela sem pregret želodec, piše gospa Bompard, trgovka s svinjskim mesom v Lijonu. Potem ko sem použila, me je sililo k bljuvanju in takrat sem čutila vroče stiskanje v prsih. Čutila sem v želodcu delovanje žolča. Umazan jezik, usta sem imela suha, bolela me je glava in tudi teka nisem imela. Poskusila sem magnezijo, grenčice, rabarboro, toda nič mi ni pomagalo. Nekega dne mi moj soprog ukaže, vzeti oglje „Belloc“ v prahu, katerega je kupil pri lekarnarju — Vzela sem za dve navadni žlici po vsaki hrani. Takoj po prvem poskusu sem čutila olajšanje bolečin. Dva dni pozneje sem bila dobra. Vzdrževanje in drugi nerodni znaki so se odstranili. V prav kratkem času sem dobila tek ter začela z veseljem jesti. V osmih dneh sem pridobila izgubljeno zdravje in od tistega časa sem popolnoma zdrava. FANNY MARTIN soproga BOMPARD.
V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da, celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.
Oglje Belloc proizvaja prijeten občutek v želodcu, daje tek, pospešuje prebavo in odstranjuje telesno zaprtje, oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu po jedi, proti migreni, vsem živčnim boleznim želodca in črevesja.
Najpriprostejše sredstvo vžijati oglje Belloc v prahu je, da se v kupci na čisti ali oslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.
Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo. Dobiva se po vseh lekarnah.
Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.
Da se izognete vsaki pomoči, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.
Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.
Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, Lekarna Sušnik, Lekarna U. pl. Trnkoczy
A. Bohinc

! ! !
Milko Krapeš
ur in trgovec z zlatino in srebrnino
1954 zapriseženi cenilec
Ljubljana, Jurčičev trg 3.
Zahtevajte moj ravno kar izšli
najnovejši cenik.

Angleško skladišče ob.ek
O. Fernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5
priporočajo ravnokar došlih
5000 komadov najnovejše
:: damške konfekcije ::
po primerno nizkih cenah.

Dinamo stroji in električni motorji. Na-prave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba
preje Kolben in dr.
Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. Vse potrebe za instaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kovna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)